

14. 1. 1999

Udlændinge



Styrelsen

243

SRI LANKA (47)

**Rapport fra fact-finding
mission til Sri Lanka**

16. november - 5. december 1998

Oversigt over fact-finding rapporter
m.v. udgivet i 1998:

- Rapport fra fact-finding mission til Somalia og
Kenya, januar 1998:1

- Rapport fra nordisk fact-finding mission til
Kosovo, februar 1998:2

- Rapport fra fact-finding mission til Afghanistan,
marts 1998:3

- Rapport fra fact-finding mission til Armenien,
marts 1998:4

- Rapport fra fact-finding mission til Libanon,
juni 1998:5

- Rapport fra flyvende attache mission til Monrovia, Liberia,
juli 1998:6

- Rapport fra fact-finding mission til Armenien,
juni/juli 1998:7

- Rapport fra nordisk fact-finding mission til Gedo-regionen,
Somalia, november 1998:8

- Rapport fra flyvende attache mission til Georgien,
december 1998:9

- Rapport fra fact-finding mission til Sri Lanka,
december 1999:1



**Rapport fra fact-finding
mission til Sri Lanka**

16. november - 5. december 1998

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
INDLEDNING.....	5
Baggrund for missionen.....	5
KOMMISSORIUM.....	6
I. SIKKERHEDSFORHOLDENE.	9
A. Sikkerhedssituationen i de myndighedskontrollerede områder.....	9
1) Den aktuelle udstrækning af det myndighedskontrollerede område.....	9
2) LTTE's aktuelle styrke og konflikten mellem LTTE og sikkerhedsstyrkerne	10
2.1) Rekruttering til LTTE.....	10
2.2) Konflikten og udsigten til en fredsproces.....	11
3) PLOTE, TELO, EPRLF og eventuelt andre tamilske grupper, som er i opposition til LTTE, og deres rolle i regeringens sikkerhedsapparat i de myndighedskontrollerede områder.....	13
B. Sikkerhedssituationen i Colombo.....	14
1) Betydningen af det nationale ID-kort.....	14
2) Registreringsforhold for tamiler, der opholder sig i Colombo.....	16
3) Kontrolforanstaltninger over for tamiler, der opholder sig i Colombo og eventuelle ændringer i omfang og i intensitet i forhold til situationen i starten af 1997.....	20
4) Varigheden og grundlaget for tamilernes tilbageholdelse.....	26
5) Antallet af personer, der overføres til internering i medfør af undtagelseslovgivningen i forbindelse med tilbageholdelser.....	26
6) Levevilkårene for tamiler i Colombo.....	27
II. MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN.....	28
A. Menneskerettighedssituationen generelt.....	28
1) Betydningen af ulovliggørelsen af LTTE.....	28
2) Myndighedernes (politi, anklagemyndighed og domstole) behandling af personer, der mistænkes/anklages for at have hjulpet LTTE uden at være medlem.....	29
3) LTTE's aktuelle indsats i forhold til at finde og straffe LTTE-modstandere og frafaldne sympatisører/medlemmer.....	30
B. Bevægelsesfriheden.....	31
1) Individets frihed til at bevæge sig inden for landets grænser.....	31
C. Ytringsfriheden.....	31
1) Administration af regeringens censur mod dækning af kamphandlingerne i nord (ER/1/98).....	32
2) Andre indskrænkninger i ytringsfriheden, herunder eventuel censurering af NGO'ers publicering af deres virksomhed i forbindelse med menneskeretlige forhold.....	32
D. Retssikkerheden.....	33
1) Omfanget af tilbageholdelser, herunder oplysninger om antallet af tilbageholdte under ER/PTA.....	34

2) Overholdelse af de retningslinier sikkerhedsstyrkerne i medfør af undtagelseslovgivningen er pålagt i forbindelse med arrestationer, herunder tidsfrister, melding til Human Rights Commission, familie etc.....	35
2.1) De præsidentielle direktiver.....	35
2.2) Adgang til advokater.....	37
3) Forholdene for personer, der arresteres og retsforfølges under ER/PTA, herunder omfanget af og grundlaget for domsafsigelser.....	38
3.1) Magistratdomstolens sagsbehandling.....	39
3.2) Sagsbehandling ved High Court.....	41
3.3) Forekomsten af tortur.....	43
3.4) Søgsmål ved Supreme Court om overtrædelse af fundamentelle borgerlige rettigheder.....	44
3.5) Forsvindinger og drab i myndighedernes og tamilske gruppers varetægt.....	45
3.6) Uofficielle tilbageholdelsessteder.....	46
4) Myndighedernes efterforskning og retsforfølgelse i sager, hvor myndighedspersoner mistænkes for overgreb på menneskerettighederne.....	47
E. Human Rights Commission.....	49
1) Human Rights Commissions (HRC) varetægtelse af opgaven med at foretage kontrolbesøg på politistationer og i fængsler.....	52
2) HRC's overvågning af sikkerhedsstyrkernes implementering af de retningslinier de er pålagt.....	52
3) HRC's publicering af rapporter om deres virksomhed.....	52
4) HRC's funktion i de lokale områder uden for Colombo.....	53
III. MULIGHEDEN FOR AT REJSE FRA DE NORDLIGE OG ØSTLIGE OMRÅDER TIL COLOMBO OG OMVENDT.....	56
1) Udrejserestriktioner fra LTTE-kontrollerede områder til regeringskontrollerede områder.....	56
2) Kontrolforanstaltninger i forbindelse med rejse til og fra Colombo.....	57
IV. INDREJSEFORHOLDENE FOR TILBAGEVENDENDE TAMILER.....	60
1) Kontrolforanstaltninger for hjemvendte tamiler i forbindelse med indrejse, herunder eventuelle ændringer i omfang, grundlag for varighed for tilbageholdelse.....	60
2) Eventuel registrering af tamiler, der vender tilbage til Sri Lanka.....	63
3) Behovet for opholdstilladelse for tilbagevendte tamiler for at kunne forblive i Colombo.....	64
V. UDREJSEFORHOLD.....	66
1) Muligheder for at udrejse fra andre steder end Colombo.....	66
2) Eventuelle ændringer i kontrolforanstaltningerne i Colombo lufthavn i forhold til situationen i 1997.....	66
VI. PASUDSTEDELSESPROCEDUREN.....	69
1) Eventuelle ændringer i proceduren i forhold til situationen i 1997.....	69
VII. BILAGSFORTEGNELSE.....	71
BILAG 1.....	72
BILAG 2.....	78
BILAG 3.....	79

BILAG 4.....	80
BILAG 5.....	82
BILAG 6.....	84
BILAG 7.....	86
BILAG 8.....	87
BILAG 9.....	106
BILAG 10.....	107
BILAG 11.....	108
BILAG 12.....	109
BILAG 13.....	111

Indledning

Baggrund for missionen

Danmark modtager til stadighed et forholdsvis stort antal asylansøgere fra Sri Lanka. Udlændingestyrelsen og Dansk Flygtningehjælp foretog derfor i perioden den 14. november - 5. december 1998 i fællesskab en rejse til Sri Lanka med henblik på at undersøge en række asylrelevante forhold. Nedenstående er delegationens fælles rapport.

Formålet med missionen var at opdatere Udlændingestyrelsens og Dansk Flygtningehjælps rapport fra en mission til Sri Lanka i 1997, jf. Udlændingestyrelsens Rapport fra fact-finding missionen til Sri Lanka april 1997.

Formålet med missionen var således at undersøge, hvilken indflydelse den seneste politiske og militære udvikling i Sri Lanka har haft på sikkerheds- og menneskerettighedssituationen generelt og situationen for tamilerne specielt.

Missionen, der var afgrænset til et besøg i Colombo, undersøgte specielt forholdene for tamiler i Colombo.

Oplysningerne er indhentet i forbindelse med afholdelse af en række møder med såvel repræsentanter fra de srilankanske myndigheder som uafhængige kilder, herunder internationale organisationer og srilankanske NGO'er.

En oversigt over de afholdte møder vedlægges som bilag 1. Det bemærkes i den forbindelse, at visse af de uafhængige kilder, af hensyn til forholdet til de srilankanske myndigheder, ønskede at være anonyme.

Kommissorium

I. Sikkerhedsforholdene.

A. Sikkerhedssituationen i de myndighedskontrollerede områder.

- 1) Den aktuelle udstrækning af det myndighedskontrollerede område
- 2) LTTE's aktuelle styrke og konflikten mellem LTTE og sikkerhedsstyrkerne
- 3) PLOTE, TELO, EPRLF og evt. andre tamilske grupper, som er i opposition til LTTE, og deres rolle i regeringens sikkerhedsapparat i de myndighedskontrollerede områder

B. Sikkerhedssituationen i Colombo.

- 1) Registreringsforhold for tamiler, der opholder sig i Colombo
- 2) Kontrolforanstaltninger over for tamiler, der opholder sig i Colombo og evt. ændringer i omfang og i intensitet i forhold til situationen i starten af 1997, herunder ændringer i den behandling tamiler udsættes for i forbindelse med ID-check, round ups etc.
- 3) Varigheden af og grundlaget for tamilernes tilbageholdelse
- 4) Antallet af personer der overføres til internering i medfør af undtagelseslovgivningen i forbindelse med tilbageholdelser

II. Menneskerettighedssituationen.

A. Menneskerettighedssituationen generelt.

- 1) Betydningen af ulovliggørelsen af LTTE (jf. ER/1/98)
- 2) Myndighedernes (politi, anklagemyndigheder og domstole) behandling af personer, der mistænkes/anklages for at have hjulpet LTTE uden at være medlemmer

- 3) LTTE's aktuelle indsats i forhold til at finde og straffe LTTE-modstandere og frafaldne sympatisører/medlemmer

B. Bevægelsesfriheden.

- 1) Individets frihed til at bevæge sig inden for landets grænser

C. Ytringsfriheden.

- 1) Administration af regeringens censur mod dækning af kamphandlingerne i nord
- 2) Andre indskrænkninger i ytringsfriheden, herunder evt. censurering af NGO'ers publicering af deres virksomhed i forb. m. menneskeretlige forhold

D. Retssikkerheden.

- 1) Overholdelse af de retningslinier sikkerhedsstyrkerne i medfør af undtagelseslovgivningen er pålagt i forbindelse med arrestationer, herunder tidsfrister, melding til HRC, familie, etc.
- 2) Forholdene for personer, der arresteres og retsforfølges under ER/PTA, herunder omfanget af og grundlaget for domsafsigelser
- 3) Myndighedernes efterforskning og retsforfølgelse i sager, hvor myndighedspersoner mistænkes for overgreb mod menneskerettighederne

E. Human Rights Commission.

- 1) Human Rights Commissions (HRC) varetagelse af opgaven med at foretage kontrolbesøg på politistationer og i fængsler
- 2) HRC's overvågning af sikkerhedsstyrkernes implementering af de retningslinier de er pålagt
- 3) HRC's publicering af rapporter om deres virksomhed
- 4) HRC's funktion i de lokale områder uden for Colombo

III. Muligheden for at rejse fra de nordlige og østlige områder til Colombo og omvendt.

- 1) Kontrolforanstaltninger i forbindelse med rejse til og fra Colombo
- 2) Udrejserestriktioner fra LTTE-kontrollerede områder til regeringskontrollerede områder

IV. Indrejseforholdene for tilbagevendende tamiler.

- 1) Kontrolforanstaltninger for hjemvendte tamiler i forbindelse med indrejse, herunder evt. ændringer i omfang, grundlag og varighed for tilbageholdelse
- 2) Eventuel registrering af tamiler, der vender tilbage til Sri Lanka
- 3) Behovet for opholdstilladelse for tilbagevendte tamiler for at kunne forblive i Colombo

V. Udrejseforhold.

- 1) Muligheder for at udrejse andre steder end fra Colombo
- 2) Eventuelle ændringer i kontrolforanstaltninger i Colombo lufthavn i forhold til situationen i 1997

VI. Pasudstedelsesproceduren.

- 1) Eventuelle ændringer i proceduren i forhold til situationen i 1997

I. Sikkerhedsforholdene.

A. Sikkerhedssituationen i de myndighedskontrollerede områder.

1) Den aktuelle udstrækning af det myndighedskontrollerede område.

Den nuværende konflikt i det nordlige Sri Lanka begyndte i 1983, og kampene har fortsat næsten uophørligt siden, men med varierende intensitet. Perioden 1992-1995 var relativ rolig, men i april 1995 brød kampene ud igen. Sri Lanka har i denne periode været opdelt i henholdsvis myndighedskontrollerede og LTTE-kontrollerede områder. Frontlinierne har ikke ligget fast, men har skiftet afhængig af parternes styrkeforhold. Endvidere er der "grå zoner" i de nordlige og østlige dele af landet, som ikke klart kan betegnes som hverken myndighedskontrollerede eller LTTE-kontrollerede områder, idet områderne er kendetegnede ved, at såvel myndighederne som LTTE er til stede dér.

Delegationen modtog fra flere samtalepartnere oplysninger om udstrækningen af det myndighedskontrollerede område. Det skal i denne forbindelse understreges, at der er forskel på oplysninger herom afgivet af henholdsvis myndighederne og uafhængige kilder.

I maj 1997 indledte regeringen en militær offensiv – operation "Jaya Sikuru" ("Endelig Sejr") – nord for Vavuniya. Formålet med offensiven var efter det oplyste at åbne en landrute fra Vavuniya til Jaffna-halvøen. I september 1998 indtog LTTE efter en stor offensiv Killinochchi, der strategisk set var et vigtigt led i regeringens forsøg på at åbne landruten til Jaffna. Kort tid herefter indtog hæren Mankulam samt vejen fra Jaffna til umiddelbart syd for Paranthan.

Efter LTTE's indtagelse af Killinochchi har LTTE, ifølge flere internationale kilder, kontrollen i størstedelen af Vanni-området, det vil sige området syd for Jaffna-lagunen til Vavuniya. Regeringsstyrkerne kontrollerer lommer på begge sider af vejen fra Vavuniya til Mankulam. På vestsiden går frontlinien nord for vejen fra Vavuniya til Mannar. Vejen fra Vavuniya til Mannar blev i februar 1997 åbnet af militæret, men flere kilder oplyste, at det er forbundet med sikkerhedsproblemer at rejse på denne strækning, og der er ingen offentlig transport. Man skal endvidere have tilladelse til at rejse til Vavuniya. På østsiden af vejen blev frontlinierne af flere internationale kilder betegnet som uklare.

I begyndelsen af december 1998 afblæste regeringen den militære operation "Jaya Sikuru" og indledte en ny offensiv ved navn "Rivi Bala", der efter det oplyste har til formål at forbinde Odduchuddan med Nedunkerni og Mankulam.

Jaffna-halvøen bliver af myndighederne karakteriseret som "cleared area"¹, der er 100% under myndighedernes kontrol. Flere internationale kilder beskriver imidlertid Jaffna som et "gråt område", hvor LTTE udfører "hit and run" aktioner, og hvor situationen kan ændre sig til fordel for LTTE. En international kilde vurderede, at der var flere "high security zones", herunder ved Kankasanturai på øen Kayts samt området omkring Point Pedro og Elephant Pass samt en del øvrige

¹ Distrikterne i det nordlige område er opdelt i "cleared" og "uncleared" områder, hvor de "cleared areas" defineres som hørende under den srilankanske hærs kontrol.

lommer på halvøen. To internationale kilder bemærkede, at der også er "grå zoner" nord for Jaffna-lagunen.

Situationen på østkysten er ifølge flere internationale kilder meget ustabil. Der er tilsyneladende flere områder i den østlige del af landet, der må betegnes som usikre, end der var i 1997, og der er ingen klare grænser mellem "cleared" og "uncleared" områder. LTTE har ifølge internationale kilder en stærk base i Mullaittivu, mens byerne i området fra Kokkilai mod nord til Pottuvil i syd er under regeringens kontrol.

2) LTTE's aktuelle styrke og konflikten mellem LTTE og sikkerhedsstyrkerne

Flere kilder, herunder både nationale NGO'er og internationale organisationer oplyste, at LTTE er i stand til at opretholde et stort pres på regeringsstyrkerne, men at det er vanskeligt at vurdere antallet af bevægelsens styrker. To internationale organisationer anslog, at LTTE har 10.000–15.000 veltrænede soldater, og at krigen langt fra er ved at finde sin afslutning. Den ene kilde henviste til LTTE's seneste erobring af Killinochchi i september 1998 og vurderede, at LTTE har kapacitet til at fortsætte kampen i mange år endnu.

2.1) Rekruttering til LTTE.

UNHCR var af den opfattelse, at rekrutteringsprocedurerne til LTTE er blevet mere hårdhændede, og at man i fremtiden måske vil se flere, der overgiver sig til myndighederne. UNHCR henviste i denne forbindelse til, at der ved hærens indtagelse af Mankulam i september 1998 var 26 børn, der overgav sig til regeringstropperne. UNHCR var bekendt med flere tilfælde, hvor LTTE foretager rekruttering ved skoler. For så vidt angår spørgsmålet om karakteren af herved - tvang contra frivillighed - påpegede UNHCR, at der er en flydende grænse mellem tvang og frivillighed, når man taler om personer, der bor i de LTTE-kontrollerede områder.

Ifølge en international organisation, der ønskede at være anonym, foregår rekrutteringen hovedsagelig på frivillig basis, men på grundlag af en meget overbevisende og dygtigt lavet kampagne, som blandt andet omfatter skuespil og forevisninger af videofilm ved skoler. Tilslutningen skal ifølge kilden ses i sammenhæng med børnenes begrænsede muligheder i øvrigt, udsigten til arbejdsløshed og vanskelige levevilkår som følge af at være blevet fordrevet fra deres hjem 5-6 gange.

Spørgsmålet om rekruttering af børnesoldater har været taget op af FN². LTTE har ifølge en pressemeddelelse af 12. maj 1998 over for FN forsikret, at børn under 18 år ikke vil blive brugt i kamp-handlinger, samt at børn under 17 år ikke vil blive rekrutteret. LTTE har endvidere accepteret at etablere retningslinier for at overvåge rekrutteringsproceduren i forhold til disse tilkendegivelser. En international kilde, der ønskede at være anonym, var imidlertid bekendt med eksempler på rekruttering af børn helt ned til 15 år. Kilden påpegede endvidere, at det er vanskeligt at tale om frivillig rekruttering i forhold til børn. Det er dog kildens opfattelse, at rekrutteringen generelt foregår

² I forbindelse med Mr. Ottunus, "Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict", besøg den 12. maj 1998 blev spørgsmålet om rekruttering af børn taget op.

på frivillig basis. Kilden påpegede endvidere, at forholdene for de internt fordrevne i området skal ses som en væsentlig årsag til tilslutningen.

Centre for the Study of Human Rights mente, at der – især blandt børn – foregår tvangsrekruttering til LTTE og oplyste, at der er eksempler på, at LTTE bortfører skolebørn med henblik på militær træning. Kilden henviste i denne forbindelse til de 26 børn, der overgav sig til militæret ved indtagelsen af Mankulam i september 1998.

Institute of Human Rights mente ikke, at der er tale om et bestemt rekrutteringsmønster, men anså generelt folk i de LTTE-kontrollerede områder som værende sårbare, og at der er tale om en hårfin grænse mellem tvang og frivillighed i disse områder. Derudover nævnte kilden, at der nu er forlydender om, at rekruttering til LTTE også forekommer blandt gruppen af indiske tamiler i Sri Lanka.

MIRJE (Movement for Inter-racial Justice and Equality) oplyste, at alle tamiler bliver tvunget til at udføre en eller anden form for arbejde for LTTE, hvilket gør det vanskeligt at leve i områder, der kontrolleres af LTTE. MIRJE oplyste, at forældre forsøger at forhindre, at deres børn rekrutteres til LTTE's hær efter skolen. MIRJE oplyste, at antallet af børn, der rekrutteres til LTTE, er nedadgående.

2.2) Konflikten og udsigten til en fredsproces.

Flere kilder, herunder Neelan Thiruchelvam, medlem af Parlamentet fra partiet TULF og en international kilde, der ønskede at være anonym, var af den opfattelse, at der ikke synes at være nogen umiddelbar militær løsning på konflikten.

En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede hertil, at LTTE ikke synes at have militær kapacitet til at tilkæmpe sig og kontrollere "Eelam" (selvstændig tamilske stat). Omvendt vil regeringen ifølge samme kilde ikke kunne nedkæmpe LTTE blandt andet på grund af bevægelsens karakter af en guerillabevægelse. Kilden var af den opfattelse, at konflikten alene kan løses politisk via fredsforhandlinger.

Neelan Thiruchelvam vurderede, at der på nuværende tidspunkt ikke er noget grundlag for en meningsfuld kontakt mellem LTTE og regeringen. Neelan Thiruchelvam henviste herved til, at forhandlinger er besværliggjort af, at LTTE's ledere er geografisk isoleret, og at LTTE er ulovliggjort.

Neelan Thiruchelvam påpegede, at regeringens tostrengede strategi med dels at sætte militære resourcer ind på at få åbnet en landrute fra Vavuniya til Jaffna og dels at indlede forhandlinger med LTTE ikke har givet resultater. Endvidere har regeringen – som forudsætning for at indlede forhandlinger med LTTE – betinget sig, at LTTE opgiver kravet om en selvstændig stat, og at kampene ophører. Man er nu efter mere end halvandet år med militære operationer 2/3 af vejen, ligesom man har ulovliggjort LTTE, hvilket besværliggør mulighederne for at indlede forhandlinger. Regeringens decentraliseringsforslag, der skulle udlægge vide beføjelser til lokale myndigheder for at give det tamilske samfund i nord og øst en høj grad af lokalt selvstyre ("Devolution Package") blev fremlagt i Parlamentet i september 1997, men fik ikke opbakning fra det største oppositionsparti UNP. Ifølge Neelan Thiruchelvam ville forslaget heller ikke have været meningsfuldt uden LTTE's deltagelse i processen. Det var Neelan Thiruchelvams opfattelse, at der bør indledes samtaler om forhandlinger eventuelt med bistand fra udenlandske mediatorer.

Medlem af Parlament fra partiet UNP, Jaylath Jayawardana, var kritisk over for regeringens strategi, der nu ikke længere er tostrengt, men alene fokuserer på militære kamphandlinger. Ifølge Jayawardana var den militære strategi mislykket. Jayawardana henviste til, at der i dag er tre distrikter, der er direkte under LTTE's kontrol, og at der ikke er nogen forsyningsruter til de nordlige områder, hverken luft-, sø- eller landruter. Myndighederne i Jaffna er således isoleret fra resten af landet.

Endvidere kritiserede Jayawardana regeringen for at have brudt Liam Fox aftalen fra 1997 ved at ulovliggøre LTTE. Jayawardana gav udtryk for, at der bør indledes forhandlinger med den politiske ledelse i LTTE uden betingelser fra regeringens side.

Jayawardana påpegede, at UNP har fremlagt sit eget forslag til en forfatningsændring, og beklagede, at det endnu ikke var fremlagt i Parlamentet. Forslaget indebærer en magtdeling mellem de største etniske minoriteter og andre grupper.

UNHCR påpegede, at der inden for forretningsverdenen i Colombo er taget initiativer til at få forhandlinger om en fredsproces i gang, hvilket ses som et stort lyspunkt. Det er imidlertid ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget nærmere om, hvorvidt disse initiativer vil udmønte sig i resultater.

Ifølge Advokat Ponnambalam er "Devolution Package" irrelevant, idet LTTE ønsker en selvstændig stat. Advokaten fandt det paradoksalt, at regeringen på den ene side vil forhandle med LTTE, men samtidig har ulovliggjort organisationen.

Action Group for Tamils kritiserede regeringen for ikke at indlede seriøse forhandlinger med LTTE og henviste herved til, at der ikke var højtprofilerede repræsentanter for regeringen, eksempelvis medlemmer af Parlamentet, i den delegation, der blev sendt til forhandlingsbordet i Jaffna i 1994. Herudover kritiseredes Præsidenten for ikke at holde sine løfter, og at man på denne måde tvang LTTE til at indlede en væbnet kamp. For så vidt angår fredsprocessen påpegede kilden, at regeringen aldrig vil få LTTE til at opgive kravet om en selvstændig stat.

En international kilde, der ønskede at være anonym, var ligeledes af den opfattelse, at LTTE aldrig vil opgive kravet om en selvstændig stat. Kilden oplyste, at LTTE måske vil anlægge en trinvis strategi for at opnå "Eelam" – eksempelvis ved at indgå i forhandlinger i en periode, hvis det synes opportunt – men vil altid bevare muligheden for militær indgriben. Samme kilde bemærkede i den forbindelse, at der i Sri Lanka mangler en fredsbevægelse i civilbefolkningen, der kræver oprigtige skridt i retning af forhandlinger og løsning på konflikten.

Den 27. november - mens delegationen opholdt sig i Sri Lanka - blev en tale holdt af LTTE-lederen Velupillai Prabhakaran i Vanni transmitteret på LTTE's radio "Voice of Tiger". I talen erklærede lederen, at LTTE var parat til betingelsesløse fredsforhandlinger med assistance fra en udenlandsk mediator. Der var ikke umiddelbart reaktioner på denne erklæring fra regeringens side.

3) PLOTE, TELO, EPRLF og eventuelt andre tamilske grupper, som er i opposition til LTTE, og deres rolle i regeringens sikkerhedsapparat i de myndighedskontrollerede områder.

Colombo.

Forsvarsministeriet oplyste, at i Colombo deltager ingen af grupperne i sikkerhedsstyrkernes arbejde, men lederne af de respektive grupper har deres egne private sikkerhedsvagter af hensyn til deres personlige sikkerhed.

Flere samtalepartnere oplyste, at både PLOTE, TELO og EPDP er til stede i Colombo som politiske partier, men at de ikke har nogen sikkerhedsmæssige/militære funktioner. Grupperne har dog tilladelse til at bære våben af hensyn til deres egen sikkerhed.

Ifølge INFORM (Sri Lanka Information Monitor) fungerer EPDP som en bevæbnet gruppe i Colombo. De arbejder således som meddelere for politiet og hæren, ligesom de selv foretager afhøringer. Det var INFORM's opfattelse, at personer, der har forladt LTTE-kontrollerede områder, og som ved hærens hjælp er kommet ud af Vavuniya, er i stor risiko for at blive brugt som meddelere af grupperne. INFORM henviste herved til, at hæren informerer EPDP om, at de pågældende kommer til Colombo, hvorpå EPDP foretager deres egne undersøgelser af de pågældende.

Action Group for Tamils oplyste, at EPDP har både politiske og militære aktiviteter i Colombo.

En international kilde, der ønskede at være anonym bemærkede generelt, at der er en del interne stridigheder mellem de tamilske bevægelser, herunder inden for de enkelte bevægelsers respektive politiske og militære fløje.

Andre dele af landet.

Forsvarsministeriet oplyste, at de tamilske bevægelser - EPDP, PLOTE, TELO og EPRLF - samarbejder med myndighederne i forsøget på at skabe fred og demokrati. Forsvarsministeriet henviste i denne forbindelse til, at grupperne har assisteret hæren med at opretholde orden blandt andet i forbindelse med afholdelse af valg.

Det blev oplyst, at EPDP samarbejder med hæren ved checkpoints i Jaffna, ligesom PLOTE samarbejder med politiet og hæren i Vavuniya. Forsvarsministeriet understregede, at grupperne arbejder under hærens supervision.

Forsvarsministeriet oplyste, at der herudover gælder en række begrænsninger for gruppernes virke, idet de kun må agere i forhold til deres egen personlige sikkerhed.

Forsvarsministeriet tilføjede, at man var opmærksom på det uheldige i, at sådanne grupper har våben og oplyste, at man bestræber sig på at få dem ind i det almindelige system, hvilket er lykkedes i et vist omfang. Forsvarsministeriet henviste herved til, at 60 medlemmer af EPRLF er blevet optaget i hæren, og at PLOTE har givet signaler om, at de er parate til det samme.

Tamilbevægelserne opererer ifølge en international kilde, der ønskede at være anonym, som paramilitære grupper, der bærer våben og foretager arrestationer. Ifølge kilden har PLOTE lejre i Vanni, hvor der rapporteres om anvendelse af tortur. Tamilbevægelserne er ifølge kilden frygtet af befolk-

ningen for deres voldelige adfærd, og personer, der har forladt LTTE-områder, er specielt udsatte for pres med henblik på at få dem til at give oplysninger om LTTE.

INFORM oplyste, at EPDP og EPRLF opererer i øst, mens PLOTE og TELO er til stede i Vanni. PLOTE har ifølge INFORM deres egne tilbageholdelseslejre i Vanni, hvor de foretager afhøringer.

Ifølge MIRJE udgør EPDP og EPRLF en del af hæren, mens PLOTE og TELO samarbejder med hæren, men er dog ikke direkte finansieret af dem. PLOTE har en stærk bastion i Vavuniya, hvor de opererer ved checkpoints. Ifølge MIRJE er EPDP også til stede i Jaffna. I Batticaloa er det ifølge MIRJE hovedsageligt TELO, der er til stede.

Vedrørende screeningslejrene i Vavuniya bemærkede en international kilde, der ønskede at være anonym, at de tamilske grupper deltager i screeningsprocessen. Grupperne rekrutterer endvidere i lejrene, indkræver penge og fungerer som informere. Det var i øvrigt kildens vurdering, at grupperne ikke kan operere uden myndighedernes samtykke. Kilden oplyste endvidere, at EPDP er til stede i Jaffna, og at PLOTE og TELO for nylig er vendt tilbage til området.

B. Sikkerhedssituationen i Colombo.

1) Betydningen af det nationale ID-kort.

Det nationale ID-kort har igennem årene været af afgørende betydning for den enkelte srilankaner i forbindelse med registrering og ophold i Colombo. ID-kortet skal derudover forevises på forlangende, herunder i forbindelse med ID-checks, ved checkpoints, i forbindelse med anholdelser, husundersøgelser og andre kontrolforanstaltninger, ligesom kortet skal forevises i forbindelse med indgivelse af ansøgning om pas.

Flere af de adspurgte samtalepartnere gav udtryk for, at man er i en særlig udsat situation, hvis man ikke er i besiddelse af det nationale ID-kort, eller hvis ID-kortet i øvrigt forekommer mistænkeligt.

På grund af ændringer i adgangen til at erhverve det nationale ID-kort behandles dette emne særskilt.

Ændringer i forhold til udstedelse af nationalt ID-kort (etableringen af Front Office under Justitsministeriet).

I 1997 blev der etableret et kontor i Colombo – Front Office – med det formål at yde bistand til personer fra konfliktområderne i Sri Lanka, herunder de nordlige og østlige områder, som har mistet eller som ikke er i stand til at fremskaffe eksempelvis fødselsattester, og som dermed er afskåret fra at få udstedt et nationalt ID-kort. Kontoret, der har fungeret siden den 2. december 1997, kan yde bistand til personer, der oprindeligt har haft bopæl i følgende administrative distrikter: Jaffna, Mullaitivu, Killinochchi, Vavuniya, Trincomalee, Mannar, Batticaloa, Ampara, Point Pedro, Kalmunai og Puttalam. Kontoret kan også betjene personer, der vender tilbage fra udlandet, herunder afviste asylansøgere, hvis de oprindeligt kommer fra et af de ovennævnte distrikter.

Kontoret kan bistå med udstedelse af fødsels-, vielses- og dødsattester samt nationale ID-kort. Det bemærkes, at ansøgninger om nationale ID-kort og attester ikke behandles ved Front Office, men

videresendes til den ansvarlige institution, enten ved "Registrar Generals Office" (ansvarlig for udstedelse af fødsels- vielses- og dødsattester) eller ved "Departement of Registration of Persons" (ansvarlig for udstedelse af nationalt ID-kort).

Personalet på kontoret behersker tamil.

Kontoret kan være behjælpelig med at udstede ID-kort i 3 tilfælde:

- 1) Førstegangs udstedelse af nationalt ID-kort til personer, som er fyldt 16 år.
- 2) Erstatnings ID-kort, hvis man har mistet det oprindelige.
- 3) Udstedelse af ID-kort, hvis der er indtrådt ændringer i civilstand, navn, adresse eller hvis der er behov for et nyt foto.

Vedrørende proceduren for udstedelse af et erstatningskort oplyste Front Office, at den pågældende må fremvise dokumentation for manglende/tabt ID-kort i form af en politianmeldelse, der indeholder oplysninger om navn, fødselsdata, nuværende opholdsadresse i Colombo, oplysninger om permanent adresse og længde af opholdstilladelse i Colombo. Herudover skal nummeret på faderens ID-kort oplyses ved ansøgningen. Endelig skal fødselsattest fremvises.

Kontoret oplyste, at det i dag normalt tager omkring to uger at få udstedt et nationalt ID-kort, hvor det tidligere kunne tage op til flere måneder. Kontoret modtager cirka 300 ansøgninger om udstedelse af ID-kort om måneden. Det blev endvidere oplyst, at kontoret modtager flest ansøgninger fra tamiler fra Jaffna og fra muslimer.

Ansøgeren skal møde personligt på kontoret i forbindelse med ansøgningens indgivelse. Ansøgeren vil modtage en kopi af ansøgningen, som kan fremvises i forbindelse med eksempelvis ID-check. Når ID-kortet er udstedt sendes dette til ansøgeren med post, men den pågældende kan også vælge at komme og hente det. Der betales op til 50 rupees for udstedelsen af ID-kortet, hvilket omregnet svarer til nogle få kroner.

UNHCR var af den opfattelse, at muligheden for at få udstedt et ID-kort, hvis man kommer fra de nordlige eller østlige områder i Sri Lanka, er betydeligt forbedret med etableringen af Front Office. UNHCR oplyste, at de har informationer fra vestlige ambassader om, at afviste asylansøgere, der tilbagesendes til Sri Lanka, benytter sig af kontoret. De pågældende har efter det oplyste gode erfaringer med kontoret, og det går ifølge det oplyste rimeligt hurtigt med udstedelsen af ID-kortet. UNHCR henviser flere personer til kontoret, og man har ikke siden hørt fra de pågældende om problemer i forbindelse hermed. UNHCR bemærkede, at man har konstateret, at der åbenbart stadig er mange, der ikke er bekendt med kontorets eksistens.

UNHCR tilføjede, at der findes en brevkasse i en avis, en såkaldt "Ombudsmandskolonne", hvor man kan skrive om sine problemer, og at der ikke på det seneste ses at være artikler om, at man ikke kan få udstedt et ID-kort.

Den hollandske ambassade oplyste, at det for tilbagesendte asylansøgere var muligt at få udstedt nationalt ID-kort inden for to uger ved henvendelse til Front Office.

Den schweiziske ambassade oplyste, at ambassaden kan være behjælpelig med udstedelse af nationale ID-kort for tilbagesendte asylansøgere, og at ambassaden har eksempler på, at ID-kortet kan udstedes inden for fem til seks dage efter etableringen af Front Office.

INFORM oplyste, at alene det at indgive politianmeldelse i tilfælde af mistet ID-kort kan give anledning til problemer, idet den pågældende vil blive udspurgt nærmere om, hvordan ID-kortet er bortkommet og lignende. Videre oplyste INFORM, at man er påpasselig med at udstede nye ID-kort, idet der kan være tale om en eftersøgt, der ønsker at tage et nyt navn. INFORM var ikke bekendt med, at personer er blevet arresteret i forbindelse ansøgning om anmeldelse af tab af ID-kortet, men man har hørt, at personer er blevet chikaneret. I nogle tilfælde er de pågældende således blevet bedt om at skaffe garantierklæringer fra Grama Niladhari³ (tidligere Grama Sevaka), ligesom INFORM har hørt, at nogle har problemer med at få udstedt de respektive attester, hvis de ikke er kendt af Grama Niladhari.

Vedrørende Front Office oplyste INFORM, at folk klager over praktiske problemer i forbindelse med henvendelser på kontoret, herunder at der ikke altid er tamiltalende personale på kontoret, ligesom der ikke altid er de nødvendige blanketter. INFORM har ikke indtryk af, at ID-kortet udstedes hurtigere ved henvendelse til Front Office, hvorfor mange vælger at gå direkte til ID-kontoret. INFORM har således aldrig hørt om, at personer har fået udstedt et ID-kort i løbet af to uger. INFORM oplyste dog samtidig, at de som regel ikke hører om succeserne.

MIRJE oplyste, at kontoret hjælper internt fordrevne personer, men at det stadig er et problem, hvis de pågældende er blevet sendt tilbage fra udlandet. MIRJE henviste herved til, at der ofte ikke er oplysninger i arkiverne om personer, der har boet uden for Sri Lanka i mange år.

Home for Human Rights oplyste, at de havde eksempler på, at det har taget fra tre måneder til et år at få udstedt et nationalt ID-kort. Home for Human Rights var ikke bekendt med kontorets (Front Office) eksistens.

2) Registreringsforhold for tamiler, der opholder sig i Colombo.

Beskrivelse af reglerne.

Reglerne om registrering for personer, der opholder sig i Colombo, findes i ER⁴/4/94, som er ændret den 21. september 1995. Der er ikke siden foretaget ændringer i de formelle regler vedrørende registrering for personer, der opholder sig i Colombo. Det følger af bestemmelserne i ER, at husstandens overhoved - på foranledning af politiet - skal aflevere en liste over alle beboere i huset med bemærkning om, hvem der er familiemedlemmer. Husstandens overhoved skal endvidere, hvis han bliver anmodet herom, oplyse politiet om ændringer heri. Det følger endvidere af bestemmelsen, at husstandens overhoved ikke må huse fremmede uden at give politiet meddelelse herom.

Baggrunden for reglerne.

Årsagen til kravet om registrering forklarede Rigsadvokaten med, at politiet af sikkerhedsmæssige årsager har behov for at vide, hvem der rent faktisk opholder sig i byen. Rigsadvokaten forklarede,

³ Grama Niladhari beskrives som en landsbyleder, der er undergivet den øverste lokale embedsmand (Government Agent).

⁴ Emergency Regulations fra 1973

at der kommer mange personer fra krigsområderne til Colombo for at arbejde eller tage til udlandet, og at myndighederne frygter, at der herimellem kan være terrorister.

Rigsadvokaten tilføjede i den forbindelse, at registreringskravet ikke skal ses som en straf, men at det rent faktisk kan være en hjælp for dem, der opholder sig i Colombo, idet de på denne måde let kan bevise, at de bor eller opholder sig i Colombo, hvis de kontaktes på gaden eller stoppes i forbindelse med et rutinecheck. Risikoen for at blive anholdt på grund af manglende dokumentation for ophold i Colombo er ifølge Rigsadvokaten på denne måde elimineret. Rigsadvokaten oplyste i den forbindelse, at der rutinemæssigt foretages kontrol af, hvem der opholder sig i Colombo.

UNHCR forklarede, at registreringskravet skal ses i lyset af myndighedernes forsøg på at få folk til at vende tilbage til deres hjemegn, når deres opholdstilladelse er udløbet.

Hvem er omfattet af reglerne.

Der er forskellige opfattelser af, hvorvidt alle eller alene nogle bestemte grupper af befolkningen er omfattet af registreringspligten. INFORM oplyste, at der hersker en del forvirring – både hos befolkningen og hos myndighederne – om hvem der skal lade sig registrere. INFORM påpegede i den forbindelse, at det ikke er et krav i henhold til loven, at alle tamiler skal lade sig registrere, men at alle tager dette for givet. INFORM oplyste, at de havde gjort myndighederne opmærksom på denne problemstilling gennem de sidste tre år, men at der ikke var kommet noget ud af dette.

Rigsadvokaten oplyste, at registreringskravet i princippet kan omfatte alle srilankanere, herunder muslimer, singalesere og tamiler.

Rigspolitichefen oplyste, at registreringskravet i praksis gælder personer fra krigszonen i nord og øst, der ikke er singalesere.

De øvrige adspurgte samtalepartnere oplyste, at usikkerheden omkring, hvem der er omfattet af registreringspligten i praksis indebærer, at alle tamiler, der opholder sig i Colombo lader sig registre hos politiet.

Dokumenter, der skal fremvises i forbindelse med registreringen.

Flere af samtalepartnere påpegede samstemmende, at der stilles forskellige krav til, hvilke dokumenter, der skal fremvises i forbindelse med registreringen, og at kravene afhænger af den enkelte polibetjent/den enkelte politistation og den generelle sikkerhedssituation i Colombo.

Rigspolitichefen oplyste, at registreringen sker på grundlag af det nationale ID-kort. Hvis der er tvivl om ægtheden af ID-kortet, vil der blive stillet krav om bekræftede fotos (af fredsdommeren⁵ eller Grama Niladhari). Rigspolitichefen påpegede, at ID-kortet kan være udstedt på grundlag af falske oplysninger, selv om det formularmæssigt er ægte. Rigspolitichefen oplyste, at politiet har

⁵ Fredsdommeren eller "Justice of the Peace" er udpeget af Justitsministeren. Der er som regel tale om statsansatte, dommere, advokater eller andre tidligere offentlige ansatte. Deres hovedfunktion består i at administrere vidnesbyrd, attestere dokumenter og udstede anbefalinger. De har ingen ret til at intervenere i tvister eller udøve juridiske funktioner.

mulighed for at checke oplysningerne i ID-kortet med ID-kontoret, og at et sådant check kan foretages på kort tid ved et telefonopkald til kontoret eller ved at sende en mand dertil. I perioden indtil identiteten kan anses for fastlagt, har husets overhoved ansvaret for den pågældende. Rigspolitichefen oplyste, at der i nogle tilfælde endvidere vil blive stillet krav om forevisning af tilladelsen til at rejse til Colombo, hvis den pågældende er rejst til Colombo via Vavuniya.

INFORM oplyste, at man er bekendt med, at der i nogle tilfælde stilles krav om, at de pågældende – udover ID-kortet – skal fremvise fødselsattest. Hvis den pågældende ikke er i besiddelse af ID-kortet, vil et brev fra fredsdommeren eller Grama Niladhari⁶ som regel være tilstrækkeligt.

Andre samtalepartnere, herunder MIRJE og Advokat Ratnavel oplyste, at politiet i nogle tilfælde forlanger, at den pågældende skal fremvise tre bekræftede fotos.

Forskelle på fortolkningen af kravene til registrering.

Rigsadvokaten oplyste, at systemet vedrørende registrering tidligere fungerede mere tilfældigt, hvor den enkelte polibetjent fastsatte kravene til registreringen, men at der nu er fastsat retningslinier for registreringen i Colombo. Rigsadvokaten oplyste, at der er lavet nogle enkle blanketter, der skal udfyldes ved registreringen. Rigsadvokaten oplyste endvidere, at man ikke længere modtager klager over fortolkningen og implementeringen af retningslinierne for registreringen. Rigsadvokaten tilføjede, at han mødes regelmæssigt med politiet, således mindst en gang om måneden, hvor implementeringen af de standardiserede retningslinier drøftes.

Rigsadvokaten var bekendt med, at der havde været klager over procedurerne på de enkelte politistationer, herunder over, at politistationen alene var åben for registrering på nogle bestemte dage. Rigsadvokaten oplyste i den forbindelse, at det var op til den enkelte politistation at fastsætte de nærmere retningslinier for, hvilke dage og tidspunkter, man kan lade sig registrere på.

INFORM oplyste, at registreringskravet er det, der volder tamiler de største problemer i Colombo, og henviste herved til forskelle i fortolkningen af retningslinierne herfor.

Advokat Ratnavel oplyste, at man som tamil udsættes for chikane af politiet i forbindelse med registreringen. Advokaten henviste herved til, at det tager meget lang tid at blive registreret, idet politistationerne har deres egne regler for, på hvilke tidspunkter registreringen kan finde sted. Ratnavel påpegede, at dette i sig selv indebærer en risiko for, at politiet – af ren chikane – vil komme om natten og anholde én under henvisning til, at man ikke er registreret.

Selve registreringen.

Registreringen finder sted ved den lokale politistation i det distrikt, hvor den besøgende opholder sig. Det er – som nævnt – husets overhoved, det vil sige ejeren eller lejerens af boligen, pensionatet eller lignende, der har ansvaret for at informere politiet om, hvem han/hun har boende, ligesom han/hun har ansvaret for at informere politiet om ændringer i sådanne forhold. Det er ikke noget juridisk krav, at den besøgende personligt skal møde på politistationen i forbindelse med registre-

⁶ Der henvises til note nr. 3.

ringen. Flere samtalepartnere oplyste imidlertid, at nogle politistationer forlanger, at den besøgende henvender sig personligt på stationen.

Der gælder ingen særlige regler for besøgende, der opholder sig hos venner eller familie i Colombo, men i praksis foregår det på den måde, at den besøgende selv henvender sig på politistationen for at blive registreret, som regel sammen med den person den besøgende opholder sig hos.

INFORM oplyste, at politiet (for så vidt angår tamiler, der opholder sig i pensionaterne – de såkaldte lodges) har accepteret en fremgangsmåde, hvorefter ejeren af pensionatet afleverer en liste til politiet med angivelse af, hvem der opholder sig i pensionatet. Listen skal indeholde den besøgendes navn, nummeret på den besøgendes ID-kort og nummeret på tilladelsen til at rejse til Colombo, hvis den pågældende er rejst til Colombo via Vavuniya.

Flere samtalepartnere, herunder Rigsadvokaten, Institute of Human Rights og UNHCR oplyste, at de besøgende får udleveret en kopi af registreringen. UNHCR tilføjede, at man ikke længere ser så mange henvendelser fra tamiler, der har problemer med at få udleveret kopi af registreringen, og at situationen på dette område ser ud til at være forbedret. Den hollandske ambassade oplyste derimod, at ikke alle politistationer udleverer kopier af registreringen.

Behovet for forlængelse af registreringen.

Tamiler med permanent opholdstilladelse i Colombo.

For så vidt angår tamiler, der har opholdt sig i lang tid i Colombo, oplyste INFORM, at man som regel har en aftale med det lokale politi om, at man alene behøver at lade sig registrere én gang.

MIRJE oplyste, at man som regel lader sig registrere for et eller halvandet år ad gangen, hvorefter man på ny må henvende sig på politistationen, hvis man fortsat ønsker at opholde sig i Colombo.

Law and Society Trust oplyste, at tamiler løbende skal lade sig registrere, og at forsinkelse i registreringen indebærer en risiko for, at den pågældende tilbageholdes.

Tamiler med midlertidig opholdstilladelse i Colombo.

Det er politiet, der fastsætter længden af opholdstilladelsen i Colombo. Længden af opholdstilladelsen afhænger af den konkrete situation, herunder hvad formålet med opholdet i Colombo er. Ved udløbet af opholdstilladelsen skal den pågældende som udgangspunkt vende tilbage til sit hjemområde, med mindre opholdstilladelsen bliver forlænget.

Rigspolitichefen oplyste, at opholdstilladelsen i Colombo er tidsbegrænset og udstedes på grundlag af oplysninger om lægebehandling, arbejde, studier, forretninger, familiebesøg og lignende, og at man kan få tilladelsen forlænget, hvis der er god grund hertil.

INFORM oplyste, at man kan få opholdstilladelsen forlænget, så længe man kan overbevise politiet om, at man har en god grund til at blive i Colombo. Hvis man angiver udrejse som årsag til ophold i Colombo, vil man blive bedt om at fremvise bevis herfor, eksempelvis i form af et visum eller lig-

nende. INFORM oplyste, at personer, der har problemer med at få opholdstilladelsen forlænget, eventuelt kan sikre et fortsat ophold i Colombo ved at flytte til et andet distrikt.

Institute of Human Rights oplyste, at man som regel får opholdstilladelse for en eller to uger ad gangen, men at der ikke er nogen faste regler herom, og at det i høj grad er op til den enkelte politibetjent/politistation at fastsætte længden.

Lawyers for Human Rights oplyste, at man ikke behøver at registrere sig på ny ved udløbet af opholdstilladelsen, men at man skal informere politiet om det fortsatte ophold.

Flere samtalepartnere, herunder Rigspolitchefen, UNHCR og INFORM oplyste, at politiet følger op på, om længden af det tilladte ophold overskrides. UNHCR forklarede, at det ikke forholder sig på den måde, at de pågældende opsøges af politiet ved udløbet af tilladelsen, men at der er risiko for, at den, der har overskredet tidsfristen anholdes og tilbageholdes, ligesom den pågældende får at vide, at han/hun skal vende tilbage til sit hjemområde.

Flere samtalepartnere oplyste, at nogle tamiler havde haft problemer med at få deres opholdstilladelse forlænget, og at problemerne var blevet løst ved, at de pågældende havde fået lov til at blive mod betaling af bestikkelse. Home for Human Rights bemærkede i den forbindelse, at personer, der er registreret i længere tid hos politiet med henblik på udrejse, ofte har måttet betale bestikkelse.

Den hollandske ambassade oplyste, at politiet ikke har ressourcer til at følge op på, at de tidsbegrænsede opholdstilladelser ikke overskrides. Ambassaden henviste herved til, at der kan være tale om personer, der alene afventer udstedelse af visum til brug for udrejse, og at politiet ikke prioriterer sådanne sager særlig højt. Vedrørende eventuelle problemer i forbindelse med registreringen oplyste ambassaden, at politiet registrerer personer alene på grundlag af ID-kortet, og at politiet ikke er interesseret i at nægte at forlænge opholdstilladelsen eller nægte at registrere personer, idet de i givet fald ville miste kontrollen med, hvem der opholder sig i Colombo. Ambassaden tilføjede, at der selvfølgelig kan være undtagelser hertil, og at man havde hørt om tilfælde, hvor personer har betalt bestikkelse for at få opholdstilladelsen forlænget.

Alle de adspurgte samtalepartnere – med undtagelse af en – oplyste, at de ikke var bekendt med, at politiet havde tvunget personer til at forlade Colombo, selv om deres opholdstilladelse var udløbet. INFORM bemærkede, at nogle personer "vælger" at forlade Colombo på grund af chikanen, som de udsættes for i forbindelse med registreringen. I modsætning hertil oplyste MIRJE, at man havde hørt, at nogle personer var blevet tvunget til at forlade Colombo ved udløbet af opholdstilladelsen, men kunne ikke oplyse nærmere herom.

Med hensyn til spørgsmålet om krav om opholdstilladelse for tilbagesendte personer, der oprindeligt kommer fra de nordlige eller østlige områder, henvises til afsnit IV.

3) Kontrolforanstaltninger over for tamiler, der opholder sig i Colombo og eventuelle ændringer i omfang og i intensitet i forhold til situationen i starten af 1997.

Befolkningen i Colombo undergives fortsat for en lang række kontrolforanstaltninger med henvisning til den generelle sikkerhedssituation i landet. Flere samtalepartnere understregede, at alle befolkningsgrupper risikerer at blive udsat herfor, men at tamiler fortsat er særligt udsatte. Kontrolfor-

anstaltningerne består typisk i kontrol af identitet, arrestationer, tilbageholdelser, masseanholdelser og husundersøgelser samt i kontrol af køretøjer.

Omfanget og intensiteten af kontrolforanstaltningerne generelt set.

Der var blandt de adspurgte samtalepartnere enighed om, at spørgsmålet om omfanget og intensiteten af kontrolforanstaltninger hænger nøje sammen med den generelle sikkerhedssituation i landet, herunder om der for nylig har været større LTTE-terroraktioner, eller om politiet har modtaget informationer om forestående LTTE-angreb.

I denne forbindelse oplyste UNHCR, at der i dagene op til "Heroes Week"⁷ havde været en øget intensitet i kontrolforanstaltninger, og at disse primært blev rettet mod tamil-områder i Colombo.

INFORM oplyste, at der fortsat er mange veje, der er lukkede om aftenen/natten i Colombo, ligesom nogle veje og områder også er lukkede om dagen. Der er typisk tale om veje, der leder til TV- og radiostationer, veje i områder, hvor medlemmer af Parlamentet bor, og andre veje, hvor der bor personer, som antages at være i en særlig sikkerhedsrisiko. INFORM oplyste, at disse foranstaltninger er til stor gene for lokalbefolkningen i de pågældende områder, og at mange har klaget herover.

UNHCR var af den opfattelse, at der på det seneste har været en vis forbedring i sikkerhedssituationen for tamiler i Colombo. UNHCR oplyste, at antallet af anholdelser, herunder masseanholdelser og husundersøgelser generelt set er gået ned over de sidste par måneder, men at der dog i sidste måned (november) havde været en periode med øgede kontrolforanstaltninger. UNHCR tilføjede, at der i begyndelsen af året var mange artikler i aviserne om tamiler, der klagede over iværksatte kontrolforanstaltninger, men at sådanne artikler stort set ikke forekommer nu. UNHCR understregede dog, at manglende omtale heraf i pressen ikke nødvendigvis er udtryk for, at kontrolforanstaltningerne ikke længere finder sted.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at sikkerhedssituationen for tamiler i Colombo generelt er forbedret, og at den er bedre end tidligere på året, hvor der var mange masseanholdelser på grund af selvmordsbomber i februar og marts 1998. Endvidere oplyste kilden, at sikkerhedsstyrkerne i Colombo behandler folk bedre, end de gjorde det i 1996/1997.

MIRJE oplyste, at tamiler fortsat udsættes for arrestationer og tilbageholdelser, men at antallet af husundersøgelser er faldet.

Center for the Study of Human Rights oplyste, at tamiler generelt set er mere sikre i Colombo end i noget andet sted af landet, og at de er mere sikre alle andre steder end det nordlige Sri Lanka. Videre oplyste kilden, at tamiler i syd er sårbare på grund af de etniske konflikter, men at de ikke har nogen sikkerhedsproblemer i Colombo. Center for the Study of Human Rights tilføjede, at cirka 55% af alle tamiler opholder sig uden for de nordlige og de østlige områder, og at flertallet af denne gruppe ikke mistænkes for at have tilknytning til LTTE.

⁷ Den 26. november er "Great Heros Day", hvor lederen af LTTE – Mr. Prabhakaran – har fødselsdag. Dagen bruges endvidere til at hyldes alle LTTE-martyrer.

Personer, der undergives kontrolforanstaltninger.

Flere samtalepartnere oplyste, at kontrolforanstaltningerne primært rettes mod yngre mænd og kvinder i alderen 16-30 år. Videre bemærkede flere samtalepartnere, at der ikke længere er så stor forskel på, om kontrolforanstaltningerne rammer mænd eller kvinder. Der blev herved henvist til, at LTTE på det seneste har vist, at de i højere grad anvender kvinder i deres aktioner, herunder blandt andet i forbindelse med selvmordsbombeaktionen i Colombo i februar 1998.

INFORM oplyste, at alle principielt er omfattet af reglerne om kontrolforanstaltninger, men at det alene er tamiler, der udsættes herfor. Videre oplyste INFORM, at politiet normalt ikke har nogen intention om at chikanere tamiler. Problemet er imidlertid, at der er terrorister blandt tamilerne i Colombo.

Flere samtalepartnere, herunder INFORM samt en international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at personer med et ID-kort fra Jaffna og personer fra LTTE-områder generelt set er særligt udsatte. Personer, der stammer fra Colombo har derimod ingen specielle problemer. INFORM påpegede i den forbindelse, at det i sig selv kan være et problem, at fødestedet i ID-kortet er anført som Jaffna, selv om man har boet i Colombo hele sit liv.

Flere af de adspurgte samtalepartnere betegnede sikkerhedssituationen for særligt tamiler fra socialt lavere lag som dårlig.

Flere samtalepartnere oplyste, at en person kan risikere at blive udsat for kontrolforanstaltninger, herunder anholdelse, flere gange i træk, idet der ikke foretages en central registrering heraf.

Mistankegrundlaget for iværksættelse af kontrolforanstaltningerne.

Flere samtalepartnere, herunder UNHCR, den Schweiziske ambassade, INFORM og MIRJE, oplyste, at myndighedernes kontrolforanstaltninger, herunder anholdelse og tilbageholdelse, generelt set nu i højere grad rettes mod enkeltpersoner, der er en konkret mistanke rettet mod. Dette forhold er efter kildernes vurderinger medvirkende årsag til, at antallet af anholdte og tilbageholdte generelt set er faldet.

Kilderne oplyste, at der tidligere var en tendens til, at kontrolforanstaltningerne var mere tilfældige og ramte alle. Denne ændring skyldes blandt andet, at myndighedernes informationsniveau er blevet bedre, og at myndighederne således i højere grad går efter et færre antal personer, der er konkret begrundet mistanke imod. Flere kilder oplyste, at hændelsen med en kvindelig selvmordsbomber, der i februar 1998 tilfældigt var blevet tilbageholdt et par dage før episoden med bomben, også var en del af årsagen til den ændring. Den pågældende var blevet kontrolleret få dage før bombesprængningen men løsladt uden, at politiet havde fundet noget på hende. Hændelsen gjorde det klart for myndighederne, at de bredt rettede kontrolforanstaltninger ikke hindrede LTTE-terrorisme.

UNHCR oplyste i den forbindelse, at der er blevet stillet forslag om etablering af en database, således at politiet på en enkel måde kan se, om en person kort forinden har været arresteret et andet sted.

Flere samtalepartnere, herunder Lawyers for Human Rights og Institute of Human Rights oplyste, at politiet kan reagere på informationer ("tips"), herunder anonyme, som modtages fra privatpersoner eller andre myndigheder.

Family Rehabilitation Centre oplyste, at alle tamiler mistænkes for LTTE-aktiviteter, og at alle tamiler som følge heraf kan risikere at blive udsat for kontrolforanstaltninger.

Vedrørende spørgsmålet om risikoen for at blive underkastet kontrolforanstaltninger alene på grund af et familiemedlems tilknytning til LTTE oplyste UNHCR, at det er vanskeligt at sige noget præcist herom, men at det ikke umiddelbart ser ud til at være et problem i sig selv. UNHCR tilføjede, at man dog ikke havde nogen erfaring med sådanne sager.

Bemærkninger til de enkelte kontrolforanstaltninger (ID-checks, checkpoints, masseanholdelser, husundersøgelser og tilbageholdelser).

Beskrivelse af ID-check/checkpoints.

Ingen af samtaleparterne kunne udtale sig om, præcis hvor mange checkpoints, der findes i Colombo. Flere samtalepartnere henviste herved til, at antallet afhænger af den generelle sikkerhedssituation i Colombo. Checkpoints, der er mobile eller stationære, er oftest placeret på strategisk centrale steder i Colombo samt ved steder, hvor personer og myndigheder, der antages at have et særligt beskyttelsesbehov, opholder sig. De checkpoints, der findes i Colombo, bemannes af politiet (de fleste), hæren eller flåden.

INFORM vurderede, at der i februar og marts 1998, hvor situationen var særlig spændt, var 200-300 checkpoints i Colombo.

Directorate of Internal Intelligence, Criminal Investigation Department og Terrorist Investigation Bureau kan også blive involveret i identitetschecks, hvilket igen afhænger af den konkrete sag, herunder graden af mistanke.

Dokumenter, der skal fremvises i forbindelse med et ID-check.

Alle de adspurgte samtalepartnere oplyste, at forevisning af ID-kort som udgangspunkt er tilstrækkeligt ved identitetscheck. Man kan imidlertid ikke tale om nogen fast praksis, og kravene i forbindelse med ID-check afhænger af den konkrete situation.

Flere samtalepartnere oplyste, at politiet i nogle tilfælde forlanger at se kopi af registreringsrapporten, eksempelvis i tilfælde, hvor der er tvivl om ægtheden af ID-kortet. Den hollandske ambassade påpegede, at dette i sig selv kan være et problem, idet politiet ikke altid udleverer kopi af registreringsrapporten.

UNHCR oplyste, at der er grund til at tro, at politiet ikke længere forlanger forevisning af registreringsrapporten så ofte som tidligere.

Flere samtalepartnere, herunder Institute of Human Rights, INFORM og Law and Society Trust oplyste, at særligt personer fra Jaffna og Østprovinserne bliver anmodet om at fremvise yderligere dokumenter, ligesom de pågældende bliver anmodet om at redegøre nærmere for årsagen til opholdet i Colombo. Institute of Human Rights tilføjede, at de er bekendt med, at tamiler er blevet anholdt, selv om de har haft deres papirer i orden.

Behandlingen ved et ID-check.

Flere af de adspurgte samtalepartnere, herunder UNHCR, Association for the Protection of Tamils, Action Group for Tamils og Law and Society Trust, oplyste, at tortur eller anden form for mishandling ikke forekommer i forbindelse med et ID-check. Flere af samtalepartnerne oplyste, at tamiler udsættes for chikane i forbindelse med identitetschecks. INFORM tilføjede, at de ikke har kendskab til, at personer er blevet udsat for tortur i forbindelse med ID-checks, og at de er af den opfattelse, at det i givet fald vil være meget sjældent.

Civil Rights Movement oplyste, at behandlingen af personer i forbindelse med ID-checks er forbedret.

INFORM påpegede, at der kan opstå problemer ved checkpoints alene som følge af, at politiet ikke altid taler tamil. Andre samtalepartnere oplyste, at der er tamiltalende politi ved checkpoints og henviste herved til, at der i modsat fald ikke kan udføres en undersøgelse af den pågældendes forhold. INFORM oplyste videre, at risikoen for at blive udsat for hårdhændet behandling er særlig stor ved politiets checks. INFORM nævnte som et eksempel herpå, at folk klager over, at politiet – i forbindelse med identitetscheck i busser – forlanger, at også gravide kvinder, kvinder med børn og ældre skal stå af bussen, mens den undersøges, hvorimod hæren lader dem blive i bussen.

Varigheden af et ID-check.

Rigspolitichefen oplyste, at de pågældende får lov til at passere umiddelbart efter gennemsyn af ID-kortet, hvis der ikke er tvivl om ægtheden. Såfremt der skal foretages en egentlig undersøgelse af ID-kortet vil denne typisk kunne foretages i løbet af nogle få timer.

Civil Rights Movement oplyste, at det går forholdsvis hurtigt med ID-checks, og at man formentlig kan tale om en vis forbedring på det seneste i situationen på dette område.

Anholdelse i forbindelse med ID-check.

Rigsadvokaten oplyste, at politiet er ophørt med at arrestere og tilbageholde personer i mere triviale sager.

National Intelligence Bureau oplyste, at der dagligt sker anholdelse af cirka 20-30 personer i Colombo i forbindelse med et identitetscheck. 80-90% af de anholdte vil blive løsladt inden for 24 timer. Dem, der tilbageholdes ud over 24 timer, tilbageholdes typisk for syv dage med mulighed for forlængelse indtil 21 dage. 10-15% løslades uden at blive varetægtsfængslet, mens cirka 5% varetægtsfængsles.

UNHCR oplyste, at antallet af anholdelser i forbindelse med ID-checks på det seneste er faldet.

For så vidt angår arrestationer i forbindelse med ID-checks påpegede INFORM, at det kan tage op til en time, inden der kan komme en politbetjent fra den nærmeste politistation. På selve politistationen afhænger forholdene blandt andet af den anholdte, herunder om den anholdte kan singalesisk eller engelsk, om den anholdte er i stand til at argumentere for sin sag, og om den anholdte har mulighed for at kontakte familie. Hvis dette er tilfældet, får man som oftest lov til at gå umiddelbart efter, at identiteten er fastlagt. Center for the Study of Human Rights tilføjede, at spørgsmålet om

behandlingen i forbindelse med arrestationer og andre kontrolforanstaltninger også hænger sammen med den pågældendes sociale status.

Association for the Protection of Tamils oplyste, at der er risiko for at blive udsat for mishandling under afhøringer, og at mange i den forbindelse udsættes for afpresning. Dette gælder imidlertid ikke alene personer, der mistænkes for LTTE-aktiviteter, men kriminelle i det hele taget.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at betaling af bestikkelse i forbindelse med anholdelser er meget almindeligt, og at udsigten til at modtage penge i sig selv kan udgøre årsagen til, at der sker anholdelse. Kilden havde hørt historier om, at mange bliver anholdt på en lørdag, hvorved presset på at betale penge for at blive løsladt er større, idet man i modsat fald ikke ville kunne blive stillet for en dommer før om mandagen.

Nationale Intelligence Bureau og Terrorism Investigation Bureau kan blive involveret i undersøgelser vedrørende arresterede.

Masseanholdelser.

Flere samtalepartnere, herunder UNHCR, INFORM og Institute of Human Rights oplyste, at antallet af masseanholdelser generelt er faldet i forhold til tallet for 1997.

INFORM havde kendskab til, at der blev foretaget to masseanholdelser i de første uger af oktober 1998, men at de fleste blev løsladt umiddelbart herefter. INFORM tilføjede, at der er sket et fald i antallet af masseanholdelser og henviste til, at anholdelserne er mere konkret begrundet og rettet mod enkeltpersoner. INFORM kendte i øvrigt til et tilfælde fra sidste år, hvor politiet videofilmede de tilbageholdte i en skolegård. INFORM havde indtryk af, at sådanne foranstaltninger har til hensigt at skræmme befolkningen. INFORM henviste herved til, at man ikke har hørt om, at myndighederne har fundet terrorister i forbindelse med sådanne undersøgelser.

Civil Rights Movement oplyste, at der fortsat foretages massearrestationer i håb om at finde LTTE-medlemmer.

Home for Human Rights oplyste, at antallet af massearrestationer generelt set er steget. På forespørgsel oplyste kilden, at deres statistiske materiale bygger på sammenlægninger af tal fra aviser, konkrete henvendelser med videre, og at det ikke kan udelukkes, at en person er nævnt flere gange i den samme statistik.

Husundersøgelser.

Rigspolitichefen oplyste, at antallet af husundersøgelser afhænger af den generelle situation.

Flere samtalepartnere, herunder UNHCR, Institute of Human Rights og INFORM oplyste, at antallet af husundersøgelser generelt set er faldet i forhold til tallet i 1997.

INFORM bemærkede, at husundersøgelser som regel foretages om natten til trods for, at politiet har oplyst, at de ikke vil foretage husundersøgelser i tidsrummet 22.00 – 05.00. INFORM var af den

opfattelse, at antallet af husundersøgelser gennemsnitligt finder sted en gang om måneden og foretages skiftevis i de forskellige tamilske bydele, herunder i pensionaterne.

Center for the Study of Human Rights oplyste, at personer ikke blev udsat for voldelige overgreb i forbindelse med husundersøgelser.

Advokat Ponnambalam oplyste, at pensionaterne, hvor mange tamiler, der ikke har fast bopæl i Colombo, opholder sig, er særligt udsat for ransagninger.

4) *Varigheden og grundlaget for tamilernes tilbageholdelse.*

Tilbageholdelse i 24-48 timer.

Rigspolitichefen ønskede ikke at redegøre nærmere for antallet af tilbageholdte eller grundlaget for tilbageholdelserne men tilføjede, at antallet heraf afhænger af den generelle sikkerhedssituation i landet.

Flere samtalepartnere, herunder UNHCR, var af den opfattelse, at antallet af tilbageholdte ser ud til at være faldende.

Samtlige af de adspurgte samtalepartnere var enige om, at de fleste af dem, der anholdes, løslades inden for 24-48 timer. Flere samtalepartnere oplyste endvidere, at antallet af tilbageholdte generelt set er faldet i forhold til tallet i 1997.

UNHCR oplyste, at 90% af de tilbageholdte løslades inden for 24-48 timer, men med antallet af massearrestationer, der er faldende, kan det ikke afvises, at den gennemsnitlige længde af arrestation for de resterende forlænges.

INFORM oplyste, at omkring 50% af de tilbageholdte vil skulle overnatte på stationen i et døgn, og at 80% af disse herefter løslades uden varetægtsfængsling (inden for 48 timer).

MIRJE oplyste, at cirka 85% af de tilbageholdte løslades inden for 48 timer i Colombo.

Lawyers for Human Rights var af den opfattelse, at antallet af tilbageholdte generelt er gået ned. I 1990 var tallet på 10.000 og i 1998 er tallet omkring de 1.000.

Vedrørende mistankegrundlaget i forbindelse med tilbageholdelser oplyste Law and Society Trust, at Supreme Court i en dom havde udtalt, at der skal foreligge konkret begrundet mistanke for at foretage tilbageholdelse. Law and Society Trust oplyste, at denne regel ikke bliver overholdt.

5) *Antallet af personer, der overføres til internering i medfør af undtagelseslovgivningen i forbindelse med tilbageholdelser.*

Der henvises til afsnittet om Retssikkerhed, herunder administrativ frihedsberøvelse og varetægtsfængsling.

6) Levevilkårene for tamiler i Colombo.

Flere af samtalepartnerne oplyste, at levevilkårene for tamiler i Colombo afhænger af, hvor den pågældende kommer fra, hvor længe den pågældende har opholdt sig i Colombo og hvilken social/økonomisk status den pågældende har.

Centre for the Study of Human Rights oplyste, at 55% af alle tamiler lever uden for de nordlige og østlige områder af Sri Lanka.

UNHCR oplyste, at muligheden for at bosætte sig i Colombo afhænger af, om den pågældende har midlerne hertil. Endvidere er netværk af betydning for, hvordan man som tamil i øvrigt klarer sig i Colombo. UNHCR oplyste, at de fleste tamiler tager ophold i tamilkvartererne i Colombo, herunder i tamilpensionaterne. UNHCR tilføjede, at det – set i forhold de økonomiske forhold – er blevet temmelig dyrt at tage ophold i pensionaterne og henviste til, at mange er blevet lukket på grund af problemer med myndighederne. Endvidere tilføjede UNHCR, at personer fra udlandet, der antages at have penge, og tamiler fra de nordlige og de østlige områder, risikerer at skulle betale ekstra i husleje. UNHCR oplyste, at myndighederne har overvejet at etablere såkaldte transitlejre for tamiler i Colombo.

Forsvarsministeriet oplyste, at man er i gang med at etablere et område i Colombo, hvor tamiler kan tage ophold under rimelige forhold, herunder til rimelige priser. Man er således i gang med at etablere en bygning med plads til cirka 800 mennesker, som er beliggende cirka fem kilometer uden for Colombos centrum.

Lawyers for Human Rights oplyste, at situationen i Colombo er spændt, men at det gælder for alle grupper, der lever i Colombo.

INFORM oplyste, at det kan være svært for tamiler at finde bolig/opholdssted i Colombo, og at de kendte til tilfælde, hvor tamiler har fået afslag herpå. Endvidere oplyste INFORM, at tamiler risikerer at blive afkrævet ekstra i leje ud fra den betragtning, at tamiler er ensbetydende med problemer. INFORM påpegede endvidere, at særligt kvinder, der tilhører middelklassen og kvinder med børn, finder det vanskeligt at opholde sig i tamilpensionaterne og henviste herved til, at værelserne er meget små, ligesom standarden er dårlig.

Home for Human Rights oplyste, at tamiler generelt set udsættes for diskrimination i relation til adgangen til arbejde, uddannelse og bolig. Home for Human Rights tilføjede, at alene veluddannede personer eller personer, der har forbindelser, har mulighed for at finde arbejde i Colombo. Herudover tilføjede kilden, at det er en fordel, hvis man ikke har et tamilsk efternavn.

Association for the Protection of Tamils oplyste, at det er vanskeligt for en tamil at finde arbejde. Det blev oplyst, at det offentlige ikke ansætter tamiler, og at private arbejdsgivere er tøvende over for tamiler og afslår ansættelse, hvis der er risiko for, at den pågældende vil blive mistænkt for LTTE-virksomhed.

For så vidt angår adgangen til at arbejde oplyste INFORM, at ansættelse forudsætter, at man er i besiddelse af det nationale ID-kort. Endvidere vil mange arbejdsgivere ifølge INFORM kræve kopi af registreringen. Endelig oplyste INFORM, at man som tamil skal have særlige kvalifikationer for overhovedet at finde et arbejde. INFORM oplyste, at der ikke diskrimineres i forhold til lønnen.

II. Menneskerettighedssituationen.

A. Menneskerettighedssituationen generelt.

1) Betydningen af ulovliggørelsen af LTTE.

Regelsættet.

Den 27. januar 1998 blev LTTE – i et tillæg til undtagelseslovgivningen (ER/1/98) – ulovliggjort. Bestemmelserne vedrørende ulovliggørelsen kriminaliserer ikke alene LTTE, men også andre organisationer eller grupper af personer, der er engageret i aktiviteter, der kan sidestilles med de aktiviteter, der udføres af eller tidligere er blevet udført af LTTE.

Forskrifterne indeholder forbud mod at bære uniform, symboler eller emblemer, der indikerer en forbindelse eller tilslutning til gruppen. Endvidere er der forbud mod deltagelse i møder og aktiviteter forbundet med organisationen, forbud mod at støtte organisationen i form af pengeindsamling, indsamling af informationer eller anden assistance. Forbuddet omfatter endelig trykning, distribuering og offentliggørelse af materiale, der på nogen måde er forbundet med organisationen samt videregivelse af beslutninger og deklARATIONER fra organisationen, der har til formål at fremme organisationens mål.

Strafferammen for overtrædelse af forskrifterne er fængsel fra 7 til 15 år.

Bestemmelserne er vedlagt som bilag 4.

Baggrunden for ulovliggørelsen.

Flere samtalepartnere oplyste samstemmende, at bevæggrundene for at indføre de nye bestemmelser er politiske og henviste herved til, at forbuddet mod LTTE blev indført umiddelbart efter attentatet på det buddhistiske tempel - "Temple of Tooth" - i Kandy den 25. januar 1998.

Ifølge Advokat Ponnambalam er forbuddet indført efter pres fra udenrigspolitisk side med henvisning til, at andre lande allerede havde fordømt organisationen. Advokaten påpegede, at der efter hans opfattelse består et paradoks i at ulovliggøre organisationen samtidig med, at man indbyder organisationen til forhandlinger.

Myndighedernes behandling af personer, der mistænkes for at have hjulpet LTTE efter de nye regler.

Ingen af de adspurgte samtalepartnere har kunnet pege på ændringer i myndighedernes efterforskning og retsforfølgelse af personer, der mistænkes for eller er blevet straffet for LTTE-virksomhed. Der var således heller ingen af samtalepartnerne, der havde oplysninger om, at de nye regler vedrørende ulovliggørelsen af LTTE har været anvendt i praksis.

Flere af samtalepartnerne oplyste, at den eksisterende lovgivning i medfør af ER/PTA allerede er vidtgående og benyttes i udstrakt grad af myndighederne til at ramme aktiviteter, der vedrører LTTE.

Institute of Human Rights oplyste, at de nye forskrifter blot havde tilføjet endnu et lag af lovgivning til den allerede eksisterende lovgivning, der er mere vidtgående end de nye forskrifter.

Advokat Ponnambalam oplyste, at de nye forskrifter ikke har nogen selvstændig betydning i forhold til retsforfølgelse af LTTE-aktiviteter. Advokaten henviste herved til de eksisterende regler efter ER/PTA⁸.

2) Myndighedernes (politi, anklagemyndighed og domstole) behandling af personer, der mistænkes/anklages for at have hjulpet LTTE uden at være medlem.

Med henvisning til ovennævnte kilders oplysninger om, at ulovliggørelsen af LTTE ikke har haft nogen selvstændig betydning i forhold til retsforfølgelse af personer, der mistænkes/anklages for at have haft LTTE-aktiviteter, behandles dette emne generelt under afsnit D om Retssikkerheden.

Rehabiliteringscentre.

Forsvarsministeriet oplyste, at der findes tre rehabiliteringscentre i Sri Lanka, således et i Bendunuwewa (hvor der er 86 personer placeret), et i Jaffna (hvor der er 16 personer placeret) og et i Gangodawila, der er for kvinder (hvor der er seks personer placeret). Forsvarsministeriet oplyste, at personer, der overføres hertil, typisk opholder sig i centrene i et år. Forsvarsministeriet nævnte som et eksempel på forholdene i centret, at en person, der var blevet løsladt, ikke ønskede at forlade centret.

Rigspolitichefen og chefen for National Intelligence Bureau oplyste generelt, at rehabiliteringsordningerne ikke falder ind under politiets område, hvorfor de ikke kender så meget til ordningerne. Chefen for National Intelligence Bureau oplyste dog, at hans indtryk heraf var godt, og at de pågældende deltager i særlige træningsprogrammer.

UNHCR oplyste, at der fortsat er rehabiliteringscentre for personer, der har været LTTE-kadre, og som frivilligt overgiver sig til myndighederne. Ifølge UNHCR vil tilbageholdelsen vare mindst et år, hvorefter den pågældende løslades. UNHCR oplyste, at de tidligere omtalte 26 børn, der overgav sig i forbindelse med indtagelsen af Mankulam, oprindeligt var i et sådant center, men er nu blevet overført til bedre faciliteter for unge. UNHCR har ikke konkret kendskab til antallet af rehabiliteringscentre, men har informationer om, at forholdene på centrene generelt set er gode.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at tidligere LTTE-medlemmer, herunder højt profilerede medlemmer, der frivilligt overgiver sig til myndighederne, først vil blive afhørt af politiet og derefter overgivet til et rehabiliteringscenter. Kilden oplyste, at afhøringen kan vare fra to-tre uger op til måneder afhængig af sagens karakter og tilføjede, at oplysningerne fra de på-

⁸ Lov om forebyggelse af terroristvirksomhed fra juli 1979.

gældende som regel er af stor interesse for myndighederne. Kilden oplyste, at der er etableret uddannelsesprogrammer på centrene, og at forholdene på centrene generelt set er gode. De pågældende bliver som regel løsladt efter 18 måneder, hvorefter de ifølge kildens oplysninger kan leve et normalt liv. Kilden var bekendt med oplysningerne om, at personer var blevet overført til centrene efter, at de havde udstået deres straf, men påpegede, at det var undtagelsen. Ifølge kildens oplysninger er ordningen frivillig, og personerne tager dertil for deres egen sikkerheds skyld.

Institute of Human Rights oplyste, at de ikke kendte til rehabiliteringsordningen, men at de var bekendt med, at 26 børn/unge mennesker havde overgivet sig til myndighederne.

Lawyers for Human Rights havde oplysninger om, at der skulle være et rehabiliteringscenter for tidligere LTTE-medlemmer i Kandy, men havde ikke nærmere kendskab til forholdene i centeret.

MIRJE oplyste, at der tidligere har været et rehabiliteringscenter i det sydlige Sri Lanka for unge mænd fra Jaffna. MIRJE oplyste, at de kendte til et tilfælde, hvor en person, der alene havde haft beskedne aktiviteter for LTTE skulle opholde sig i centret i et til to år. I denne periode fik han "træning" af myndighederne, en træning som MIRJE karakteriserede som "hjernevask". MIRJE mente ikke, at der nu eksisterer nogen officielle ordninger for personer, der overgiver sig.

Advokat Ponnambalam oplyste, at han ikke var bekendt med rehabiliteringsordninger, men at det i hvert fald ikke gælder for (tidligere) LTTE-medlemmer. Advokaten nævnte dog et center, hvor der ifølge advokaten var personer, der havde udført begrænsede aktiviteter for LTTE, herunder chauffører og lignende.

Flere samtalepartnere blandt NGO'erne oplyste, at de ikke havde kendskab til rehabiliteringsordningen.

3) LTTE's aktuelle indsats i forhold til at finde og straffe LTTE-modstandere og frafaldne sympatisører/medlemmer.

UNHCR oplyste, at LTTE har mange muligheder for at udøve pression også mod personer uden for det LTTE-kontrollerede område, herunder mod familiemedlemmer. UNHCR har ikke kendskab til konkrete sager i den sammenhæng, ligesom de ikke har kendskab til sager om straf for desertering fra LTTE. Det vil dog undre UNHCR, hvis dette ikke har fundet sted. Muligheden for at desertere fra LTTE vurderes dog som minimal.

En international kilde, der ønskede at være anonym, påpegede, at det vil være vanskeligt at forlade LTTE-områderne uden organisationens tilladelse. I de tilfælde, hvor det lykkes, vil den pågældende person være i stor risiko for at blive opsøgt af LTTE, der ifølge kilden har en effektiv efterretningsvirksomhed.

Flere samtalepartnere påpegede, at LTTE ikke har interesse i at ramme lavt profilerede medlemmer og sympatisører i Colombo.

MIRJE havde ikke konkret kendskab til sager, hvor frafaldne medlemmer/sympatisører er blevet straffet af LTTE men oplyste, at lavt profilerede medlemmer, som har fået udrejsetilladelse, forpligter sig til ikke at deltage i politiske aktiviteter rettet mod LTTE.

B. Bevægelsesfriheden.

1) Individets frihed til at bevæge sig inden for landets grænser.

Den srilankanske forfatning sikrer alle statsborgere bevægelsesfrihed og frihed til at vælge opholdssted samt frihed til at vende tilbage til Sri Lanka. Myndighederne har imidlertid – med henvisning til sikkerhedssituationen i landet – begrænset denne frihed. Der er således indført begrænsninger i personers adgang til at rejse fra de nordlige områder til de sydlige områder. Der henvises herved til afsnit III.

Forsvarsministeriet oplyste, at der i teorien er fri bevægelighed for befolkningen i Sri Lanka, men at myndighederne har set sig nødsaget til at kontrollere adgangen heri af hensyn til sikkerhedssituationen.

Forsvarsministeriet oplyste generelt, at alle, der har en god grund, får tilladelse til at tage til Colombo og opholde sig dér. Forsvarsministeriet forklarede vedrørende begrænsningerne i adgangen til at tage til Colombo, at 90% af alle tamiler ville tage til Colombo på grund af sikkerhedssituationen, hvis adgangen hertil var helt fri, og at den situation ville være helt uholdbar.

Forsvarsministeriet oplyste, at alle, der har permanent opholdsadresse i de myndighedskontrollerede områder uden begrænsninger kan tage til andre områder i Sri Lanka. Begrænsningerne gælder således alene de internt fordrevne og er begrundet i sikkerhedssituationen.

Flere samtalepartnere, herunder en international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste generelt, at man ikke kan tale om fri bevægelighed i Sri Lanka og henviste herved til lejrene i Vavuniya, herunder begrænsningerne i adgangen til at forlade lejrene og begrænsninger i adgangen til at tage til Colombo/det sydlige Sri Lanka. Herudover henviste samtalepartnere til, at kravene om registrering i forbindelse med ophold i Colombo og risikoen for at blive udsat for kontrolforanstaltninger, herunder ID-checks, anholdelser, husundersøgelser og lignende ligeledes reelt udgør en begrænsning i adgangen til frit at bevæge sig.

MIRJE oplyste, at der i teorien er tale om fri bevægelighed uden for konfliktområderne.

C. Ytringsfriheden.

Selv om den srilankanske forfatning sikrer ytringsfrihed, har der i perioder været indført begrænsninger heri med henvisning til sikkerhedssituationen i landet.

Regeringen kontrollerer landets største avis, to større tv-stationer og Sri Lankas Nyheds Bureau. Herudover er der imidlertid en lang række uafhængige aviser, tidsskrifter og radio- og tv-stationer.⁹

⁹ Jf. herved U.S. Department of State, Januar 1998.

1) Administration af regeringens censur mod dækning af kamphandlingerne i nord (ER/1/98).

I juni 1998 blev der – også i medfør af undtagelseslovgivningen – indført et generelt forbud mod at dække forhold, der relaterer sig til den igangværende borgerkrig. *Lovgivningen forbyder således nationale og internationale nyhedsmedier at udgive informationer om militære operationer udført - eller påtænkt udført - af hæren eller politistyrkerne (inklusiv Special Task Force), organisering af tropper og brug af materiel, samt informationer om sikkerhedsstyrkernes officielle "conduct and performance".* Der er udpeget en censor i forsvarsministeriet til at administrere forbuddet.

Regulativet er vedlagt som bilag 5.

Forsvarsministeriet oplyste, at journalister har mulighed for at få tilladelse til at tage til Jaffna, ligesom journalister kan tage til Batticaloa og Vavuniya med henblik på at skrive om forholdene dér. Transportproblemer i forhold til Jaffna udgør dog en begrænsning heri. Forsvarsministeriet oplyste, at begrænsningerne herudover alene gælder de såkaldte "uncleared areas"¹⁰.

For så vidt angår administrationen af forbuddet oplyste Forsvarsministeriet, at artikler skal godkendes af en censor i Forsvarsministeriet, men at censuren alene gælder oplysninger om antallet af dræbte og styrkeforhold.

Vedrørende retsforfølgelse af journalister for overtrædelse af forbud oplyste Forsvarsministeriet, at de har mulighed for at konfiskere materiale og retsforfølge journalister, men at der endnu ikke har været eksempler på, at dette er sket.

En journalist ved MIRJE oplyste, at myndighederne – i kraft af begrænsninger i adgangen til at rejse til de nordlige områder – reelt forhindrer journalister i at redegøre for forholdene, herunder de sociale og økonomiske forhold i de nordlige og østlige områder.

Civil Rights Movement bemærkede, at det nuværende forbud mod at kommentere militære forhold stort set svarer til lovgivningen om samme fra 1995.

2) Andre indskrænkninger i ytringsfriheden, herunder eventuel censurering af NGO'ers publicering af deres virksomhed i forbindelse med menneskeretlige forhold.

Samtlige af de adspurgte samtalepartnere oplyste, at man generelt set kan tale om ytringsfrihed i Sri Lanka, og at begrænsningerne heri som udgangspunkt alene gælder forhold, der relaterer sig til krigen.

UNHCR oplyste, at der eksisterer mange muligheder for frit at kunne udtrykke sig, og at man generelt set kan tale om en relativ fri presse. UNHCR oplyste, at der ikke – udover begrænsninger i adgangen til at skrive om militære operationer – er andre indskrænkninger i ytringsfriheden. UNHCR henviste i denne forbindelse blandt andet til INFORM's rapporter og en nylig artikel i en lokal avis om tortur. UNHCR bemærkede, at der forekommer politisk vold i forbindelse med afholdelse af

¹⁰ Se herved note 1.

møder, demonstrationer, lokalvalg og lignende, og at der er eksempler på, at journalister og redaktører er blevet truet på livet.

En journalist ved MIRJE oplyste, at forholdene har forbedret sig siden 1994. Ifølge journalisten publiceres der flere uafhængige aviser, herunder tre, der publiceres af det tamilske samfund, ligesom der er private tv- og radiostationer. Ifølge journalisten er der generelt frihed til at kritisere regeringen, men der har været sager inden for de seneste fire år, hvor blandt andet en bladudgiver er blevet dømt for injurier mod Præsidenten, ligesom der har været en sag, hvor en journalist blev dømt for injurier mod en leder af luftværnet. Menneskerettighedssituationen kan ifølge journalisten frit kommenteres, når blot oplysningerne herom ikke sammenkædes med krigen. Ifølge journalisten forhindrer restriktioner i adgangen til de nordlige områder journalister i at rapportere om forholdene i de berørte områder. Journalisten bemærkede generelt, at der er eksempler på, at journalister er blevet truet til ikke at publicere materiale, men at mange til trods herfor vælger at publicere materialet.

Law and Society Trust oplyste, at man som udgangspunkt kan tale om en fri presse. Kilden henviste herved til, at der er private elektroniske medier. Ifølge kilden opstår problemerne i forbindelse med beskrivelse af militære forhold og henviste herved til reglerne om censur på dette område. Herudover er der restriktioner i adgangen til at tage til konfliktområderne, hvilket ifølge kilden indebærer, at der ikke er nogen uafhængige informationer om forholdene i disse områder, herunder om sociale og økonomiske forhold for de internt fordrevne i områderne.

Centre for the Study of Human Rights oplyste, at forbuddet alene vedrører kamphandlingerne i nord, herunder statistiske oplysninger om våben, dræbte og lignende. Kilden oplyste, at der herudover udgives publikationer om andre forhold i de nordlige områder, herunder om menneskerettigheder.

Civil Rights Movement oplyste, at der ikke - udover informationer om de militære operationer i nord - er emner, der ikke kan publicere oplysninger om, og at der generelt set er ytringsfrihed i Sri Lanka. Kilden tilføjede, at man dog fortsat ikke må fornærme Præsidenten. Kilden nævnte i øvrigt en journalist ved Sunday Leader, der får tilladelse til at tage til de "uncleared" områder.

Advokat Ponnambalam oplyste, at forbuddet alene gælder militære operationer. Advokaten var imidlertid af den opfattelse, at der er mange oplysninger vedrørende tamiler, der aldrig bliver offentliggjort. Dog bemærkede advokaten, at såvel Sunday Leader som Weekend Express tager sager vedrørende tamiler op.

D. Retssikkerheden.

Som baggrund for forholdene for personer, der arresteres og retsforfølges beskrives indledningsvist undtagelsesbestemmelserne og lov om forebyggelse af terrorvirksomhed samt omfanget af tilbageholdelser.

Generelt om undtagelsesbestemmelserne og lov om forebyggelse af terroristvirksomhed.

Anholdelse og tilbageholdelse under henvisning til den militære konflikt i Sri Lanka kan ske i henhold til undtagelsesbestemmelserne (ER), der har været gældende i Sri Lanka siden 1973 med skif-

tende indhold og geografisk udstrækning eller lov om forebyggelse af terroristvirksomhed (PTA) fra juli 1979. Der henvises til gennemgangen af disse to regelsæt i Udlændingestyrelsens rapport fra fact-finding mission til Sri Lanka fra april 1997.

Undtagelsesbestemmelserne (ER) er gældende for en måned ad gangen og var i første halvdel af 1997 gældende i hele Sri Lanka, men blev i juli begrænset til alene at vedrøre henholdsvis Colombo og omgivende områder, Nord- og Øst-Sri Lanka og de såkaldte grænseområder ("border areas"). Undtagelsesbestemmelserne blev i august 1998 genindført i hele Sri Lanka.

De grundlæggende bestemmelser i undtagelseslovgivningen vedrørende anholdelse, administrativ frihedsberøvelse og varetægtsfængsling (ER nr. 4 af 4. November 1994, bilag 5 i fact-finding rapporten fra april 1997) er ikke blevet ændret.

Civil Rights Movement nævnte over for delegationen, at det er et generelt problem, at undtagelsesbestemmelserne ikke er fuldt tilgængelige for hverken menigmand eller fagfolk. Bestemmelserne bliver en gang om måneden behandlet af Parlamentet, og der sker på denne måde løbende ændringer. Organisationen har i mange år forgæves prøvet at påvirke myndighederne til at offentliggøre undtagelsesbestemmelserne eksempelvis i dagspressen. Regelsættet er meget omfattende og kompliceret, og Civil Rights Movement udgiver en oversigtsmæssig gennemgang af bestemmelserne og har eksempler på, at centrale offentlige myndigheder henvender sig for at få afklaret juridiske spørgsmål. Den manglende formidling af reglerne kan i sig selv være en hindring for, at politiet og militæret implementerer dem korrekt.

1) Omfanget af tilbageholdelser, herunder oplysninger om antallet af tilbageholdte under ER/PTA.

Tilbageholdelse i henhold til ER/PTA omfatter personer, der er administrativt frihedsberøvede på baggrund af Forsvarsministeriets beslutning og varetægtsfængslede på baggrund af en domstolsbeslutning.

Det har ikke været muligt blandt samtaleparterne at få et præcist billede af antallet af tilbageholdte i henhold til undtagelsesbestemmelserne og lov om forebyggelse af terroristvirksomhed. Kontinuerlig registrering af tilbageholdte foretages ikke af myndighederne, og billedet er præget af, at personer, der arresteres for en kort periode ikke nødvendigvis figurerer i statistisk materiale.

Rigsadvokaten kunne således ikke sige noget nærmere om det samlede antal af tilbageholdte efter ER/PTA. Antallet af tilbageholdte varierer, idet der hele tiden løslades personer, ligesom andre bliver tilbageholdt. Rigsadvokaten mente, at 400 personer er varetægtsfængslede i Kalutara fængslet, der ligger lidt syd for Colombo. Rigsadvokaten var i øvrigt af den opfattelse, at der på nuværende tidspunkt er under 200 større sager vedrørende højt profilerede personer.

UNHCR oplyste, at de ikke fører statistik over tilbageholdte.

Flere samtalepartnere estimerede antallet af varetægtsfængslede i Kalutara fængslet til at være omkring 700 personer. Family Rehabilitation Centre besøgte i september 1998 fængslet og registrerede i den forbindelse 670 fanger, hvoraf 50-60 var kriminelle og resten LTTE-mistænkte.

Rigsadvokaten og en international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede dog, at man på grund af problemer i Kalutara havde overført de kriminelle fanger til et andet fængsel, således at der på nuværende tidspunkt var omkring 400 varetægtsfængslede i Kalutara fængslet.

Flere samtalepartnere, herunder Law and Society Trust, Action Group for Tamils, Lawyers for Human Rights og MIRJE, gav et meget varieret billede af antallet af internerede (varetægtsfængslede, administrativt frihedsberøvede og personer, der afsoner straffe) svingende mellem 1.000 og 4.000.

Anholdelse.

Overholdelse af regler for militærets overførsel af anholdte personer til politiet.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at de fleste arrestationer i den nordlige del af landet foretages af militæret, hvorefter personen typisk efter syv dage overdrages til politiet.

MIRJE bemærkede, at reglen om at militæret skal overdrage en anholdt person til politiet inden for en bestemt tid – i Colombo 24 timer - bliver overholdt i 90% af tilfældene. De sidste 10% vedrører det nordlige og østlige, hvor der er problemer i den forbindelse.

2) Overholdelse af de retningslinier sikkerhedsstyrkerne i medfør af undtagelseslovgivningen er pålagt i forbindelse med arrestationer, herunder tidsfrister, melding til Human Rights Commission, familie etc.

2.1) De præsidentielle direktiver.

I forbindelse med Human Rights Task Force's (HRTF) arbejde udfærdigede Præsidenten i juli 1995 en række direktiver til beskyttelse af anholdtes og andre frihedsberøvedes fundamentale rettigheder. Direktiverne blev genudstedt den 31. juli 1997 i samme form i forbindelse med nedlæggelsen af HRTF og etableringen af Human Rights Commission (HRC). Direktiverne vedlægges som bilag 6. Direktiverne indebærer i korthed krav om, at politiet skal informere HRC inden for 48 timer om enhver tilbageholdelse. Desuden skal den tilbageholdte gives en kvittering for tilbageholdelsen med begrundelsen herfor, ligesom slægtninge til den tilbageholdte skal underrettes om tilbageholdelsesstedet. Endelig indeholder direktiverne diverse retssikkerhedsgarantier om afhøring på eget sprog, ligesom kvindelige tilbageholdte så vidt muligt skal afhøres af kvindelige betjente.

Meddelelse til Human Rights Commission inden for 48 timer.

HRC bemærkede, at reglen om politiets informering af kommissionen inden for 48 timer hovedsagelig bliver overholdt, og at der er sket forbedringer på dette område.

UNHCR var af den opfattelse, at kravet om rapportering til HRC overholdes i et vist omfang, men at de 48 timer formentlig overskrides. UNHCR påpegede dog, at mange løslades inden for 48 timer.

Flere samtalepartnere, herunder Institute of Human Rights og MIRJE var af den opfattelse, at myndighederne generelt set ikke overholder reglen om informering af HRC inden for 48 timer.

Lawyers for Human Rights bemærkede hertil, at kravet om informering af HRC inden for 48 timer bliver overholdt i nogle tilfælde, og at der var sket en forbedring på dette område i begyndelsen af året.

Advokat Ratnavel mente ikke, at sikkerhedsstyrkerne lever op til kravet om rapportering til HRC inden for 48 timer.

Udlevering af kvittering.

Ifølge de præsidentielle direktiver skal sikkerhedsstyrkerne udfærdige en kvittering til den anholdtes slægtninge indeholdende myndighedspersonens navn og stilling, tid og dato for anholdelsen og tilbageholdelsesstedet.

Ifølge Rigsadvokaten bliver de præsidentielle direktiver generelt set overholdt. Politiet udsteder således en kvittering i forbindelse med anholdelsen, ligesom der gives besked til de pårørende.

En international kilde, der ønskede at være anonym, udtalte, at situationen er forbedret med hensyn til udstedelse af kvittering til slægtninge i forhold til 1997. Dette skal dog ses i lyset af, at kvitteringer så godt som ikke blev udstedt tidligere. Kilden oplyste, at særligt i Jaffna er situationen på dette område forbedret.

UNHCR nævnte ligeledes, at militæret i Jaffna i højere grad lever op til kravet om udlevering af kvitteringer til slægtninge til tilbageholdte. UNHCR henførte ikke disse forbedringer til HRC's arbejde og initiativer, men til initiativer fra den militære ledelse i Jaffna.

INFORM og Law and Society Trust nævnte, at der generelt set er implementeringsproblemer med hensyn til de præsidentielle retssikkerhedsgarantier. Sidstnævnte kilde bemærkede, at politiet i Colombo i højere grad følger de præsidentielle direktiver, da der her finder en mere vidtgående monitorering af forholdene sted.

Flere kilder, herunder INFORM, Law and Society Trust og Civil Rights Movement, bemærkede, at ingen myndighedspersoner er blevet straffet for manglende overholdelse af garantierne. Civil Rights Movement oplyste, at de uden resultat har forsøgt at få HRC til at straffe myndighedspersoner for ikke at udstede kvitteringer.

Krav om afhøring på tamil.

Ifølge de præsidentielle direktiver kan den anholdte kræve, at forklaringen udfærdiges på tamil (hvorved afhøringen ligeledes må foregå på tamil).

Det var Rigsadvokatens opfattelse, at der ikke er store sprogproblemer i forbindelse med arrestationer, idet der er tamiltalende politifolk ved alle politistationer. Ifølge Rigsadvokaten kan enhver tamil endvidere tilstrækkeligt godt tamil, at en afhøring kan finde sted.

Flere uafhængige kilder bemærkede omkring sprogproblematikken, at borgerkomitéerne¹¹ ikke fungerer, ligesom tilståelser ikke bliver oversat. INFORM nævnte tilsvarende, at der ikke er tilstrækkeligt tamiltalende personale ved politistationerne. INFORM bemærkede generelt, at politiet "on the ground" har behov for undervisning i menneskerettigheder.

Law and Society Trust oplyste, at borgerkomitéerne aldrig blev etableret og var i øvrigt af den opfattelse, at den nuværende træning af politifolk i tamil ikke er tilstrækkelig til at imødekomme sprogproblematikken, og at det er en længerevarende proces.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at der findes en til to tamiltalende ved hver politistation, således enten politimænd eller private personer, der tilkaldes i forbindelse med afhøring.

Afhøring foretaget af en kvindelig betjent.

Ifølge de præsidentielle direktiver skal afhøring og tilbageholdelse af børn under 12 år og kvinder så vidt muligt foretages af kvindeligt personale. Endvidere har såvel børn under 12 år og kvinder ret til at anmode om, at en bisidder efter eget valg deltager under afhøringen.

INFORM nævnte, at retssikkerhedsgarantien om at blive afhørt af en kvindelig betjent ikke bliver overholdt. Kilden havde selv ved en kvindelig tamilsk bekendts tilbageholdelse insisteret på, at afhøringen skulle foretages af en kvinde. Politiet meddelte, at man havde sendt bud efter en kvindelig betjent, men efter 5 timers ophold på stationen blev kvinden løsladt uden afhøring.

2.2) Adgang til advokater.

Advokat Ratnavel oplyste, at han kan tage kontakt til varetægtsfængslede og administrativt frihedsberøvede personer, men havde ikke indtrykket af, at tilbageholdte kunne skrive frit til ham om eksempelvis torturoplevelser.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at frihedsberøvede generelt set har adgang til advokater ved tilbageholdelse, men at antallet af NGO'er, der tilbyder gratis retshjælp, ikke er tilstrækkeligt.

Association for the Protection of Tamils bemærkede, at organisationen ikke kan intervenere under den indledende afhøringsfase.

Advokat Ratnavel bemærkede, at han ikke har adgang til tilbageholdte, når de er i militærets eller Criminal Investigation Departments varetægt, og at han således typisk først får kontakt med tilba-

¹¹ Borgerkomitéerne blev startet som et privat initiativ i 1996 for blandt andet at imødekomme sprogproblemet. Komiteerne bestod af tamilske borgere, der kunne tilkaldes med henblik på tolkning ved afhøringer af tilbageholdte tamiler i henhold til ER/PTA. De havde en vis succes, blandt andet deltog politifolk i nogle af komitéernes møder. INFORM oplyste, at regeringen imidlertid blev nervøs for enhver form for tamilsk sammenslutning og forsøgte at skabe et tilsvarende regeringsbaseret system. På denne baggrund blev Anti Harassment Committee, der behandles under afsnit E, etableret.

geholdte efter tre dages tilbageholdelse. Law and Society Trust nævnte ligeledes, at under afhøringerne har advokater ikke adgang til tilbageholdte.

Flere kilder oplyste, at der er eksempler på begrænsninger i adgangen til frit at vælge sin advokat, ligesom flere kilder oplyste, at nogle advokater samarbejder med politiet.

Advokat Ponnambalam havde kendskab til eksempler, hvor tamiler er blevet anholdt af politiet på advokaters foranledning, og at advokaten efterfølgende havde ført den tilbageholdtes sag mod betaling af et honorar, der deltes med politiet. Action Group for Tamils tilføjede, at dette gælder både tamilske og singalesiske advokater.

INFORM havde kendskab til et tilfælde, hvor advokaten anmodede sin klient om et væsentligt højere beløb end normalt for løsladelse, hvorefter beløbet efterfølgende blev delt med politiet.

3) Forholdene for personer, der arresteres og retsforfølges under ER/PTA, herunder omfanget af og grundlaget for domsafsigelser.

Varigheden af varetægtsfængsling.

Ifølge Rigsadvokaten fremstilles en tilbageholdt person typisk for en dommer efter 14 dage i politiets varetægt med henblik på varetægtsfængsling. Rigsadvokaten udtalte, at den gennemsnitlige varetægtsfængsling er på en måned. Rigsadvokaten oplyste, at man blandt andet for at fremskynde behandlingen af sager under ER/PTA har overført en række sager fra Colombo til Vavuniya. Tidligere havde man ikke en domstol i den nordlige del af landet, og alle sager blev derfor behandlet i Colombo. Den ændrede sagsgang medfører, at sagen typisk kommer for en domstol inden for to til seks måneder. De sager, der behandles lokalt, vedrører lavt profilerede personer, og en del dømmes i henhold til PTA § 5¹² for ikke at give oplysninger om LTTE-forhold med lave – eventuelt betingede – fængselsstraffe. Andre personer dømmes for at have været i besiddelse af eller have fragtet forbudte varer, hvor der ligeledes idømmes lave straffe. En anden fordel ved denne procedure var ifølge Rigsadvokaten, at retssagen foregår på tamil, ligesom sagen behandles på den tilbageholdtes hjemegn. Sager vedrørende højt profilerede LTTE-personer bliver fortsat behandlet i Colombo.

Rigsadvokaten bemærkede i øvrigt, at mange arresterede bliver løsladt i forbindelse med søgsmål ved Højesteret for overtrædelse af forfatningens bestemmelser om borgernes fundamentale rettigheder.

Ifølge en international kilde, der ønskede at være anonym, kan personer, der varetægtsfængsles, forblive i fængslet i årevis uden at vide, hvornår deres sag kommer for retten. Kilden oplyste, at tilbageholdte, der har midler, kan blive løsladt mod kaution, mens andre løslades på baggrund af en tilståelse. Samme kilde bemærkede generelt, at det var svært at sige, om det langsommelige system skyldes praktiske problemer i sagsbehandlingen eller manglende vilje fra regeringens side til at behandle sagerne hurtigt.

¹² Efter PTA § 5 kan en person straffes med op til syv års fængsel, hvis han/hun har kendskab til eller har rimelig grund til tro, at en forbrydelse er blevet begået vedrørende LTTE-virksomhed, og han/hun undlader at informere politiet herom (herefter benævnt som "failure to give information").

Flere kilder bemærkede, at retssystemet er langsommeligt, og at folk kan sidde varetægtsfængslet i flere år uden at få deres sag for en domstol. MIRJE bemærkede hertil, at de pågældende mindst er varetægtsfængslet et år – og i gennemsnit et til halvandet år.

Family Rehabilitation Centre bemærkede, at varetægtsfængsling kan spænde fra tre måneder til flere år, før vedkommendes sag bliver domsforhandlet. Organisationen havde kendskab til tilfælde af varetægtsfængsling på fire til fem år.

Institute of Human Rights bemærkede hertil, at man i højere grad har eksempler på, at politistationer lader en person komme for Magistratdomstolen med henblik på varetægtsfængsling, før vedkommende er afhørt. Nogle bliver efter 40 dage løsladt mod kaution, mens andre kan sidde varetægtsfængslet i et til tre år, før deres sag bliver domsforhandlet. Det afhænger således mere af den enkelte politiofficer end af det egentlige mistankegrundlag, om tilbageholdelsen bliver opretholdt. Organisationen bemærkede generelt, at tilbageholdelse ofte bliver foretaget for at "neutralisere" folk, da det er svært at bevise tilknytning til LTTE.

3.1) Magistratdomstolens sagsbehandling.

Det var den generelle opfattelse blandt de adspurgte samtalepartnere, at Magistratdomstolens løbende forlængelse af varetægtsfængslingen foretages automatisk, og at domstolen derved ikke foretager en egentlig vurdering af tilbageholdelsesgrundlaget. Flere kilder bemærkede, at varetægtsfængslingen ofte blev forlænget uden den tilbageholdtes personlige tilstedeværelse. En kilde bemærkede, at enkelte magistratsdommere – blandt andet en tamil – krævede den tilbageholdtes personlige tilstedeværelse ved forlængelsen af varetægtsfængslingen for derved at kunne blive bekendt med eventuelle fysiske overgreb eller tortur mod den tilbageholdte.

Lawyers for Human Rights var dog ikke af den opfattelse, at der automatisk sker forlængelse af varetægtsfængslingen, men at forlængelse forudsætter et konkret mistankegrundlag.

Advokat Ponnambalam nævnte, at han har kendskab til konkrete eksempler, hvor politiet ikke fremstiller den tilbageholdte efter 21 dages tilbageholdelse. Advokaten vurderede i øvrigt, at i 90% af sagerne for Magistratdomstolen bliver politiets anmodning om varetægtsfængsling fulgt. Ifølge samme kilde er den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen på to et halvt til tre år.

INFORM bemærkede, at der på grund af problemer i kompetencen til at foretage løsladelse kan opstå situationer, hvor en person, der skal løslades, er tilbageholdt i måneder, før beslutningen rent faktisk bliver effektueret. Dette er eksempelvis tilfældet, hvis en person første gang er fremstillet for retten i Trincomalee, men efterfølgende er overført til Kalutara fængslet i Colombo. Hvis personen teknisk set er varetægtsfængslet i Trincomalee, kan det tage måneder før Rigsadvokaten får løsladt personen via denne ret.

Anvendelse af administrativ frihedsberøvelse.

Rigsadvokaten oplyste, at administrativ frihedsberøvelse efter ER § 17¹³ stort set ikke forekommer længere, da næsten alle beslutninger om frihedsberøvelse efter denne bestemmelse straks blev indbragt for Højesteret for overtrædelse af fundamentale borgerlige rettigheder. Domstolene stillede så mange betingelser, at man ikke kunne få opretholdt frihedsberøvelserne. En international kilde, der ønskede at være anonym, bekræftede, at folk ikke frihedsberøves administrativt med henvisning til forebyggelse af kriminalitet så ofte, men med henvisning til konkret mistanke efter bestemmelsen i PTA § 9¹⁴.

Forsvarsministeriet bemærkede dog, at der pr. den 30. november 1998 var 104 frihedsberøvede efter ER § 17 og 146 personer efter PTA § 9. Tallene inkluderer ikke personer, der er frihedsberøvet for en kort periode.

Advokat Ponnambalam udtalte generelt om administrativ frihedsberøvelse med henvisning til forebyggelse af terrorvirksomhed (ER § 17), at de tilbageholdte er frataget almindelige retssikkerhedsgarantier. Advokaten nævnte i den forbindelse, at de præsidentielle direktiver om meddelelse til HRC og slægtninge generelt set ikke bliver overholdt i disse sager, ligesom advokater ikke har adgang til at foretage undersøgelser i sagerne. Endelig bemærkede advokaten, at Magistratdomstolen automatisk opretholder beslutningen om tilbageholdelse og dette ofte uden den tilbageholdtes tilstedeværelse.

MIRJE bemærkede, at advokater generelt set har problemer med at få adgang til personer, der er administrativt frihedsberøvet med henvisning til forebyggelse af terrorvirksomhed (ER § 17).

Varigheden af administrativ frihedsberøvelse.

Personer, der frihedsberøves administrativt med henvisning til mistanke om, at vedkommende har begået en kriminell handling i henhold til PTA, bliver ifølge Rigsadvokaten tilbageholdt i en måned før vedkommende løslades eller fremstilles for en dommer.

En international kilde, der ønskede at være anonym, anførte, at det er svært at udtale sig om den gennemsnitlige tilbageholdelsestid i politiets afhøringsfase, men almindeligvis vil de pågældende være i politiets varetægt cirka en måned, hvorefter der finder varetægtsfængsling sted og overførsel til fængselssystemet. Hvis politiet vurderer, at der er behov for yderligere afhøringer af Terrorist Investigation Department kan den administrative tilbageholdelse strække sig over to til tre måneder.

Samme kilde nævnte, at det er svært for myndighederne at bevise LTTE-virksomhed, og at der derfor foretages tilbageholdelse i en længere periode – typisk administrativ frihedsberøvelse – af personer, hvor myndighederne har kendskab til, at personen har LTTE-aktiviteter, men ikke kan bevise

¹³ Efter ER § 17 kan personer frihedsberøves administrativt på baggrund af Forsvarsministerens beslutning med henvisning til forebyggelse af kriminalitet (den såkaldte "preventive detention"). Tilbageholdelsen kan forlænges i tre måneder ad gangen i op til et år.

¹⁴ Efter PTA § 9 kan Forsvarsministeren administrativt frihedsberøve en person, hvis denne mistænkes for at være involveret i eller har medvirket til overtrædelse af PTA (LTTE-virksomhed). Tilbageholdelsen kan foretages for tre måneder og forlænges i op til 18 måneder.

dette. Tilbageholdelsen foretages derfor alene med det formål at holde den pågældende inaktiv for en periode.

Advokat Ratnavel bemærkede, at personer typisk er administrativt frihedsberøvet med henvisning til forebyggelse af terrorvirksomhed (ER § 17) i to til tre måneder. Advokaten kendte til eksempler på administrativ frihedsberøvelse, der havde varet i mere end seks måneder.

Grundlaget for tilbageholdelse (tilknytning til LTTE).

Rigsadvokaten var af den opfattelse, at de tilbageholdte i Kalutara fængslet alle er højt profilerede indenfor LTTE-bevægelsen. På forespørgsel om Rigsadvokaten stadig var bekymret over, at mange var tilbageholdt i længere tid uden at få behandlet deres sag oplyste han, at for at forhindre denne situation har man taget kontakt til fængslerne, og en medarbejder fra Rigsadvokaturet har således besøgt fængslerne jævnligt for at monitorere forholdene. Denne ordning er imidlertid indstillet af sikkerhedsmæssige årsager på baggrund af overfaldet på det tamilske Parlamentsmedlem for EPDP – Mr. Devanandan - hvor denne blev udsat for meget alvorlige overgreb fra indsatte tamilske fanger.

En international kilde, der ønskede at være anonym, vurderede, at nogen af de varetægtsfængslede er højt profilerede (soldater). I andre tilfælde kender man ikke med sikkerhed omfanget af deres tilknytning til LTTE – de kan have været hjælpere eller meddelere. Det var i øvrigt denne kildes vurdering, at flertallet af de tilbageholdte ikke har tilknytning til LTTE.

Institute of Human Rights bemærkede, at blandt de tilbageholdte er såvel personer med LTTE-tilknytning, som uskyldige personer. Højt profilerede LTTE-militærfolk er tilbageholdt i Kalutara fængslet, men få er taget til fange i forbindelse med kampe, da de enten flygter eller bliver dræbt. Kilden bemærkede, at konflikten er kendetegnet ved, at ingen af parterne har mange krigsfanger. En del bliver dømt i henhold til PTA § 5 (failure to give information), hvilket typisk er et tegn på, at der ikke er beviser for LTTE tilknytning.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at der er personer med LTTE-tilknytning i fængslet og nævnte i denne forbindelse overfaldet i Kalutara fængslet på Parlamentsmedlemmet Devanandan. Uskyldige er imidlertid også tilbageholdt, og dette i op til seks måneder og længere.

Association for the Protection of Tamils var af den opfattelse, at der befinder sig uskyldige i Kalutara fængslet. Action Group for Tamils var af den opfattelse, at 99% af de varetægtsfængslede er uskyldige. Advokat Ponnambalam vurderede, at af de 700 varetægtsfængslede i Kalutara er alene 10-15 personer højt profilerede LTTE-personer.

3.2) Sagsbehandling ved High Court.

Det blev oplyst, at der er syv High Courts i Colombo. Disse behandler typisk fire sager hver dag, således at cirka 30 sager behandles dagligt i Colombo. Mange sager bliver behandlet under flere retsmøder.

Flere samtalepartnere, herunder Institute of Human Rights og Advokat Ponnambalam, gav udtryk for, at der ved High Court er tale om en retfærdig rettergang, herunder at dommerne kan betegnes som uafhængige. Samme kilder udtalte i den forbindelse, at retterne ofte tilsidesætter tilståelser med henvisning til, at de er opnået på forkert grundlag eksempelvis ved tortur.

Strafniveauet.

Det er vanskeligt at få et dækkende billede af straffeniveauet i sager vedrørende LTTE-virksomhed, og delegationen har ikke kunnet indhente statistiske oplysninger om indholdet af og grundlaget for domsafsigelserne.

Med hensyn til strafniveauet bemærkede Rigsadvokaten, at det er vanskeligt at udtale sig generelt om dette i sager efter ER/PTA, idet det afhænger af den enkelte sag. Rigsadvokaten oplyste, at man generelt kan sige, at lavt profilerede idømmes milde straffe, og at hårde straffe alene idømmes, hvis der er vold involveret.

Institute of Human Rights bemærkede, at strafferammen for "failure to give information" efter PTA § 5¹⁵ er syv år, men at kilden ikke har kendskab til domme på syv år efter denne bestemmelse. De pågældende kan imidlertid være tilbageholdt i et til to år, mens sagen verserer, hvorefter sagen ofte afgøres med en bøde på et mindre beløb.

Flere kilder nævnte, at personer bliver dømt for "failure to give information" (om LTTE) i henhold til PTA, hvilket kan være et tegn på, at der ikke er beviser om LTTE tilknytning. Advokat Ratnavel nævnte i den forbindelse, at mange tilstår en mindre forbrydelse med det formål at få sagen behandlet ved High Court. Advokat Ratnavel var af den opfattelse, at 60% af de varetægtsfængslede tilstår "failure to give information" (om LTTE) på denne baggrund.

Flere samtalepartnere bemærkede, at på grund af den lange varetægtsfængslingsperiode, bliver mange løsladt i forbindelse med domsafsigelsen, da domstolen fratrækker tiden for varetægtsfængslingen.

Meldepligt i forbindelse med løsladelse mod kaution.

Der er ikke nogen faste regler om, i hvilke tilfælde meldepligt fastsættes i forbindelse med en løsladelse.

Flere samtalepartnere, herunder Rigsadvokaten, oplyste, at meldepligt alene fastsættes i tilfælde, hvor vedkommende er løsladt mod kaution. Rigsadvokaten oplyste endvidere, at det alene er domstolene, der kan træffe bestemmelse om fastsættelse af meldepligt. Rigsadvokaten forklarede videre, at meldepligten fastsættes i forhold til den lokale politistation, hvor vedkommende typisk skal melde sig en gang om måneden.

Flere kilder herunder Institute of Human Rights og Advokat Ratnavel, bemærkede generelt, at man ikke kan blive løsladt mod kaution, når man er tilbageholdt i henhold til PTA. Ved tilbageholdelse i

¹⁵ Se herved note nr. 12.

henhold til undtagelsesbestemmelserne kan løsladelse mod kaution finde sted efter tre måneders tilbageholdelse.

Lawyers for Human Rights oplyste, at der kun vil blive fastsat meldepligt i tilfælde, hvor den pågældende er blevet løsladt af Magistratdomstolen mod kaution efter at have været tilbageholdt i henhold til ER. Samme kilde bemærkede, at vedkommende kan risikere at blive arresteret ved manglende fremmøde, hvis den pågældende antages at udgøre en trussel mod sikkerheden.

Advokat Ponnambalam kunne ikke sige noget nærmere om, i hvilke tilfælde den løsladte bliver pålagt en meldepligt, idet dette beror på en konkret vurdering. Advokaten tilføjede, at efter løsladelse ved High Court bliver vedkommende ikke pålagt meldepligt. Det beror ifølge advokaten ligeledes på en konkret vurdering, hvorvidt der foretages opfølgning ved manglende overholdelse af meldepligten. Generelt nævnte advokaten, at alle, der er kendt af politiet kan risikere at blive tilbageholdt.

3.3) Forekomsten af tortur.

Samtlige uafhængige samtalepartnere var af den opfattelse, at der ikke forekommer grov vold eller tortur under tilbageholdelse i forbindelse med ID-checks. Der henvises i øvrigt til afsnittet om ID-checks i kapitlet om sikkerhedsforhold i Colombo.

Forsvarsministeriet oplyste, at 99% af deres mandskab er disciplinerede, og at de ikke gør brug tortur eller mishandling.

Flere kilder var af den opfattelse, at tortur og mishandling kan forekomme, hvis vedkommende mistænkes for LTTE-virksomhed, og den pågældende skal igennem en egentlig afhøringsfase.

Samtalepartnerne var generelt enige om, at der ikke forekommer tortur i det egentlige fængselssystem. INFORM bemærkede supplerende, at tamiler i fængslerne klager over, at de bliver udsat for vold og diskrimination fra fængselspersonalet eller andre fangers side. Kilden bemærkede hertil, at der sidste år blev dræbt tre fanger i Kalutara fængslet.

Institute of Human Rights bemærkede, at der forekommer tortur i militærlejre og på politistationer. Der er ikke tale om systematisk anvendelse af tortur, og det afhænger af stedet og tidspunktet for tilbageholdelsen. Det var samme kildes opfattelse, at tortur og mishandling forekommer i mindre omfang i Colombo. En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede at fysisk vold fra slag til tortur forekommer i noget under halvdelen af tilfældene.

Family Rehabilitation Centre oplyste, at tortur forekommer i udbredt grad på politistationer og i tilbageholdelses- og militærlejre. Samme kilde bemærkede, at det forhold, at de varetægtsfængslede tilbageholdes i lange perioder uden konkret sigtelse er traumatiserende.

En international kilde, der ønskede at være anonym, udtalte generelt, at tortur særligt forekommer under hærens tilbageholdelser i de nordlige dele af landet, herunder på Jaffna.

Family Rehabilitation Centre oplyste, at PLOTE og EPRLF udøver tortur i krigsområderne.

Flere kilder bemærkede, at almindelige kriminelle ligeledes udsættes for grov vold og tortur. Disse kilder bemærkede hertil, at tortur og vold er almindelig anvendt af srilankansk politi og militær, der under tidspres skal have informationer fra de tilbageholdte.

Family Rehabilitation Centre oplyste, at de modtager færre klager over tortur, men kan imidlertid ikke sige, at tortur anvendes i mindre grad. Kilden har oplysninger om, at torturofre trues til ikke at klage, ligesom torturen kan have en mere sofistikeret karakter, der ikke efterlader spor. Centret uddanner læger i at afdække forskellige former for tortur, eksempelvis slag under fodsåler, indsmøring af chili på kroppen, seksuelle overgreb, tvangsmæssig indånding af benzindampe samt det at få hovedet tvunget under vand.

Law and Society Trust bemærkede ligeledes, at det er sværere at fastslå anvendelsen af tortur, da den foregår på en mere sofistikeret måde, der ikke efterlader fysiske spor.

Institute of Human Rights bemærkede, at personer, der har været udsat for tortur, typisk vil få en lægeerklæring med henblik på behandling og eventuelt erstatning, men det vil ikke fremgå direkte, at generne stammer fra tortur.

Flere samtalepartnere bemærkede, at fængslerne generelt er overbelagte. Action Group for Tamils bemærkede i den forbindelse, at de har eksempler på, at tamiler bliver tilbageholdt i celler sammen med prostituerede og kriminelle, og at pladsen er så trang, at de indsatte alene kan stå op. Centre for the Study of Human Rights oplyste, at forholdene i fængslerne er "så gode eller dårlige som ethvert andet udviklingsland".

3.4) Søgsmål ved Supreme Court om overtrædelse af fundamentelle borgerlige rettigheder.

Rigsadvokaten forklarede, at der kan anlægges sag om overtrædelse af fundamentale borgerlige rettigheder umiddelbart efter arrestation, og at han var af den opfattelse, at sådanne sager ofte bliver anlagt med henblik på at få løsladt den tilbageholdte. Ved søgsmål for Supreme Court bliver sagen forelagt for Rigsadvokaten, der løslader vedkommende, hvis der ikke er grundlag for tilbageholdelse. Herefter trækkes søgsmålet for Supreme Court tilbage. I praksis er der kun få tilfælde, hvor Rigsadvokaten ikke har løsladt den tilbageholdte, og i disse tilfælde er der tale om alvorlig mistanke om LTTE-virksomhed.

Rigsadvokaten angav, at der i 1997 var behandlet 70 sager af denne type for Supreme Court, og at antallet i 1998 er 144, hvoraf nogle stadig verserer. I enkelte sager har Supreme Court statueret brud på de fundamentale borgerlige rettigheder i form af ulovlig frihedsberøvelse eller tortur og tilkendt den tilbageholdte kompensation.

Civil Rights Movement indsamler oplysning fra Supreme Court vedrørende de fundamentale borgerlige rettigheder, og der var i 1997 omkring 1.000 søgsmål. Disse vedrører påstande om overtrædelse af de fundamentale borgerlige rettigheder generelt. Størsteparten vedrører ulovlig arrestation og tortur, men der er også sager om ulovlig afskedigelse og lignende. I langt de fleste sager indgås der forlig, hvorefter den tilbageholdte løslades. Med hensyn til sagsbehandlingstiden er denne generelt på et til to år, men i prima facie sager vil sagsbehandlingen blive fremskyndet, så denne kom-

mer ned på et år. Tortursager bliver ikke specielt fremskyndet med den begrundelse, at skaden er sket.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at mange søgsmål til Supreme Court vedrørende overtrædelse af de fundamentale borgerlige rettigheder bliver anlagt på baggrund af tortur. Søgsmål skal ifølge loven anlægges en måned efter, at overgrebet har fundet sted, men Supreme Court tillader efter fast praksis, at søgsmål anlægges en måned efter, at personen har haft en reel mulighed for at klage – eksempelvis efter løsladelse. Hindringer i anvendelsen af denne retssikkerhedsgaranti er ifølge samme kilde torturofre manglende mulighed for at betale en advokat, idet der ikke er tilstrækkelige muligheder for gratis retshjælp.

Flere kilder bemærkede, at adgangen til at anlægge sag om overtrædelse af fundamentale borgerlige rettigheder i praksis kan blive hindret, hvis Magistratdomstolen regelmæssigt forlænger varetægtsfængslingen. Dette skyldes, at et sagsanlæg til Supreme Court alene kan indgives, hvis der ikke er fastsat en dato for den næste behandling ved Magistratdomstolen.

Ifølge Family Rehabilitation Centre tager Supreme Court i højere grad klager om overtrædelse af de fundamentale borgerlige rettigheder op, ligesom Supreme Court er begyndt i deres afgørelse at specificere, hvilken myndighedsperson, der har været ansvarlig for torturen samt at henstille denne til disciplinær straf. Ifølge kilden har sådanne afgørelser ikke ført til retsforfølgelse af de ansvarlige, men rehabiliteringscentret har indtryk af, at det har indflydelse på de pågældendes muligheder for forfremmelse. Kilden har dog ingen konkrete eksempler herpå.

Lawyers for Human Rights havde eksempler på, at Supreme Court har tilkendt erstatning til torturofre og nævnte en sag, hvor den pågældende havde fået fjernet den ene lunge på baggrund af torturovergreb. Det var samme kildes opfattelse, at Supreme Courts henstillinger om disciplinær straf kan have den effekt, at den ansvarlige - i et år - ikke bliver forfremmet. Organisationen havde ikke kendskab til retsforfølgelse på baggrund af Supreme Courts afgørelser.

Advokat Ponnambalam havde i 1997 anlagt 117 søgsmål for Supreme Court med påstand om overtrædelse af fundamentale borgerlige rettigheder. Det var generelt advokatens opfattelse, at rettergangen ved Supreme Court er retfærdig, og at dommerne er uafhængige.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt Supreme Courts afgørelser har en præventiv effekt på sikkerhedsstyrkernes anvendelse af tortur bemærkede Family Rehabilitation Centre, at dette til en vis grad er tilfældet, men at der bør være mere offentlighed og debat om emnet. Centre for the Study of Human Rights var ligeledes af den opfattelse, at søgsmålene ved Supreme Court har en præventiv effekt i forhold til politiets anvendelse af tortur.

Law and Society Trust mente derimod ikke, at Supreme Courts domme vedrørende overtrædelse af forbuddet mod tortur har en præventiv effekt.

3.5) Forsvindinger og drab i myndighedernes og tamilske gruppers varetægt.

En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede, at antallet af forsvindinger i 1998 ikke er stort, og det er væsentlig lavere end i 1996 og 1997.

Law and Society Trust bemærkede, at Sri Lanka havde et ekstremt stort antal forsvindinger i 1990'erne, hvorimod antallet er væsentlig lavere i dag, men at forsvindinger og drab fortsat forekommer i myndighedernes varetægt.

Flere samtalepartnere, herunder Centre for the Study of Human Rights og Civil Rights Movement, var af den opfattelse, at der på nuværende tidspunkt ikke forekommer tilfælde af forsvindinger og henviste i den forbindelse til, at de ikke på det seneste har modtaget informationer herom fra Amnesty International.

MIRJE nævnte, at der er personer, der forsvinder i politiets eller militærets varetægt, før de bliver enten administrativt frihedsberøvet eller varetægtsfængslet.

Flere kilder nævnte, at der er tilfælde af udenretlige henrettelse. Advokat Ratnavel bemærkede, at der i det østlige sker udenretlige henrettelser i politiets varetægt, som ikke bliver registreret. MIRJE nævnte, at de har fået oplysninger om, at enkelte fængslede er blevet dræbt, men kunne ikke bekræfte dette.

Flere kilder, herunder en international kilde, der ønskede at være anonym, MIRJE og Action Group for Tamils, mente ikke, at der var sager med forsvindinger og udenretlige henrettelser i Colombo.

Advokat Ratnavel var af den opfattelse, at situationen formentlig er forbedret i Jaffna og henviste i den forbindelse, at han ikke har kendskab til sager vedrørende forsvindinger fra 1998.

Samme kilde mente, at der forekommer udenretlige henrettelser – om end i begrænset omfang - i såvel Colombo som Mannar.

MIRJE bemærkede, at der i såvel nord som øst er tilfælde af drab på personer i myndighedernes varetægt og nævnte to sager fra Østprovinsen fra 1998, hvor de pågældende havde været tilbageholdt i militærlejr.

Flere kilder, herunder Lawyers for Human Rights og Action Group for Tamils bemærkede, at forsvindinger forekommer i Jaffna og Batticaloa.

3.6) Uofficielle tilbageholdelsessteder.

En international kilde, der ønskede at være anonym, havde ikke kendskab til sådanne i Colombo, men kunne ikke udelukke, at de findes. Kilden henviste i øvrigt til, at der efter det oplyste ikke sker forsvindinger i Colombo.

Flere srilankanske NGO'er og Advokat Ponnambalam udtalte ligeledes, at der ikke findes uofficielle tilbageholdelsessteder i Colombo.

Action Group for Tamils var af den opfattelse, at der findes uofficielle tilbageholdelsessteder i Colombo og nævnte en tidligere kontorbygning ved Luftvåbnets militærlejr ved Trans Asia Hotel, hvor personer tilbageholdes og afhøres i mere end 24 timer.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at man fra solide kilder havde oplysninger om, at PLOTE har uofficielle tilbageholdelsessteder i Vavuniya, hvor de har deres stærkeste bastion.

Institute of Human Rights og Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at disse sandsynligvis findes i de nordlige og de østlige områder. Institute of Human Rights tilføjede, at det er almindelig kendt, at personer bliver tilbageholdt illegalt i militærlejre i disse områder. Law and Society Trust var ligeledes af den opfattelse, at der er uofficielle militærtilbageholdelseslejre i Nord og Øst.

Family Rehabilitation Centre nævnte, at sådanne findes i Vavuniya og Batticaloa, hvor både PLOTE og TELO har tilbageholdelsessteder.

Civil Rights Movement bemærkede, at PLOTE i Vavuniya har tilbageholdelsessteder.

4) Myndighedernes efterforskning og retsforfølgelse i sager, hvor myndighedspersoner mistænkes for overgreb på menneskerettighederne.

Spørgsmålet om retsforfølgelse af medlemmer af sikkerhedsstyrkerne blev drøftet med Rigsadvokaten. Denne henviste til Krishanthi-sagen, hvor de ansvarlige den 3. juli 1998 blev dømt til døden. Sagen vedrørte voldtægt og drab i Jaffna på Krishanthi Kumaraswamy den 7. september 1996 ved et checkpoint bemandet af militærpersonel, og efterfølgende drab på 3 familiemedlemmer. Rigsadvokaten fremhævede, at sagen blev overført fra Jaffna til Colombos High Court, hvor den blev ført ved en særlig procedure – "trial at bar" – hvorved sagen blev behandlet hurtigt af tre dommere fra High Court. Det bemærkes, at dommene ikke er eksekveret.

Herefter diskuteredes en række verserende (eller afsluttede) sager vedrørende retsforfølgelse af medlemmer af sikkerhedsstyrkerne. Der henvises til Rigsadvokatens redegørelse til delegationen for de enkelte sager, bilag 7. Retssagerne blev ligeledes behandlet under fact-finding missionen i 1997, jf. Sri Lanka rapporten af april 1997, bilag 13 med Rigsadvokatens skriftlige redegørelse for status i sagerne.

Rigsadvokaten oplyste, at med undtagelse af Krishanthi-sagen var ingen af de nævnte sager afsluttede. Rigsadvokaten forklarede vedrørende den lange sagsbehandlingstid, at det hovedsageligt skyldes praktiske problemer, herunder at myndighederne har problemer med at komme til de relevante områder i de nordlige og østlige dele af landet, ligesom myndighederne har problemer med at finde frem til vigtige vidner. Herudover nævnte Rigsadvokaten, at sagsbehandlingen kan trække ud som følge af krav om oversættelse af forklaringer og lignende, og at de anklagede gør brug af retssikkerhedsgarantierne, hvilket forlænger sagsbehandlingstiden.

Rigsadvokaten forklarede således, at "Mailantenne-sagen" beroede på, at man ikke havde kendskab til vigtige vidners opholdssted, da de havde forladt flygtningelejre. Myndighederne forsøger at finde dem, og retssagen er fastsat til at begynde den 17. marts 1999. I en anden sag - "Embilipitiya-sagen" - fremfører forsvarerne på ottende måned deres anbringender. Sagen er ifølge Rigsadvokaten på sit sidste stadie og vil sandsynligvis blive afsluttet i slutningen af året. Med hensyn til sagen "Floating Bodies" bemærkede Rigsadvokaten, at han har sendt anklageskrift til retten i Colombo.

Rigsadvokaten tilføjede generelt, at i alle de nævnte sager, var de anklagede suspenderede fra deres arbejde.

Flere kilder, herunder Advokat Ponnambalam og Institute of Human Rights, havde med undtagelse af Krishanthi-sagen, hvor de ansvarlige blev idømt dødsstraf, ikke kendskab til yderligere sager.

hvor personer fra sikkerhedsstyrkerne var blevet retsforfulgt. Institute of Human Rights nævnte, at sagen "Floating Bodies" stadig verserer, og kilden mente, at de ansvarlige er løsladt på kaution.

UNHCR bemærkede generelt omkring retsforfølgelse af myndighedspersoner for menneskerettighedsovergreb, at rapporter vedrørende forsvindinger er afleveret til Præsidenten, men man kan stadig ikke tale om, at myndighederne foretager de nødvendige retsskridt til at retsforfølge sådanne handlinger. UNHCR nævnte ligeledes Krishanthi-sagen som et af de meget få eksempler på retsforfølgelse gennem domstolssystemet. UNHCR oplyste, at der er eksempler på, at militærfolk fra Jaffna er blevet fængslet, og myndighederne har rapporteret om, at de har taget disciplinære skridt. Herudover er UNHCR ikke bekendt med sager, hvor medlemmer af sikkerhedsstyrkerne er blevet straffet.

En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede hertil, at der foregår undersøgelser og tages midler i brug mod regeringens egne folk, men at dette hovedsagelig vedrører forhold begået under den tidligere regering (før 1994). Når det vedrører forhold begået under den nuværende regering sker der - bortset fra Krishanthi-sagen, et enkelt tilfælde i Batticaloa og nogle få disciplinærsager i Jaffna - ikke retsforfølgelse. Samme kilde bemærkede, at forholdene i militærlejrene i Jaffna er forbedret. Her var tidligere mange anklager blandt andet om voldtægt.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede vedrørende sådanne sager, at efterforskningen kan trække ud i flere år blandt andet på grund af problemer med identifikation af ofre, ligesom der kan være behov at indhente udenlandsk ekspertise.

Law and Society Trust udtalte generelt, at der er "impunity" (straffrihed) for grove menneskerettighedsovergreb.

Family Rehabilitation Centre udtalte, at man ikke er bekendt, at der er rejst tiltale ved domstolene mod myndighedspersoner på baggrund af Højesterets statuering af tortur. Organisationen havde det indtryk, at det kan have indflydelse på vedkommendes forfremmelse, men har dog ikke konkrete eksempler herpå.

Lawyers for Human Rights bemærkede, at Supreme Courts afgørelser om overtrædelse af fundamentale borgerlige rettigheder ikke har tilstrækkelig præventiv effekt, netop fordi de disciplinære sanktioner ikke bliver fulgt op. Kilden nævnte i øvrigt de regionale komitéer, der i 1994 blev nedsat til undersøgelse af grove menneskerettighedsovergreb begået under UNP's regeringstid (jf. nedenfor). Der havde været rapporteret til Parlamentet, men der var fortsat ikke taget initiativer til retsforfølgelse.

"Commissions of Inquiry into Involuntary Removal and Disappearances".

Tre kommissioner blev af Sri Lankas Regering i januar 1995 udpeget til at undersøge forsvindinger, der skulle have fundet sted fra januar 1988. Hver kommission havde jurisdiktion over et geografisk område, henholdsvis Nordøst, det centrale og Sydvest Sri Lanka. Kommissionerne vedrørte overgreb begået under UNP's regeringstid og mandatet udløb den 31. maj 1997. Kommissionerne har for Præsidenten fremlagt foreløbige rapporter med navne på personer, der angiveligt har været ansvarlige for forsvindinger. Præsidentens sekretariat har videresendt disse rapporter til Rigsadvoka-

ten med henblik på undersøgelser omkring muligheden for at rejse tiltale. Den 3. september 1997 fremlagde kommissionerne endelige rapporter til Præsidenten¹⁶.

Delegationen kunne i Daily News den 4. december 1998 læse, at Rigsadvokaten påtænker at rejse tiltale overfor mere end 100 medlemmer af sikkerhedsstyrkerne under UNP-regimet med anklager om forsvindinger på baggrund af de ovennævnte rapporter fra de tre "Commissions of Inquiry into Involuntary Removal and Disappearances". Det fremgår af avisartiklen, at Rigsadvokaten har rejst tiltale mod 28 personer.

Chemmani-gravene.

Under den ovennævnte Krishanthi Kumaraswamy-retssag fremkom de anklagede med oplysninger om, at der skulle eksistere nogle massegrave ved Chemmani indeholdende 400 lig.

Efterfølgende har oppositionspolitikere fra henholdsvis TULF, EPRLF og PLOTE og en række menneskerettighedsgrupper krævet, at regeringen foretager undersøgelser omkring disse anklager. På baggrund heraf foretog Kommissær ved Human Rights Commission Suntheralingam undersøgelser, herunder afhøringer af den hovedmistænkte i Chemmani-sagen og vurderede på denne baggrund, at der skulle foretages yderligere undersøgelser i Jaffna¹⁷.

Flere samtalepartnere stillede spørgsmålstegn ved, om regeringen foretog reelle undersøgelser i Chemmani-anklagerne. En international kilde, der ønskede at være anonym, var bekendt med, at HRC har henvendt sig til Amnesty og FN's Menneskerettighedskommission i Geneve med henblik på at få assistance, men at der ikke var truffet nogen egentlig regeringsbeslutning om at foretage undersøgelser i området. Lawyers for Human Rights var af den opfattelse, regeringen trækker sagen ud på grund af dens følsomhed. Action Group for Tamils mente ligeledes, at myndighederne trækker sagen ud og fandt det beklageligt, da der nu i samfundet verserer rygter om, at militæret er ved at fjerne bevismateriale.

E. Human Rights Commission.

Etablering og kommissionens medlemmer.

Mandatet for Human Rights Commission blev fastsat ved lov nr. 21 fra august 1996, der trådte i kraft den 17. marts 1997 ved Præsidentens beslutning. Der henvises herved til bilag 8. HRC efterfølger Human Rights Task Force, der blev nedlagt den 30. juni 1997, hvorefter HRC indledte sit arbejde den 1. juli 1997.

Kommissionen ledes af en pensioneret dommer fra Supreme Court, Mr. O.S.M. Seneviratne. Kommissionens øvrige medlemmer er: Dr. A.T. Ariyaratne – leder af Sarvodaya (en humanitær NGO), Prof. Arjuna Aluwihare – tidligere leder af University Grant Commission, Mr. T. Suntheralingam –

¹⁶ Rapport fra FN Special Rapporteur om Menneskerettigheder, Mr. Bacre Waly Ndiaye af 12. marts 1998, side 26.

¹⁷ jf. herved INFORMs Situationsrapport, juli 1998.

pensioneret dommer fra High Court og Mr. Ahmed Javid Yusuf – tidligere srilankansk ambassadør i Saudi Arabien. Kommissionens medlemmer er henholdsvis tre singalesere, en tamil og en muslim¹⁸.

HRC har som hovedformål at overvåge, at retningslinierne for anholdelse og tilbageholdelse i medfør af undtagelseslovgivningen efterleves, samt at føre kontrol med, at tilbageholdte ikke udsættes for overgreb. Endvidere skal HRC ved uanmeldte besøg opsøge de forskellige tilbageholdelsessteder, ligesom HRC har til opgave at efterforske forsvindinger. Derudover har HRC en overordnet rolle i forhold til fremme af respekten for menneskerettigheder. Dette indebærer undervisning om menneskerettigheder, rådgivning af regeringen omkring lovgivningsinitiativer til fremme af menneskerettighederne og anbefaling af tiltag med hensyn til implementeringen af internationale forpligtelser.

Personaleforhold.

Kommissær Suntheralingam bemærkede, at bortset fra ledelsen blev hele personalet fra HRTF integreret i HRC. HRC består af 90-100 ansatte, herunder fem kommissærer og et sekretariat bestående af 26 "investigators" – seks i Colombo og to i hvert regionale kontorer. Hertil kommer kontorpersonale.

Centre for the Study of Human Rights var bekendt med, at 84 af de ansatte ved HRTF blev overført til HRC, og at alle med undtagelse af direktøren og enkelte andre blev således overført. En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede ligeledes, at mange af de ansatte ved HRTF blev overflyttet til HRC, men at en del efterfølgende har sagt op.

Det var samtlige af de adspurgte samtalepartners opfattelse, at den nye ledelse er en afgørende årsag til organisationens manglende effektivitet og gennemslagskraft. Det var generelt kildernes opfattelse, at den nye ledelse ikke har vilje til eller interesse i at rapportere omkring enkeltsager. En international kilde, der ønsker at være anonym, udtrykte det således, at formanden for kommissionen er udvalgt til at sikre, at ingenting sker. En anden kilde, der ønskede at være anonym, gav ligeledes udtryk for, at formanden hindrer, at sager bliver taget op og eksempelvis rapporteret til Præsidenten.

MIRJE bemærkede, at kommissionen består af engagerede, dynamiske medlemmer, men at ledelsen er problematisk.

Advokat Ponnambalam bemærkede generelt, at HRTF's arbejde blev stoppet halvvejs, idet regeringen ikke ønskede, at arbejdet til sikring af tilbageholdtes rettigheder skulle fortsætte, og at HRC alene fik tildelt formel magt.

Opfølgning i enkeltsager, herunder ressourcer.

Delegationen havde et møde med Kommissær Suntheralingam, der generelt bemærkede, at kommissionen har ressourceproblemer, men at de ansatte gør et godt stykke arbejde. Suntheralingam

¹⁸ Rapport fra FN Special Rapporteur om menneskerettigheder, Mr. Bacre Waly Ndiaye af 12. marts 1998, side 24. Der henvises endvidere til bilag 9.

gav udtryk for og beklagede, at man ikke har mulighed for at foretage tilstrækkelig opfølgning i sager med overgreb, og at HRC har været nødt til at overlade sager vedrørende tortur til NGO'er på grund af manglede ressourcer.

Samtlige af de adspurgte kilder bemærkede, at HRC har et bredere mandat end HRTF, der arbejder mere fokuseret omkring forholdene for tilbageholdte personer i henhold til ER/PTA.

Et stort antal uafhængige kilder udtrykte generelt skuffelse og frustration over HRC's arbejde. Kilderne var generelt af den opfattelse, at det tidligere HRTF gjorde et – om end ikke optimalt – væsentligt bedre stykke arbejde. HRC er mere bureaukratisk, eksempelvis kan man alene kontakte kommissionen fra kl. 8-16. Law and Society Trust udtrykte utilfredshed med HRC's sagsbehandlingstid og tilføjede, at man i det hele kan betvivle kommissionens effektivitet. Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at HRC ikke fungerer tilfredsstillende.

En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede, at etableringen af HRC principielt set er godt, men at kommissionen i realiteten ikke får megen støtte fra regeringen til sit arbejde. Kilden bemærkede i den forbindelse, at HRC mangler ressourcer, herunder transportmidler og andet logistisk materiale. Kilden var af den opfattelse, at der kan stilles spørgsmålstejn ved ledelsens reelle vilje til at ændre på forholdene for tilbageholdte. Det var endvidere kildens opfattelse, at HRTF efter mange års erfaring fungerede bedre, og at ingen forstod, hvorfor HRTF skulle skiftes ud med HRC.

Flere kilder bemærkede, at HRC kan anvendes til at lokalisere en tilbageholdt person, men at kommissionen ikke foretager en selvstændig opfølgning i sagerne med henblik på at få folk løsladt. INFORM bemærkede, at i modsætning til HRTF intervernerer HRC ikke, når den får kendskab til ulovlige arrestationer, anvendelsen af vold eller tortur. Ifølge samme organisationer laver HRC blot en rapportering – hvilket kan tage en hel uge i konkrete sager – og derfor er ubrugelig. Institute of Human Rights var af den opfattelse, at der foretages en vis opfølgning i enkeltsager, men at denne ikke er effektiv.

Association for the Protection of Tamils henvender sig ikke med konkrete sager til HRC, men går selv til den tilbageholdende politimyndighed, da det tager for lang tid at benytte HRC. MIRJE beskrev det typiske forløb i sporingen af en person som, at slægtninge til den tilbageholdte henvender sig til en menneskerettighedsorganisation eller ICRC, hvorefter sidstnævnte sporer den tilbageholdte i myndighedernes varetægt. Herefter informeres HRC af enten ICRC direkte eller den involverede menneskerettighedsorganisation.

Law and Society Trust har i to tilfælde klaget til HRC, herunder i en sag vedrørende massearrestationer og en konkret sag vedrørende en kvinde, der ikke kunne få tilladelse til at hente sit afdøde barn, der skulle begraves. I det første tilfælde påtalte HRC det overfor politimyndighederne, som herefter ville ændre deres procedurer. I den sidste sag kom der ikke nogen reaktion fra HRC's side.

Lawyers for Human Rights havde henvendt sig til HRC flere gange og havde fået hurtig tilbagemelding. Kilden vurderede, at HRC var begyndt at fungere bedre i løbet af 1998.

1) Human Rights Commissions (HRC) varetagelse af opgaven med at foretage kontrolbesøg på politistationer og i fængsler.

Kommissær Suntheralingam bemærkede, at HRC regelmæssigt forsøger at besøge de officielle tilbageholdelsessteder. De sidste to til tre måneder har HRC dog ikke foretaget denne monitorering, idet kommissionen generelt set har ressourceproblemer. Kommissæren vurderede, at man med seks "investigators" i Colombo kan dække 25 tilbageholdelsessteder, men at der er omkring 75. Suntheralingam bemærkede desuden, at HRC har haft problemer med at få fri adgang til tilbageholdelsessteder, idet politiet og militæret kun i et vist omfang samarbejder. Situationen er dog på det seneste forbedret.

Samtlige uafhængige kilder var af den opfattelse, at HRC ikke foretog en kontinuerlig monitorering af tilbageholdelsessteder og fængsler, således som deres mandat foreskriver.

UNHCR bemærkede, at HRC foretager et meget begrænset antal besøg i fængsler og på tilbageholdelsessteder.

MIRJE nævnte, at HRC ikke foretager monitorering af tilbageholdelsessteder på eget initiativ, og at kommissionen har problemer med at få adgang til tilbageholdelsessteder - herunder politistationer - men til tider undskylder den manglende monitorering med, at man ikke har tilstrækkeligt personale. I en konkret sag tog det fire timer, før de valgte at spore en person. MIRJE oplyste, at organisationen ikke har haft sådanne problemer med HRTF.

Advokat Ponnambalam var af den opfattelse, at HRC foretager besøg ved tilbageholdelsessteder, men at kommissionen ikke foretager opfølgning på baggrund heraf.

2) HRC's overvågning af sikkerhedsstyrkernes implementering af de retningslinier de er pålagt.

For en beskrivelse af de præsidentielle direktiver henvises til afsnittet om Retssikkerheden og bilag 6.

Flere kilder bemærkede samstemmende, at ingen medlemmer af sikkerhedsstyrkerne er blevet retsforfulgt på baggrund af HRC's initiativ - eksempelvis ved manglende overholdelse af de præsidentielle direktiver. Law and Society Trust fremhævede det som et generelt problem, at HRC ikke benytter sit mandat til at anbefale sanktioner over for myndighedspersoner, der har begået overgreb. Civil Rights Movement bemærkede, at organisationen forgæves havde forsøgt at få HRC til at retsforfølge politifolk, som ikke har udleveret en kvittering til slægtninge til tilbageholdte.

3) HRC's publicering af rapporter om deres virksomhed.

Kommissær Suntheralingam beklagede, at kommissionen ikke udarbejder offentlige rapporter.

MIRJE bemærkede, at HRC - på grund af den manglende monitorering - ikke kan udarbejde statistik over tilbageholdte personer.

UNHCR udtalte, at det er beklageligt, at HRC ikke udarbejder offentlige statistikker eller rapporterer offentligt omkring forholdene for tilbageholdte under ER/PTA, idet kommissionen som eneste organisation kan udarbejde offentlige rapporter og statistikker på dette område.

4) HRC's funktion i de lokale områder uden for Colombo.

Kommissær Suntheralingam bemærkede, at HRC – udover hovedkontoret i Colombo – har ti regionale kontorer i henholdsvis Kandy, Matara, Batticaloa, Anuradhapura, Trincomalee, Vavuniya, Badulla, Amparai, Kalmunai og Jaffna. Der henvises til bilag 10 med HRC's egen fortegnelse over de lokale kontors adresser og navne på regionale koordinators. Kontoret i Jaffna blev åbnet i januar i år, og man planlægger herudover at åbne et kontor i Mannar.

Med hensyn til spørgsmålet om lokalkontorets kapacitet nævnte en international kilde, der ønskede at være anonym, at man har kendskab til, at kontoret i Vavuniya har taget nogle sager op – herunder fået tamiler løsladt og hjulpet personer med at vende tilbage til Jaffna – men at arbejdet kunne være meget bedre. Samme kilde bemærkede, at få civile henvender sig til HRC. I Jaffna skulle lokalkontoret foretage en undersøgelse af antallet af forsvundne, men folk mødte ikke op med klager til kommissionen. Civil Rights Movement bemærkede ligeledes, at HRC's lokale kontor i Jaffna ikke foretager opfølgning i konkrete sager.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at kontoret i Jaffna ikke fungerer som retssikkerhedsgarant for tilbageholdte i området. Organisationen nævnte som et problem, at der ikke er nogen decentralisering i kommissionens arbejde. De regionale kontorer må således referere til hovedkontoret i Colombo, før de kan agere.

Lawyers for Human Rights var derimod af den opfattelse, at de regionale kontorer kan tage sager op på eget initiativ uden tilladelse fra Colombo-hovedkontoret.

INFORM bemærkede hertil, at de regionale kontorer i Batticaloa, Trincomalee og Vavuniya ikke ved, om de må intervenere, og at de ikke får tilstrækkelig opbakning til deres arbejde fra ledelsen i Colombo. Den tidligere leder af HRTF henvendte sig til sammenligning personligt til de lokale myndigheder og støttede på denne måde det lokale personale ved HRTF. Samme kilde nævnte, at det lokale HRC's kontor i Jaffna tilkaldte politiet i forbindelse med en demonstration vedrørende Chemmani-gravene, og at sådanne tiltag ikke skaber tillid omkring kommissionens arbejde blandt civilbefolkningen.

Presidential Committee on Unlawful Arrest and Harassment (Anti-Harassment Committee).

Etablering og komitéens medlemmer.

Anti-Harassment Committee (AHC) blev oprettet ved Præsidentens beslutning den 10. juli 1998. Komitéen består af fem ministre¹⁹ og tre parlamentsmedlemmer²⁰. Komitéen havde sit første møde den 12. juli 1998.

¹⁹ Formand Lakshman Jayakody, Ministry of Buddha Sasana

Det henhører under AHC's mandat at modtage klager vedrørende illegale arrestationer og chikane fra medlemmer af sikkerhedsstyrkerne, men AHC har ikke mandat til at intervenere i spørgsmål om løsladelse.

Medlemmerne af AHC mødes en gang om ugen (hver mandag), og fire faste repræsentanter for sikkerhedsstyrkerne, såkaldte "co-ordinating officers" deltager ligeledes i møderne. Politiet, hæren, marinen og luftvåbenet er repræsenteret. Komiteén har et sekretariat bestående af tre personer, der står for den daglige drift. Sekretariatet er etableret under justitsministeriet. Delegationen modtog en oversigt over klager modtaget af AHC i perioden fra den 12. juli til den 15. november 1998, der vedlægges som bilag 11.

Rigsadvokaten bemærkede, at enhver kan henvende sig til komiteén, og at dens adresse blev offentliggjort ved etableringen. Når sekretariatet modtager en klage, henvender sekretariatsmedarbejderne sig til det relevante medlem af sikkerhedsstyrkerne, der laver en rapport til kommissionen. Sagen forelægges herefter for komiteéns medlemmer, der i forbindelse med vurderingen af sagen kan anmode den ansvarlige fra det pågældende politidistrikt om at møde for komiteén. Hvis medlemmerne vurderer, at der ikke er grundlag for tilbageholdelse, kontaktes Rigsadvokaten, der løslader vedkommende. Rigsadvokaten oplyste, at et betydeligt antal tilbageholdte er løsladt på denne måde. Rigsadvokaten bemærkede desuden, at komiteén arbejder med standardisering af registreringskravene.

Kommissær fra HRC Mr. Suntheralingam gav udtryk for, at AHC havde en styrke i, at en pensioneret politiofficer er tilknyttet komiteén, idet denne har et netværk ved politistationerne.

Flere kilder herunder INFORM og en international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede, at AHC blev etableret på baggrund af kritikken af HRC's manglende effektivitet.

UNHCR har ikke kendskab til komiteéns konkrete tiltag, men er bekendt med, at komiteén har taget initiativer på en række områder. Det er efter UNHCR's opfattelse vanskeligt at vurdere, om nedgangen i antallet af tilbageholdte skyldes komiteéns, pressens eller andre partiers, eksempelvis TULF's, indflydelse.

En international kilde, der ønskede at være anonym, har ikke tillid til, at AHC vil gå ret langt. Kilden bemærkede generelt, at der er en tendens til at danne nye komitéer, når et problem opstår, og at man derefter glemmer problemet igen.

Civil Rights Movement havde ikke hørt om komiteéns arbejde for nylig men oplyste, at aviser beretter om, at komiteén tager sager op. Samme kilde mente ikke, at komiteén foretager egentlig opfølgning på sagerne.

D. M. S. B. Dissanayake, Minister af Samurdhi, ungdom og sport.
G.L. Peiris, Justitsminister
Lakshman Kadiragamer, Udenrigsminister
B. Weerakoon, Forsknings- og teknologiminister

²⁹ Douglas Devananda, EPDP
Sampahanathan, TULF
M.M. Zuhair, SLMC

MIRJE bemærkede, at AHC blev grundlagt på baggrund af kritikken af HRC. I begyndelsen var komitéen meget initiativrig, men kilden var skeptisk over for, om der reelt er ressourcer og mandat til at intervenere.

Lawyers for Human Rights og Law and Society Trust oplyste, at AHC har en præventiv effekt.

Institute of Human Rights var generelt af den opfattelse, at AHC ikke har påvirket situationen væsentligt men bemærkede dog, at antallet af masseanholdelser er gået ned, hvilket eventuelt kunne tilskrives komitéens arbejde.

Centre for the Study of Human Rights bemærkede, at AHC har et snævert mandat vedrørende arresterede. Kilden var af den opfattelse, at selve eksistensen af komitéen er positivt, og at politiet og militæret i højere grad overholder forskrifter. Kilden tilføjede dog, at komitéen, der består af ministre og parlamentsmedlemmer, vil være svær for civilpersoner at gøre brug af.

III. Muligheden for at rejse fra de nordlige og østlige områder til Colombo og omvendt.

1) *Udrejserestriktioner fra LTTE-kontrollerede områder til regeringskontrollerede områder.*

Overgangen mellem "uncleared" og "cleared" areas findes i Poovarasaskumal og Uyilankulam på Vavuniya-Mannar Road. Både LTTE og myndighederne udfører kontrol af alle rejsende i forbindelse med overgangen. Man skal have tilladelse for at rejse fra Mannar til Vavuniya, ligesom man skal have tilladelse til at rejse fra Vavuniya til Colombo.

Samtlige af de adspurgte samtalepartnere oplyste, at udrejse fra LTTE-kontrolleret område forudsætter, at LTTE har givet tilladelse hertil. Flere samtalepartnere oplyste endvidere, at man altid betaler et beløb til LTTE for at få tilladelse til at forlade området. Beløbets størrelse afhænger af det konkrete tilfælde.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at LTTE har fastsat en særlig screeningsprocedure for personer, der ønsker at forlade området. Kilden oplyste, at LTTE som udgangspunkt alene vil tillade personer at forlade området med henblik på at handle og lignende i de regeringskontrollerede områder. Kilden oplyste dog, at der ikke er nogen fast praksis herfor.

Flere samtalepartnere oplyste, at man har hørt om, at LTTE ofte stiller krav om, at mindst et familiemedlem skal blive tilbage som garanti for, at den pågældende rent faktisk vender tilbage efter udløbet af tilladelsen. Ingen af de adspurgte samtalepartnere havde imidlertid konkret kendskab til, at dette skulle være tilfældet.

Home for Human Rights oplyste, at LTTE har samme "passsystemer" som myndighederne, og at man kan få tilladelse til at forlade LTTE-områder, hvis man eksempelvis skal besøge familie. Home for Human Rights tilføjede, at højt profilerede medlemmer ikke forlader området.

MIRJE oplyste, at det typisk alene vil være lavt profilerede LTTE-medlemmer, der får tilladelse til at forlade områderne.

INFORM oplyste, at særligt yngre tamilske mænd udsættes for pres fra LTTE's side, og at de har svært ved at få udrejsetilladelse af LTTE. Videre oplyste INFORM, at 95% af dem, der ønsker at forlade LTTE-kontrolleret område, forlader området på grund af krigen.

Muligheden for at forlade LTTE-kontrolleret område uden tilladelse.

Samtlige af de adspurgte samtalepartnere oplyste, at det vil være særdeles vanskeligt at forlade området uden LTTE's viden og accept. Institute of Human Rights tilføjede, at LTTE har ressourcerne til at kontrollere udrejsen fra området.

UNHCR oplyste, at man er bekendt med, at nogen personer, særligt asylansøgere oplyser, at de er kommet uden om LTTE's kontrol til de myndighedskontrollerede områder. UNHCR tilføjede dog, at det alene er et minimalt antal, som er i stand til at komme uden om LTTE-kontrollen. UNHCR

henviste herved til dels den høje moral, der eksisterer inden for LTTE's egne rækker, dels til tilbageblevne familiemedlemmers sikkerhed. UNHCR understregede, at der alene er tale om et rygte, og at UNHCR ikke har bekræftede oplysninger herom.

En international kilde, der ønskede at være anonym, påpegede, at selv om en person kommer uden om LTTE-kontrollen, så skal den pågældende stadig igennem hærens område, hvilket er risikabelt, særligt om natten.

En anden international kilde, der også ønskede at være anonym, vurderede, at flugt/desertering fra LTTE-kontrolleret område forekommer i et vist omfang, men at det er i et meget begrænset antal på grund af risikoen herved. Kilden henviste herved til, at selv om man kommer uden om LTTE-kontrollen, så findes både hæren og en række paramilitære tamilbevægelser (herunder PLOTE og TELO) i det myndighedskontrollerede område, og de vil forsøge at bruge LTTE-desertører som meddelere. Endvidere vurderede kilden, at det typisk ikke vil være LTTE-kadrer, der flygter fra området, men derimod den civile befolkning.

2) Kontrolforanstaltninger i forbindelse med rejse til og fra Colombo.

Ophold i Vavuniya/Wellfare-centrene.

I Vavuniya og i Mannar er der etableret Welfare-centre for internt fordrevne flygtninge. Det er myndighederne, der driver lejrene med støtte fra forskellige internationale NGO'er og FN-institutioner. Flere samtalepartnere oplyste, at der er cirka 10-11.000 personer i og omkring lejrene i Vavuniya, men at antallet generelt er faldende, idet mange vælger at forsøge at tage tilbage til deres hjemområder. Der findes 12 lejre, hvoraf en lejr fungerer som screeningslejr, som de pågældende skal igennem ved ankomsten til Vavuniya. Efter screeningen bliver de fordelt til de andre lejre. Alle som ankommer til lejrene, vil gennemgå en grundig sikkerhedskontrol.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at forholdene i lejrene er meget "basale". Tidligere var lejrene meget overfyldte, men mange er vendt tilbage til Jaffna, hvorfor der ikke længere er så store problemer med adgangen til vand, mad, medicin og lignende. Kilden oplyste, at de ikke længere modtager så mange klager fra folk om, at de udsættes for chikane i lejrene, hvilket formentlig skyldes, at der ikke længere bor så mange i lejrene. Kilden oplyste, at nogle sidder fast i lejrene, hvilket ikke er så heldigt, idet området er "playground" for tamilbevægelserne. Kilden oplyste, at der har været eksempler på, at tamiler er blevet anholdt af regeringen og tamilske grupper på grund af mistanke om LTTE-virksomhed.

Herudover oplyste kilden, at forholdene i lejrene afhænger af, hvordan sikkerhedssituationen generelt er i området. I januar/februar 1998 var situationen mere spændt på grund af bombeangrebet i Kandy, og på det tidspunkt kunne de pågældende alene få tilladelse til at forlade lejrene i nogle få timer. Nu er forholdene mindre spændt, og de pågældende kan få tilladelse til at forlade lejrene om aftenen og komme tilbage næste dag. Kilden havde ikke på det seneste modtaget klager vedrørende dette spørgsmål.

En anden international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at forholdene i lejrene ikke er gode. Der er politi ved indgangene, og udgang fra lejrene forudsætter tilladelse hertil fra myndighederne. Kilden oplyste, at mange gerne vil ud af lejrene for at arbejde, hvilket er vanskeligt, idet de

kun får tre til fire timers udgangstilladelse. Endvidere gives der som udgangspunkt alene tilladelse til at forlade lejrene til personer, der skal handle eller som skal til lægen.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at den humanitære situationen i lejrene er meget dårlig.

Advokat Ratnavel oplyste generelt, at man kalder dem welfare-lejre, men at realiteten er den, at de pågældende ikke ønsker at være der. Videre oplyste han, at de pågældende kan få tilladelse til at opholde sig i Vavuniya by i en til tre dage med mulighed for at få perioden forlænget, hvis den pågældende har forretninger at gøre eller lignende. Videre oplyste Ratnavel, at der er mange begrænsninger i bevægelsesfriheden for personer, der opholder sig i lejrene, men tilføjede, at der ikke er nogen problemer for dem, der opholder sig permanent i Vavuniya. Endvidere har pårørende mulighed for at få et tre måneders pas, som man har mulighed for at få fornyet indtil flere gange.

Muligheden for at rejse til Colombo (screeningslejrene).

Hvis man ønsker at rejse til eller tage ophold i Colombo, skal man indgive ansøgning herom til myndighederne i Vavuniya, i første omgang til politiet. Der er fastsat klare retningslinier for, i hvilke tilfælde en ansøgning skal imødekommes. Der henvises herved til bilag 12. Hvis politiet er i tvivl om, hvorvidt en ansøgning skal imødekommes eller ej, afgøres spørgsmålet af en til formålet nedsat komité. Komitéen består af parlamentsmedlemmer, politikere, repræsentanter for hæren, politi og den civile administration.

Samtlige af de adspurgte kilder oplyste generelt, at man skal have en god grund for at få tilladelse til at rejse til Colombo, hvilket typisk vil sige læge- og hospitalsbesøg, forretninger, studier, familiesammenføring eller dokumentation for planlagt udrejse.

En international kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at det ikke er nødvendigt for familien i Colombo at komme til selve Vavuniya for at garantere for den pågældende.

MIRJE oplyste, at det er meget vanskeligt at komme igennem screeningslejrene i Vavuniya, og at der nogle gange stilles krav om, at familiemedlemmer garanterer for, at de pågældende vender tilbage.

Advokat Ratnavel oplyste, at det er lettere at få tilladelse til at rejse til Colombo, hvis man har permanent opholdstilladelse i Vavuniya. Ratnavel mente i øvrigt, at myndighederne er særligt opmærksomme på unge tamiler.

Tilladelse til at rejse til Colombo vil i de fleste tilfælde være tidsbegrænset. Der blev af de forskellige samtalepartnere givet forskellige oplysninger om, hvor længe tilladelsen normalt udstedes for, men det var den generelle opfattelse blandt samtalepartnere, at længden af tilladelsen afhænger af formålet med at rejse til Colombo, herunder hvilken tilknytning den pågældende har til Colombo.

Der var endvidere mange forskellige oplysninger om, hvor lang tid, det tager at få udstedt en tilladelse. Det var den generelle opfattelse blandt samtalepartnere, at den lange sagsbehandlingstid i sig selv udgør et problem. Det blev oplyst, at det kan tage alt fra dage til år. Institute of Human Rights oplyste i den forbindelse, at mange tilbageholdes i flygtningelejrene, selv om myndighederne har fået alle relevante oplysninger. En anden kilde, der ønskede at være anonym, oplyste, at man var bekendt med, at personer har opholdt sig i lejrene i op til to år, selv om de har familie i Colombo.

Flere samtalepartnere oplyste generelt, at man kan komme langt mod betaling af penge, og at man således kan få tilladelse til at rejse til Colombo, selv om man ikke har familie, arbejde eller dokumentation for planlagt udrejse. Beløbets størrelse afhænger af den konkrete situation, herunder hvorfra i Sri Lanka den pågældende kommer. Home for Human Rights oplyste, at man har hørt om, at personer har betalt op til 60.000 rupees (svarende omregnet til cirka 6.000 d.kr.) for at få tilladelse til at rejse til Colombo.

Begrænsninger i adgangen til at rejse fra syd til nord.

Forsvarsministeriet karakteriserede generelt begrænsninger i adgangen til at rejse til Jaffna som et transportproblem og henviste herved til, at der efter nedskydningen af det private fly i september 1998 og angrebet på et civilt skib, der medbragte militære tropper ud for Trincomalee i september 1998, ikke er nogen civil rejserute til Jaffna.

Det bemærkes, at delegationen har fået oplysninger fra flere kilder om, at der forekommer bådtrafik om natten på østkysten, men at ruten stort set er lukket.

Forsvarsministeriet oplyste, at civile personer kan rejse til de østlige områder uden tilladelse.

Tilladelse til at rejse til Jaffna.

Forsvarsministeriet oplyste, at man skal have forsvarsministeriets tilladelse til at rejse til Jaffna, og at alle, der har en god grund, får tilladelse hertil. Det blev oplyst, at en god grund kan være ønsket om at deltage i religiøse festivaler, ønsket om at foretage familiebesøg eller lignende.

Forsvarsministeriet oplyste, at der ikke er nogen restriktioner i adgangen til at rejse mellem Vavuniya og Colombo, Colombo og Batticaloa eller mellem Colombo og Trincomalee.

Parlamentsmedlem (medlem af TULF) Neelan Thiruchelvam oplyste, at 2.500 personer venter i Jaffna på at komme til Trincomalee og videre, mens 3.500 venter i Trincomalee på at komme til Jaffna. Vejen mellem Habaran og Trincomalee er lukket om natten.

ICRC-skibet, der sejler en gang om ugen, sejler fra Point Pedro til Trincomalee med patienter, der skal have specialbehandling (idet man ikke har så mange specialafdelinger i Jaffna). Endvidere sejler de med personer, der skal føres sammen med familie, som de er blevet skilt fra på grund af krigen. Herudover sejler de med læger, repræsentanter for regeringen og andre, der betjener vigtige funktioner. Endelig sejler de med personer, der er tilknyttet internationale organisationer.

IV. Indrejseforholdene for tilbagevendende tamiler.

1) Kontrolforanstaltninger for hjemvendte tamiler i forbindelse med indrejse, herunder eventuelle ændringer i omfang, grundlag for varighed for tilbageholdelse.

Delegationen mødtes med "Department of Immigration and Emigration" (herefter Immigration) samt Criminal Investigation Department og National Intelligence Bureau, hvor procedurerne vedrørende indrejsekontrollen i lufthavnen i Colombo blev gennemgået. Herudover blev en række samtalepartnere, herunder UNHCR, NGO'er og udenlandske repræsentationer, anmodet om nærmere at redegøre for deres erfaringer med tamiler, der er tilbagesendt fra udlandet.

Indrejsekontrollen udføres af repræsentanter for Immigration. Hvis der opstår tvivl om den indrejsendes identitet, kontaktes Criminal Investigation Department og National Intelligence Bureau af Immigration, hvortil den pågældende overføres til yderligere undersøgelse. Criminal Investigation Department og National Intelligence Bureau er placeret i separate kontorer i selve lufthavnen. Det blev af Immigration understreget, at det er repræsentanter for Immigration, der afgør, hvornår identiteten kan anses for fastlagt og i hvilke tilfælde sagen henvises til Criminal Investigation Department og National Intelligence Bureau.

National Intelligence Bureau oplyste, at de indgår i undersøgelsen af de indrejsende, herunder undersøger om de pågældende skulle være på listen over eftersøgte.

Beskrivelse af indrejsekontrollen i tilfælde, hvor den indrejsende er i besiddelse af rejsedokumenter.

Vedrørende kravene til dokumentation ved indreisen oplyste Immigration, at der ikke er nogen problemer med identifikationen ved indrejsekontrollen, hvis den indrejsende er i besiddelse af et rejsedokument, som er udstedt af de srilankanske myndigheder, idet identiteten i sådanne tilfælde anses for godtgjort.

UNHCR oplyste, at man havde konstateret, at myndighederne havde indført skærpede kontrolprocedurer i perioden oktober/november 1997 – maj 1998 over for tilbagesendte afviste asylansøgere, hvorefter tilbagesendte blev tilbageholdt i længere perioder. UNHCR havde i den anledning haft et møde med immigrationsmyndighederne samt Criminal Investigation Department. Det blev på mødet oplyst, at myndighederne ikke havde foretaget formelle ændringer i indrejsekontrollen, men at myndighederne i praksis havde indført skærpede kontrolforanstaltninger. Myndighederne forklarede, at årsagen til denne skærpelse skyldtes, at man havde modtaget oplysninger om, at tilbagevendende havde været involveret i LTTE-aktiviteter i de nordlige og østlige områder i Sri Lanka. UNHCR oplyste, at procedurerne vedrørende indrejsekontrollen blev ændret umiddelbart efter mødet.

UNHCR oplyste, at i de fleste tilfælde får indrejsende, der er i besiddelse af pas eller andre identitetspapirer, lov til at forlade lufthavnen samme dag, som de er ankommet. Ifølge UNHCR er der således for øjeblikket generelt set ingen problemer for tilbagesendte, der er i besiddelse af rejsedokumenter. UNHCR baserer denne opfattelse på oplysninger modtaget fra de lande, der tilbagesen-

der. UNHCR oplyste, at de har god kontakt med Criminal Investigation Department og National Intelligence Bureau, og at de en gang ugentlig modtager en rapport, hvoraf det fremgår, hvem der er tilbageholdt i lufthavnen. UNHCR kan på denne baggrund tage kontakt med de relevante myndigheder, hvis man bliver bekendt med, at den samme person optræder på listen flere gange i træk. UNHCR er ikke bekendt med sager fra 1998, hvor tilbagevendte er blevet udsat for overgreb i lufthavnen. UNHCR oplyste, at antallet af personer med rejsedokumenter, der tilbageholdes i længere tid i forbindelse med indrejsen er minimalt.

Indrejse uden rejsedokumenter.

Immigration oplyste, at indrejsende, der ikke er i besiddelse af rejsedokumenter eller andre dokumenter vedrørende deres identitet, vil blive tilbageholdt, indtil identiteten kan anses for fastlagt.

UNHCR oplyste, at i de tilfælde, hvor den indrejsende ikke er i besiddelse af pas eller rejsedokumenter, kan identiteten fastlægges ved, at eksempelvis pårørende henvender sig i lufthavnen og garanterer for den indrejsendes identitet. UNHCR oplyste endvidere, at de tilbagesendte får adgang til at ringe til familie eller andre.

Risikerer tilbagevendende tilbageholdelse i forbindelse med indrejse og i givet fald hvor længe og på hvilket grundlag.

Immigration kunne ikke nærmere redegøre for, hvor lang tid et identitetscheck gennemsnitlig tager. Varigheden heraf afhænger således af den konkrete sag. Det blev oplyst, at det i nogle tilfælde alene tager få timer, mens det i andre tilfælde tager længere tid. Immigration påpegede i den forbindelse, at varigheden af indrejsekontrollen også afhænger af, hvorvidt den indrejsende vil samarbejde med myndighederne, hvilket ikke altid er tilfældet.

Immigration oplyste, at foranstaltningerne i forbindelse med indrejsekontrollen gælder alle indrejsende, herunder muslimer, singalesere og tamiler, og at der alene foretages yderligere undersøgelser i tilfælde, hvor der er konkret mistanke om, at dokumenterne ikke er i orden.

Den schweiziske udlændingeattaché oplyste vedrørende spørgsmålet om eventuel tilbageholdelse i forbindelse med ankomsten til Colombo, at kun to personer er blevet tilbageholdt inden for perioden, hvor aftalen²¹ om tilbagesendelse har været gældende. Det blev endvidere oplyst, at de pågældende har været tilbageholdt i højst en uge, hvorefter de er blevet løsladt ved Negombo Magistrate

²¹ Schweiz har siden 1994 haft en tilbagesendelsesaftale med de srilankanske myndigheder. Der er ikke sket nogen ændringer i aftalen. Aftalen omfatter UNHCRs monitorering. UNHCR får inden udsendelsen udleveret en liste over alle, der er planlagt udsendelse for, med oplysning om navn, fødselsdato og oplysning om, hvorvidt de er ledsaget af politiet. UNHCR undersøger på baggrund heraf, om de pågældende er kommet gennem lufthavnskontrollen. Den schweiziske aftale indeholder endvidere krav om, at myndighederne i Sri Lanka skal orientere ambassaden, hvis der sker anholdelse af de tilbagesendte. Endelig følger det af aftalen, at de pågældende ikke må tvinges til at tage tilbage til deres hjemegn. Ambassaden var bekendt med, at et brev herom er blevet udstedt til alle politistationer i Colombo. Attachéen ved ambassaden oplyste, at Schweiz i perioden juni 1994 – juli 1998 har tilbagesendt 814 personer. Ved udgangen af 1998 vil tallet være omkring 900. I 1997 blev 211 personer sendt tilbage, og i 1998 er omkring 150 personer sendt tilbage.

Court efter ambassadens henvendelse i sagerne. Tilbageholdelserne/løsladelserne fandt sted i juni 1998. Det bemærkes, at personer, der returneres fra Schweiz, alle er i besiddelse af "Emergency Certificates" eller andre gyldige rejsedokumenter. Efter indrejsen er enkelte tilbagesendte blevet arresteret, eksempelvis ved checkpoints og lignende. I 1998 var antallet heraf 10. I en enkelt sag fra september 1997 blev en person arresteret. Den pågældende blev tilbageholdt i fire måneder, i hvilken forbindelse han blev udsat for mishandling. Herefter blev han løsladt mod kaution og tre måneder senere frafaldt retten sagen mod ham.

Vedrørende spørgsmålet om eventuel tilbageholdelse af tilbagesendte srilankanere i forbindelse med indrejsen oplyste den hollandske udlændingeattaché, at i perioden oktober 1997 – juni 1998 blev alle tilbagesendte fra Holland tilbageholdt i forbindelse med indrejsen²². Herudover oplyste den hollandske udlændingeattaché, at hun modtog henvendelser fra MIRJE og Home for Human Rights vedrørende tilbagesendte, der blev tilbageholdt efter indrejsen, hvorefter hun henvendte sig på den pågældende politistation med henblik på at tilse de pågældende. Attachéen nævnte i den forbindelse, at en person, der var blevet tilbagesendt i februar 1998, blev anholdt den 25. juli 1998 som følge af, at myndighederne havde modtaget oplysninger om, at den pågældende havde støttet LTTE økonomisk under opholdet i Holland. Den pågældende er stadig varetægtsfængslet. Attachéen havde fire uger forinden rettet henvendelse i sagen til Rigsadvokaten, der havde lovet at bringe sagen videre. Den hollandske attaché påpegede i øvrigt, at fordelene ved "Emergency Certificates" er, at de tilbagesendte i praksis får lov til at beholde disse efter indrejsen, og at disse kan anvendes som dokumentation for identitet, indtil den pågældende har fået generhvervet det nationale ID-kort.

Den fællesnordiske udlændingeattaché oplyste vedrørende tilbagesendelser fra Norge²³, at de fleste af dem, der er blevet tilbagesendt fra Norge, er blevet tilbageholdt i lufthavnen med henblik på fastlæggelse af identiteten. Der er herved blevet henvist til en instruks, hvorefter Immigrationsmyndighederne ikke umiddelbart kan tillade indrejse, hvis den indrejsende ikke er i besiddelse af rejsedokumenter. Det blev oplyst, at cirka fire til fem personer er blevet løsladt umiddelbart herefter. Attachéen oplyste, at de fleste bliver tilbageholdt i lufthavnen i to til tre dage, mens nogle enkelte har været tilbageholdt i en uge. I et tilfælde blev en tilbagesendt tilbageholdt i 17 dage i selve luft-

²² Holland indgik i september 1997 en aftale med de srilankanske myndigheder om tilbagesendelse af afviste asylansøgere. Aftalen er indholdsmæssigt den samme, som den dansk/srilankanske aftale med den undtagelse, at der alene kan ske tilbagesendelse i henhold til den hollandske aftale, hvis den pågældende medvirker til udstedelse af rejsedokument. Holland har siden aftalens indgåelse tilbagesendt 25 srilankanere. Den 1. april 1998 suspenderede de hollandske myndigheder aftalen om tilbagesendelse. Baggrunden herfor var, at de hollandske myndigheder havde fået oplysninger om, at alle tilbagesendte blev anholdt og tilbageholdt af Criminal Investigation Department ved ankomsten til Sri Lanka. Den 17. juni 1998 afholdt UNHCR et møde med politiet i Colombø vedrørende dette spørgsmål. Der henvises herved til afsnittet om mødet med UNHCR s. X. Den 9. oktober 1998 afsagde retten i Holland dom i sagen vedrørende spørgsmålet om udsendelse af srilankanere. Dommen, der ikke kan appelleres, fastslår, at udsendelse til Sri Lanka ikke er uansvarligt på baggrund af den aktuelle sikkerhedssituation i landet. Det blev af ambassaden oplyst, at der ikke siden dommens afsigelse er sket tilbagesendelse af afviste asylansøgere, hvilket skyldes forskellige praktiske forhold, herunder at Air Lanka ikke længere har en direkte flyrute fra Holland til Sri Lanka, at flere af de udstedte rejsedokumenter ikke længere er gyldige, og at nogen af de afviste asylansøgere i den mellemliggende periode har indgivet ansøgning om genoptagelse af asylsagen.

²³ Norge har i løbet af 1998 udsendt omkring 30 srilankanske statsborgere til Sri Lanka. Ingen af dem, der er blevet udsendt inden for de sidste seks uger, har været i besiddelse af rejsedokumenter, men nogen har været i besiddelse af ID-kort eller attester af forskellig slags, herunder fødselsattester. Det bemærkes, at Norge ikke har nogen formel aftale med de srilankanske myndigheder om tilbagesendelse af afviste asylansøgere.

havnen. Det blev oplyst, at en enkelt af de tilbagesendte har forklaret, at han blev udsat for overgreb i forbindelse med indrejsekontrollen. Ifølge attachéen var den pågældendes forklaring herom ikke overbevisende. Attachéen har ikke kendskab til, at tilbagesendte personer har haft problemer i forbindelse med registreringen i Colombo, ligesom attachéen ikke er bekendt med, at der skulle være særlige problemer i forbindelse med udstedelse af ID-kortet.

INFORM forklarede, at tilbagesendte for det første risikerer at blive anholdt i selve lufthavnen. Endvidere vil mange blive spurgt om formålet med udrejsen, herunder om årsagen til, at de har søgt asyl. INFORM oplyste, at myndighederne kan være meget fjendtlige i den forbindelse. INFORM er endvidere bekendt med, at politiet har afkrævet tilbagesendte betaling af bestikkelse, da det er velkendt, at de tilbagesendte er i besiddelse af penge.

Advokat Ratnavel oplyste, at han ikke har kendskab til sager vedrørende tilbagesendte fra Danmark. Han har derimod kendskab til sager vedrørende tilbagesendte fra Tyskland, England og Schweiz, Frankrig og særligt Senegal og Ukraine. Advokaten har således kendskab til mellem 3-400 sager vedrørende personer, der er sendt tilbage fra Ukraine og Senegal, mens tallet vedrørende tilbagesendte fra Europa, som han har kendskab til, er under 50.

Advokaten oplyste, at de tilbagesendte arresteres, tilbageholdes, varetægtsfængsles og idømmes bøder. Endvidere har han oplysninger om, at de tilbagesendte behandles meget dårligt i lufthavnen, ligesom nogle bliver udsat for egentlig mishandling. Advokaten forklarede, at problemerne opstår, når de tilbagesendte overføres til Criminal Investigation Department. Det blev oplyst, at selve afhøringen i lufthavnen typisk tager en til to dage. Advokaten oplyste, at han er bekendt med, at personer er blevet tilbageholdt udover de 24 timer, uden at de er blevet fremstillet for en dommer. Advokaten var i øvrigt af den opfattelse, at dommerne altid retter sig efter Criminal Investigation Departments anbefalinger, og at de automatisk forlænger sager vedrørende tilbageholdelser, der er iværksat på foranledning af Criminal Investigation Department.

Advokaten tilføjede, at anvendelse af bestikkelse er meget brugt i forbindelse med indrejsekontrollen i Colombo lufthavn.

Institute for Human Rights oplyste, at tilbagesendte risikerer at blive tilbageholdt af myndighederne i lufthavnen.

Ifølge Advokat Ponnambalam tilbageholdes alle tilbagesendte tamiler ved ankomsten til Sri Lanka, og de varetægtsfængsles typisk for to uger. Endvidere tvinges mange tilbageholdte til at betale penge for at blive løsladt. Advokaten var ikke bekendt med, hvad grundlaget herfor var eller hvilke regulativer, der blev henvist til. Det var ifølge advokaten således i sig mistænkeligt at være blevet tilbagesendt fra udlandet.

2) Eventuel registrering af tamiler, der vender tilbage til Sri Lanka.

Immigration oplyste generelt, at tilbagesendte afviste asylansøgere ikke behandles anderledes end alle andre indrejsende, og at der ikke sker registrering af indrejsende srilankanere.

En international kilde, der ønskede at være anonym mente ikke, at der sker registrering af tilbagesendte asylansøgere.

3) Behovet for opholdstilladelse for tilbagevendte tamiler for at kunne forblive i Colombo.

Rigspolitichefen oplyste, at tilbagesendte kan lade sig registrere i Colombo på baggrund af pas eller andre rejsedokumenter. Rigspolitichefen så ikke noget problem i, at personer har været i udlandet men oplyste, at de pågældende som udgangspunkt skal vende tilbage til deres hjemområde, hvilket dog sker på frivillig basis.

Ingen af de adspurgte samtalepartnere havde konkret kendskab til sager/tilfælde, hvor tilbagesendte asylansøgere, der oprindeligt kommer fra de nordlige og østlige dele af landet, er blevet tvunget til at vende tilbage hertil.

UNHCR oplyste, at der juridisk set ikke er nogen restriktioner i relation til at opholde sig i Colombo for personer, der kommer fra udlandet. UNHCR havde ikke kendskab til, at nogen er blevet tvunget til at forlade Colombo. Vedrørende spørgsmålet om betaling af bestikkelse i forbindelse med muligheden for at blive i Colombo oplyste UNHCR, at UNHCR har hørt, at dette forekommer, men at UNHCR ikke har konkret kendskab til sådanne tilfælde. Endvidere oplyste UNHCR, at man ikke har modtaget oplysninger om, at tilbagevendte har set sig nødsaget til at forlade Colombo. UNHCR bemærkede dog, at de pågældende i givet fald formentlig vil tage kontakt til forskellige NGO'er og ikke til UNHCR.

En international kilde, der ønskede at være anonym, bemærkede, at officielt tvinges personer fra de nordlige områder ikke til at forlade Colombo, men i praksis forekommer det, at politiet fortæller dem, at de skal forlade byen inden for en uge. I disse tilfælde kan problemet eventuelt afhjælpes ved betaling af bestikkelse.

Den hollandske udlændingeattaché oplyste, at tilbagesendte, der oprindeligt er fra de nordlige områder, ikke er dårligere stillet i Colombo end andre internt fordrevne fra disse områder. En undtagelse hertil kan være situationer, hvor den pågældende ikke er i besiddelse af ID-kort.

INFORM oplyste endvidere, at de pågældende ofte selv "vælger" at forlade Colombo på grund af de problemer, som de udsættes for i forbindelse med registreringen. INFORM påpegede, at der kan være problemer med at finde et sted at opholde sig, hvis man ikke har noget ID-kort, forbindelser eller familie i Colombo.

Advokat Ratnavel oplyste, at han ikke er bekendt med sager, hvor personer er blevet tvunget til at forlade Colombo og påpegede, at det skyldes, at myndighederne ikke kan sende de pågældende tilbage til områderne i Nord og Øst, idet der ikke er nogen civil trafik til disse områder.

MIRJE bemærkede, at tamiler er utrygge ved at opholde sig i Colombo, hvorfor de selv "vælger" at forlade Colombo.

Law and Society Trust oplyste, at tilbagesendte tamiler er særligt sårbare, og at der er eksempler på, at de tilbageholdes, når de ankommer til Sri Lanka. Endvidere påpegede kilden, at det er et stort problem, at der ikke eksisterer en egentlig monitoreringsordning for de tilbagesendte.

Institute for Human Rights beklagede, at der ikke findes et egentlig modtagelsessystem for tilbagesendte. Samme kilde bemærkede, at den tilbagevendte på grund af længere fravær kan risikere at få problemer med at opnå ID-kort, registrering og bolig. Problemerne er endvidere større, hvis den pågældende ikke har et netværk.

Den danske tilbagesendelsesaftale.

Den 18. august 1998 underskrev de danske myndigheder en aftale med de srilankanske myndigheder om tilbagesendelse af srilankanere, som ikke har eller ikke længere har ret til at opholde sig i Danmark. Ifølge aftalen kan der højst ske udsendelse af 350 personer det første år. Aftalen skal fornyes hvert andet år. Det følger af aftalen, at de srilankanske myndigheder vil udstede rejsedokumenter til alle afviste srilankanere, såfremt det er godtgjort, at de pågældende er srilankanske statsborgere. Rejsedokumentet kan udstedes også i tilfælde, hvor den pågældende ikke ønsker at medvirke hertil. Efter aftalens indgåelse er ingen personer udsendt uden at være i besiddelse af et rejsedokument udstedt af de srilankanske myndigheder.

Det følger af aftalen, at de udsendte srilankanere skal kunne vende tilbage til Sri Lanka i sikkerhed og værdighed.

Rigspolitiet i Danmark har oplyst, at syv srilankanske statsborgere er udsendt uden politiledsagelse til Sri Lanka i perioden fra den 1. januar 1998 til den 28. oktober 1998. I samme periode er 28 personer blevet udsendt under ledsagelse og 91 personer er skønnet udrejst ved udgangen af september 1998. Rigspolitiet oplyste vedrørende udsendelserne uden ledsagelse, at man ikke har fået informationer om, at der er sket tilbageholdelse. Vedrørende de ledsagede udsendelser har Rigspolitiet modtaget oplysninger om, at seks personer har været tilbageholdt i et tidsrum, der varierer fra en enkelt time til seks døgn, mens de øvrige ledsagede ikke har været tilbageholdt.

Delegationen har fra Rigspolitiet endvidere modtaget oplysninger om, at to personer er blevet udsendt uden ledsagelse efter aftalens indgåelse og frem til delegationens afrejse til Sri Lanka, og at en person er blevet ledsaget til Sri Lanka. De danske udsendelsesmyndigheder har ikke modtaget underretning om, at de to førstnævnte er blevet tilbageholdt i forbindelse med indrejsen. Personen, der er udsendt under ledsagelse, er ikke blevet tilbageholdt.

Under opholdet i Sri Lanka blev delegationen gjort opmærksom på, at en srilankansk statsborger, der var blevet sendt tilbage fra Danmark, var blevet tilbageholdt i Welikada fængslet i Colombo. Den pågældende blev tilbagesendt fra Danmark den 5. november 1998 og blev anholdt af politiet i Colombo den 25. november. Den 30. november 1998 blev den pågældende fremstillet ved Magistratdomstolen i Colombo nr. 3, hvor han blev løsladt. Vedrørende årsagen til tilbageholdelsen oplyste Generalkonsulatet, at der i ugen omkring den 25. november 1998 (i forbindelse med Great Heros Day), hvor den pågældende havde været tilbageholdt, havde været skærpede sikkerhedsforanstaltninger i Colombo, og at det er muligt, at den pågældende var blevet tilbageholdt i den forbindelse.

Det blev af Generalkonsulatet oplyst, at de alene i et tilfælde i 1998 er blevet kontaktet af en tilbagesendt srilankaner. Den pågældende, der er den samme som den ovenfor nævnte, ønskede oplysninger om muligheden for at rejse til Jaffna. Konsulatet henviste den pågældende til ICRC og den fælles nordiske udlændingeattaché.

Immigration oplyste, at man ikke siden 1996 havde kendskab til, at der havde været problemer med srilankanske statsborgere, der blev sendt tilbage til Sri Lanka fra Danmark.

V. Udrejseforhold.

1) Muligheder for at udrejse fra andre steder end Colombo.

Immigration oplyste, at lufthavnen i Colombo fortsat er det eneste legale udrejsested fra Sri Lanka for civilpersoner.

Forsvarsministeriet oplyste, at det ikke er muligt at forhindre, at personer udrejser fra Sri Lanka med båd via Indien. Forsvarsministeriet henviste herved dels til den korte afstand mellem Indien og Sri Lanka og dels til, at der er mange trawlere i farvandet mellem de to lande, som udrejsende kan komme ombord på.

Den hollandske ambassade oplyste, at der fortsat er mange srilankanere, der forlader Sri Lanka med båd til Indien.

Den schweiziske ambassade var af den opfattelse, at det stort set er umuligt at udrejse fra andre steder end lufthavnen i Colombo og henviste herved til risikoen for at blive opdaget, herunder at det er forbundet med stor fare at rejse via Indien.

2) Eventuelle ændringer i kontrolforanstaltningerne i Colombo lufthavn i forhold til situationen i 1997.

Immigration redegjorde nærmere for myndighedernes kontrol i forbindelse med udrejse fra lufthavnen i Colombo. Der er ikke sket ændringer i kontrolforanstaltningerne for udrejsende.

Udrejsende skal fremvise passet personligt, og en rejseleder kan ikke fremvise passene kollektivt for en gruppe af udrejsende.

Det er som regel tilstrækkeligt at fremvise pas og eventuelle visa, og det er kun i tilfælde af, at disse dokumenter forekommer mistænkelige, at der foretages yderligere undersøgelse af den udrejsende. Immigration oplyste, at det ikke er muligt at checke alle udrejsende med de lister, som lufthavnsmyndighederne er i besiddelse af vedrørende eftersøgte personer. Immigration tilføjede, at efterlyste som regel vælger at udrejse på pas, der formularmæssigt er ægte, men som er udstedt under falske forudsætninger. Immigration kunne ikke udtale sig nærmere om muligheden for at udrejse, hvis man er eftersøgt, heller ikke om det er meget let eller meget vanskeligt.

Immigration kunne ikke oplyse nærmere om antallet af sager, hvor man har konstateret, at udrejse er sket på grundlag af falske rejsedokumenter. Immigration bemærkede i den forbindelse, at agenterne, der står bag planlægningen af den illegale udrejse er meget velorganiserede, og at det er særdeles vanskeligt at afsløre de forskellige led i denne virksomhed. Immigration forklarede, at der er tale om en meget lukrativ forretning, og at også advokater er indblandet heri.

Immigration nævnte en sag fra 1996, hvor ansatte ved henholdsvis Immigration, Criminal Investigation Department og Air Lanka var blevet anholdt i forbindelse med en sag om omfattende korruption i forbindelse med 19 personers illegale udrejse. Immigrationsmyndighederne er alle løsladt uden sigtelse, mens sagen mod de øvrige tilbageholdte fortsat verserer.

Air Lanka er ifølge Immigration begyndt at tage kopi af alle pas ved udrejsen for at undgå at betale bøder, idet flyselskaberne på denne måde kan godtgøre, at den pågældende var i besiddelse af gyldigt rejsedokument ved udrejsen. Det blev oplyst, at dette er særligt effektivt i tilfælde, hvor den udrejsende har tilintetgjort rejsedokumentet, idet der således foreligger en kopi af rejsedokumenterne.

National Intelligence Bureau oplyste, at personalet ved Immigration ikke har tilstrækkelige ressourcer til at sikre at udrejse på falske visa ikke finder sted. National Intelligence Bureau oplyste endvidere, at på grund af manglende elektronisk udstyr i lufthavnen kan udrejse også ske på pas, der formularmæssigt er ægte, men som er udstedt på grundlag af falske dokumenter.

Den hollandske ambassade oplyste, at myndighederne ikke er i besiddelse af det fornødne tekniske udstyr, og at det derfor ikke er muligt at forhindre, at eftersøgte udrejser. Den hollandske ambassade oplyste, at der forekommer korruption i forbindelse med udrejse fra Sri Lanka, men at ambassaden var af den opfattelse, at det forekom i mindre omfang end tidligere og henviste herved til, at flere ambassader deltager i kontrollen med de udrejsende.

Den schweiziske ambassade oplyste, at udrejsekontrollen ikke er særlig effektiv, og at det meget vel kan tænkes, at det er muligt at forlade Sri Lanka illegalt. I sådanne tilfælde udrejser de pågældende som regel med hjælp fra en agent, der har arrangeret alt vedrørende udrejsen. Kilden oplyste endvidere, at agenterne har et omfattende netværk i selve lufthavnen.

Flere af de adspurgte samtalepartnere oplyste, at mange asylansøgere udrejser legalt fra Sri Lanka til en visumfri destination for herfra at rejse videre legitimeret med falske rejsedokumenter. Flere samtalepartnere pegede på, at særligt Dubai, Moskva og Nairobi anvendes som sådanne mellemstationer.

To internationale kilder, der ønskede at være anonyme, oplyste, at der forekommer omfattende korruption blandt lufthavnspersonalet, herunder Immigration, flyselskaberne og Criminal Investigation Department.

Straffen for illegal udrejse.

Bestemmelserne om straf for illegal ind- og udrejse af Sri Lanka fremgår af "Immigrants and Emigrants Act" fra 1956, kapitel 351, § 45 ff. Der er senere vedtaget ændringer heri, blandt andet ved "Amendment Act, No. 16 of 1993", der blandt andet vedrører uretmæssig videregivelse af rejsedokumenter til brug for andre personer og uretmæssig besiddelse af flere gyldige rejsedokumenter. Der er senest ved "Amendment Act, No. 42 of 1998"²⁴ indført ændringer i straffen for overtrædelse af regler vedrørende illegal ind- og udrejse. Det følger nu af bestemmelsen herom, at personer, der overtræder reglerne vedrørende illegal ind- og udrejse kan idømmes en bøde på op til 200.000 rupees (svarende til omkring 20.000 d.kr.). Til sammenligning kan det oplyses, at bøden ifølge loven af 1953 højst kunne beløbe sig til 5.000 rupees (svarende til omkring 500 d.kr.).

²⁴ Der henvises herved til bilag 13.

Immigration oplyste, at det i forbindelse med indrejsen undersøges, hvorvidt den pågældende har forladt landet illegalt. Immigration henviste herved til de skærpede regler for illegal udrejse, herunder skærpede regler for agentvirksomhed i forbindelse hermed.

VI. Pasudstedelsesproceduren.

1) Eventuelle ændringer i proceduren i forhold til situationen i 1997.

Delegationen mødtes med den srilankanske pasudstedende myndighed, Immigration, som hører under Forsvarsministeriet.

Indgivelse af ansøgning om udstedelse af pas.

Vedrørende indgivelse af ansøgning om udstedelse af pas blev det oplyst, at der ikke er sket ændringer i procedurerne. En ansøgning om udstedelse af pas kan således indgives i Colombo eller til en af de regionale afdelinger, der findes rundt i landet. Kontorerne modtager ansøgninger om pas, der herefter videresendes til hovedkontoret i Colombo med henblik på udstedelse. Immigration oplyste, at der på nuværende tidspunkt fungerer 300 regionale afdelinger i landet, herunder flere i de nordlige og de østlige dele af landet. Herudover kan myndighederne fortsat etablere mobile ordninger, således at pasansøgningen kan indgives af personer, der bor i udkanten af distrikterne, og som på grund af krigen kan have svært ved at komme ind til de regionale afdelinger.

Immigration oplyste, at de i forrige weekend (uge 48) havde været i Vavuniya, hvor de havde modtaget 700-800 pasansøgninger i løbet af weekenden. I den forbindelse havde Immigration udstedt omkring 125-130 pas efter hasteproceduren. Pasudstedelsen havde i disse tilfælde taget en uge.

Personen, der skal have udstedt et pas, skal fortsat indgive denne ved personlig henvendelse. Det blev oplyst, at der kan dispenseres fra denne regel og henvist til, at man har gjort det i forhold til ældre, syge eller andre personer, der ikke er så mobile.

Srilankanske statsborgere, der bor i udlandet, kan indgive ansøgningen om pas via de respektive ambassader.

Nødvendige dokumenter.

Der er ingen ændringer i, hvilke dokumenter, der skal foreligge i forbindelse med indgivelse af ansøgningen om pas. Der skal således fortsat forevises det nationale ID-kort, fødselsattest og bekræftede fotos (af fredsdommeren). Immigration oplyste, at man godt kan få udstedt et pas, selv om man ikke er i besiddelse af det nationale ID-kort, men at de altid søger at få de pågældende til at ansøge om udstedelse af et nyt ID-kort. Det blev oplyst, at Immigration har et samarbejde med kontoret, der udsteder de nationale ID-kort, og at Immigration derfor kan kontakte kontoret med henblik på at fremskynde udstedelsen af ID-kortet.

Immigration påpegede, at ikke alle er i besiddelse af et nationalt ID-kort. Der blev herved henvist til, at personer, der har boet længe i udlandet, ikke altid er i besiddelse heraf, ligesom nogen ældre mennesker heller ikke er det, hvis deres fødsel aldrig er blevet registreret. Endvidere oplyste Immigration, at børn under 16 år ikke får udstedt nationalt ID-kort, hvorfor disse heller ikke vil blive afkrævet fremvisning heraf i forbindelse med pasudstedelsen.

Hvis man ikke er i besiddelse af ID-kortet, kan det efter omstændighederne være tilstrækkeligt at fremvise fødselsattester eller andre attester fra eksempelvis fredsdommeren.

Selve pasudstedelsen.

I selve Colombo udstedes der omkring 1.000 pas hver dag. Herudover modtager kontoret dagligt cirka 4-500 pasansøgninger fra de regionale afdelinger. Passene udstedes på hovedkontoret i Colombo.

Den såkaldte M-serie blev indført i september 1996, og der er siden udstedt cirka 700.000 af denne serie. Pas af L-serien, der ikke er udløbet, er fortsat gyldige rejsedokumenter. Fordelen ved M-serien er, at pasfotoet er indscannet i passet, hvorfor det er meget vanskeligt at forfalske. Immigration oplyste dog, at man havde opdaget nogle falske pas af M-serien og tilføjede, at intet er umuligt.

Vedrørende muligheden for som eftersøgt at få udstedt et pas oplyste Immigration, at de modtager rapporter fra politiet og retterne om eftersøgte personer, men at det ikke er muligt at gennemgå alle disse lister hver gang, der udstedes et pas.

Den hollandske ambassade oplyste, at det er umuligt at sikre sig mod, at der udstedes pas til eftersøgte personer, hvis passet skal udstedes på bare en dag.

Immigration oplyste, at den pågældende som udgangspunkt selv skal afhente passet, når det er udstedt, men det blev oplyst, at man efter omstændighederne kan sende en anden. Immigration forklarede, at man foretrak, at den pågældende selv kom og hentede passet, idet man på denne måde kan sikre sig, at passet udleveres til den rigtige person, ligesom man straks kan afdække eventuelle fejl i passet. Pas, der udstedes til personer, der bor i udlandet, sendes som ambassade-post til den pågældende.

For så vidt angår prisen for pasudstedelsen oplyste Immigration, at et pas, der er gyldigt til alle lande koster 1.750 rupees. Pas gyldigt til Mellemøsten koster 300 rupees.

Under normale omstændigheder tager det omkring en måned at få udstedt et pas, men man kan mod betaling få et pas udstedt på en dag. Pas, der skal udstedes samme dag, koster 3.000 rupees, hvis det er gyldigt til alle lande og 1.500 rupees, hvis det alene er gyldigt til Mellemøsten.

Udstedelse af pas i tilfælde, hvor det oprindelige er mistet.

Immigration oplyste, at man tidligere praktiserede den ordning, hvorefter personer, der havde mistet deres pas ikke kunne få udstedt et nyt i en periode på seks måneder. Man har imidlertid ikke fundet det hensigtsmæssigt at fastholde denne praksis fuldt ud, og man har alternativt valgt at udstede pas, der alene gælder for en rejse. I sådanne tilfælde vil man blive afkrævet en ekstra betaling på 1.000 rupees. Man skal endvidere fremvise dokumentation for tabet af passet i form af en politianmeldelse. Årsagen til denne praksis er, at man vil søge at undgå, at en person får udstedt flere pas, som kan anvendes i forbindelse med illegal udrejse.

VII. Bilagsfortegnelse.

Bilag 1	Mødefortegnelse
Bilag 2	Forkortelser
Bilag 3	Kort over Sri Lanka
Bilag 4	ER/1/98 af 27. januar 1998 (ulovliggørelsen af LTTE)
Bilag 5	ER/1/98 af 5. juni 1998 (begrænsninger i ytringsfriheden)
Bilag 6	De præsidentielle direktiver genfremsat den 31. juli 1997
Bilag 7	Rigsadvokatens oversigt af 25. november 1998 (retssager om retsforfølgelse af medlemmer af sikkerhedsstyrkerne)
Bilag 8	Act, No. 21 af 1996 (Lovgivning om HRC)
Bilag 9	Liste over HRC's kommissærers navne og adresser
Bilag 10	Liste over lokalkontorer under HRC
Bilag 11	Klager modtaget af AHC i perioden den 12. juli – 15. november 1998
Bilag 12	Retningslinier for meddelelse af tilladelse til at tage ophold i andre dele af landet
Bilag 13	Immigrants and Emigrants (Amendment) Act, No. 42 af 1998 (forhøjet bødestraf for ulovlig udrejse)

Bilag 1

Mødefortegnelse

1. Møde i Department of Immigration and Emigration

Fra srilankansk side deltog:

Lederen (Controller) af Department of Immigration and Emigration, Mr. W.D.L. Perera
Asst. Controller Mr. Daya Rahasinghe

2. Møde i Udenrigsministeriet

Fra srilankansk side deltog:

Mr. B.A.B. Goonetilleke

Mr. Wijesiri Hettiarachchi

3. Møde i Rigsadvokaturen

Fra srilankansk side deltog:

Rigsadvokat Mr. Sarath .N. Silva

Senior State Counsel Mr. Vijith Malalgoda

4. Møde hos politiet

Fra srilankansk side deltog:

Rigspolitichefen Mr. B.L.V. de S. Kodituwakku

Mr. K.D.H. Punya de Silva

5. Møde med DIG (Directorate of Internal Intelligence)

Fra srilankansk side deltog:

Addl. Director General Mr. T.V. Sumanasekera

Deputy Director Mr. Neville Wijesinghe

6. Møde med Human Rights Commission

Fra srilankansk side deltog:

Mr. T. Suntheralingam (Commissioner)

7. Forsvarsministeriet

Fra srilankansk side deltog:

Add. Secretary NN

8. Møde med Front Office

Fra srilankansk side deltog:

Mr. Somaratne Kariyawasam

9. Møde med UNHCR – Colombo

Fra UNHCR's side deltog:

Senior Protection Officer Bo Schack

10. Møde med ICRC

Fra organisationen deltog:

Head of Delegation Max Hadorn

11. Møde med en FN-organisation (ønsker anonymitet)

Fra organisationen deltog:

Mr. NN

12. Møde på den schweiziske Ambassade

Fra ambassaden deltog:

Udlændingeattaché Mr. J. Caspar Landolt

13. Møde på den hollandske Ambassade

Fra ambassaden deltog:

Udlændingeattaché Ms. Jola Vollebregt

14. Møde på den norske Ambassade

Fra ambassaden deltog:

Den fællesnordiske udlændingeattaché Mr. Geir Aage Neerbye

15. Møde med Generalkonsulatet for Danmark, Sverige og Finland

Fra Konsulatet deltog:

Generalkonsul Mr. P.B. Rasmussen

16. Møde med INFORM

Indsamler oplysninger og udgiver månedligt nyhedsbrev. Påtager sig ikke juridiske sager, men henviser til andre organisationer.

Fra organisationen deltog:

Ms. Sunila Abeysekera

Mr. Dhananjaya Tilakasatne

17. Møde med Movement for Inter-racial Justice and Equality (MIRJE)

Organisationen tilbyder fri juridisk bistand og fører sager efter PTA/ER, habeas corpus og menneskerettighedssager.

Fra organisationen deltog:

Coordinator/Human Rights Desk, Mr. N. Kandasamy

Vicedirektør og journalist Lucien Rajakarnanayake

18. Møde med Centre for the Study of Human Rights

Del af Colombos Universitet. Samarbejder med myndigheder og NGO'er om forskning. Foretager ikke lobbyvirksomhed eller overvågning.

Fra organisationen deltog:

Leder Prof. Fernando

Chief Administrator Officer Mr. M.D.R.A.M. Senanayake

19. Møde med Institute of Human Rights

Tilbyder fri juridisk bistand med hensyn til retssager. Har endvidere sociale aktiviteter for familier, hvis hovedforsørger er fængslet og for personer, som er blevet løsladt efter længere tids tilbageholdelse.

Fra organisationen deltog:

University of London, Mr. Jeevan Thiagarajah

Rehabilitation Officer Mr. Tahirih Q AynJeevan Thiagaraj

Menneskerettighedsadvokater:

Kvishai Gunawardena

B.N. Thamboo

Sarojini Somasokaram

20. Møde med Law and Society Trust

Koncentrerer sig om forskning og til dels lobby virksomhed. Henviser sager om individuel juridisk rådgivning til andre organisationer.

Fra organisationen deltog:

Director og advokat Mr. Neelan Tiruchelvam (der også er medlem af Parlamentet for det tamilske oppositionsparti TULF).

21. Møde med Family Rehabilitation Centre

Hjælper udsatte grupper, herunder enker, børn og kvinder, som har været udsat for voldtægt. Giver medicinsk og psykologisk hjælp. Henviser til andre organisationer for retslig hjælp.

Fra organisationen deltog:

Executive Mr. Director W. Diyasena

Administrator Mr. C.T. Jansz

22. Møde med Association for the Protection of Tamils

Etableret i november 1995 af en gruppe for tamiler fra Colombo. Hjælper tamiler med at klare sig i Colombo, men har ikke nogen retshjælp. Består af "almindelige tamilske middelklassemand".

Fra organisationen deltog:

Forretningsmand Mr. V. Kailasapillai

23. Møde med Civil Rights Movement of Sri Lanka

Indsamler og foretager dokumentation af menneskerettighedsforhold.

Fra organisationen deltog:

Advokat Ms. Suriya Wickremasinghe

24. Møde med Home for Human Rights

Startede i 1986 i Jaffna, men har nu hovedsæde i Colombo. Tilbyder fri juridisk bistand og fører sager under PTA/ER, habeas corpus og menneskerettighedssager.

Fra organisationen deltog:

Advokat V.S. Ganesalingam, Director Legal Programe

24. Møde med All Ceylon Tamil Congress

Advokat G.G. Ponnambalam

Advokat A. Vinayagamoorthy

25. Møde med Lawyers for Human Rights

Fra organisationen deltog:

General Secretary Mr. Thiranagama

26. Møde med Forum for Human Dignity

Fra organisationen deltog:

Mr. K.S. Ratnavel, Attorney at Law

Ms. Maheswary Velaktham

27. Møde med Action Group for Tamils

Overvåger menneskerettighedsforhold for tamiler. Advokaterne kan selv tage sager op eller henvise personer til andre NGO'er.

Fra organisationen deltog:

President N. Vijayasingam, Vice President K. Arunasalam, V. Thirunarukarasu, Treasurer S. Saravanamuttu, M. Balendra, V.S. Thuraijah og S. Satkunam

28. Møde med medlem af Parlamentet for oppositionspartiet UNP

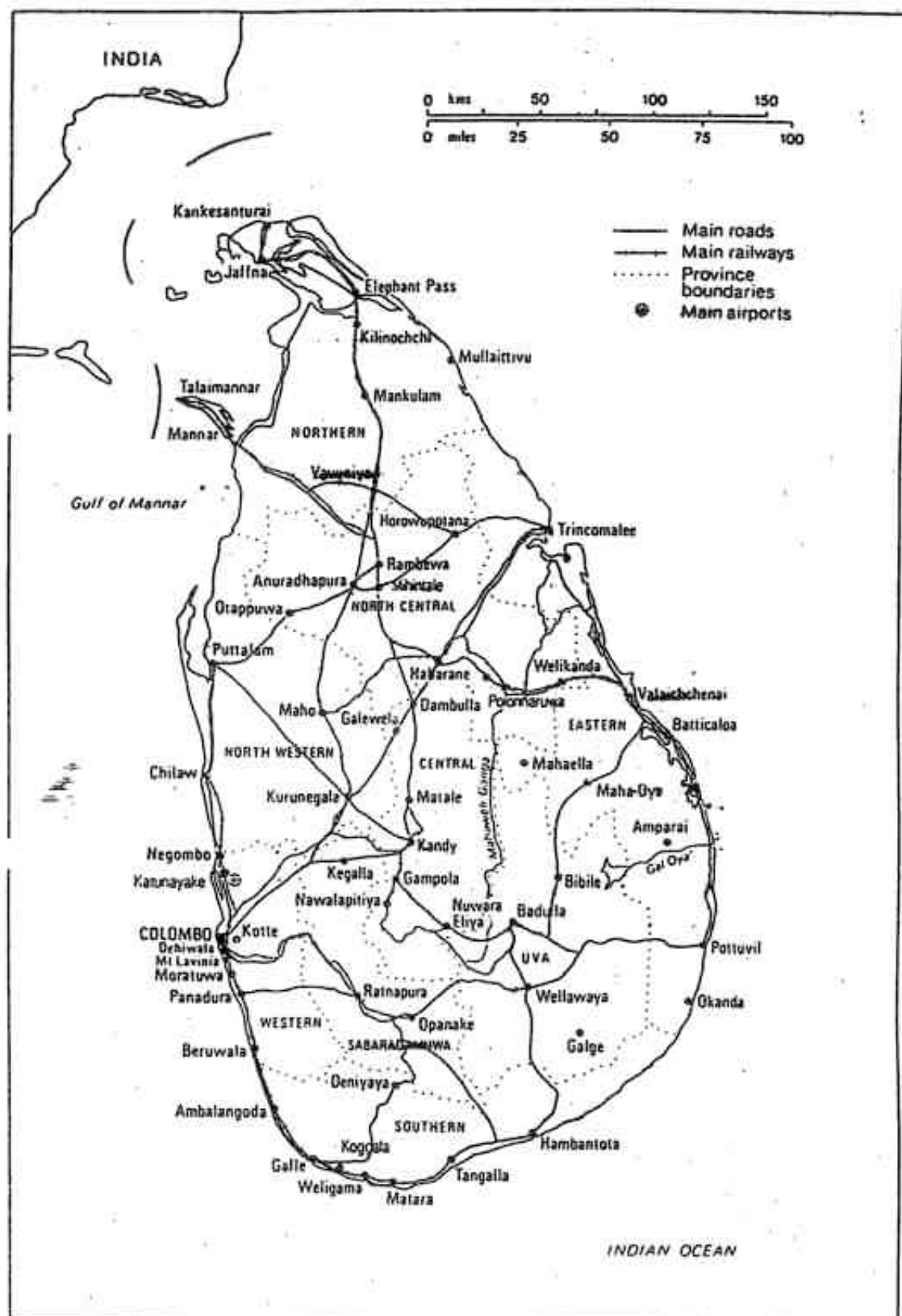
Dr. Jayalath Jayawardana

Bilag 2

Fortegnelse over anvendte forkortelser

EPDP:	Eelam People's Democratic Party
EPRLF:	Eelam People's Revolutionary Liberation Front
ER:	Emergency Regulations (undtagelsesbestemmelser)
HRC:	Human Rights Commission
HRTF:	Human Rights Task Force
ICRC:	International Committee of the Red Cross
LTTE:	Liberation Tigers of Tamil Eelam
MIRJE:	Movement for Inter-racial Justice and Equality
NGO:	Non-governmental Organization
PLOTE:	People's Liberation Organization of Tamil Eelam
PTA:	Prevention of Terrorism Act (Lov om Forebyggelse af Terrorisme)
TELO:	Tamil Eelam Liberation Organization
TULF:	Tamil United Liberation Front
SLMC:	Sri Lanka Muslim Congress
UNHCR:	United Nations High Commissioner for Refugees
UNP:	United National Party

Bilag 3



Bilag 4

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

The Gazette of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka

EXTRAORDINARY

අංක 1,012/16 - 1998 ජනවාරි 27 දිනි අඟහරුවාදා - 1998.01.27

No. 1,012/16 - TUESDAY, JANUARY 27, 1998

(Published by Authority)

PART I : SECTION (I) - GENERAL

Government Notifications

THE PUBLIC SECURITY ORDINANCE (CHAPTER 40)

REGULATION made by the President under Section 5 of the Public Security Ordinance (Chapter 40)

CHANDRIKA BANDARANAIKE KUMARATUNGA
President

Colombo,
27th January, 1998.

Regulation

1. These regulations may be cited as the Emergency (Proscribing of Liberation Tigers of Tamil Eelam) Regulations No. 1 of 1998.
2. (1) The organization styled as the Liberation Tigers of Tamil Eelam is hereby proscribed.
(2) The provisions of this regulation, shall also apply to every other organization and to every body or group of persons engaged in activities substantially similar to those carried on, or formerly carried on, by the organization styled as the Liberation Tigers of Tamil Eelam (hereinafter referred to as "the proscribed organization") in like manner as though it, or they, were also the proscribed organization.
3. Any person who -
 - (a) wears any uniform, dress, symbol or other emblem which signifies or indicates any association with, or membership of, or adherence to, the proscribed organization; or
 - (b) summons or attends a meeting of such proscribed organization, or participates or engages in any activity, of, or connected with, or related to, such proscribed organization; or
 - (c) supports such proscribed organization by inviting or exhorting persons to be enrolled as members, contributing or collecting funds, or furnishing information or securing other assistance to such proscribed organization; or
 - (d) harbours, conceals or in any other manner assists, any member of such proscribed organization with intent thereby to prevent, hinder or interfere with the apprehension, trial or punishment of such member, or

A

2A. I සංකීර්ණ (I) කෙරෙහි - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අති විශේෂ ගැටළු පත්‍රය - 1998.01.27
 PART I: Sec. (I) - GAZETTE EXTRAORDINARY OF THE DEMOCRATIC SOCIALIST REPUBLIC OF SRI LANKA - 27.01.1998

- (e) makes, prints, distributes or publishes or is in any way concerned in the making, printing, distribution or publication, of any writing or printed matter which is or purports to be published by or on behalf of such proscribed organization or by any member thereof; or
- (f) communicates or attempts to communicate to any other person in any manner any order, decision, declaration or exhortation made or purported to have been made by such proscribed organization or by any member thereof or any information relating thereto for the purpose of advancing the objectives of such Proscribed organization

shall be guilty of an offence under these regulations and shall on conviction be liable to imprisonment for a period not less than seven years and not exceeding fifteen years.

4. (1) Where the Minister is satisfied, after such inquiry as he may think fit, that any person has custody of any moneys, securities or credits which are being used, or are intended to be used, for the purposes of the proscribed organization, the Minister may, by order in writing, declare that such moneys, securities or credits as are in the custody of such person or any moneys, securities or credits which may come into his custody after the making of such order and any other movable and immovable property belonging to such organization, shall be forfeited to the State.
- (2) The decision of the Minister under subsection (1) shall be final and conclusive and shall not be called in question in any court by way of writ or otherwise.

5. For the avoidance of doubts it is hereby declared that the provisions of these regulations will not in any way affect the right of any international organization which has entered into an agreement with the Government of Sri Lanka, and which is specified by the Secretary to the Ministry of the Minister in charge of the subject of Defence, from time to time, to engage in any activity connected with the rendering of humanitarian assistance.

2-314

Bilag 5

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

The Gazette of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka

EXTRAORDINARY

අංක 1030/28 — 1998 ජුනි 05 වැනි සිකුරාදා — 1998.06.05

No. 1030/28 — FRIDAY, JUNE 05, 1998

(Published by Authority)

PART I : SECTION (I) — GENERAL

Government Notifications

THE PUBLIC SECURITY ORDINANCE (CHAPTER 40)

Emergency (Prohibition on Publication and Transmission of Sensitive Military Information) Regulations,
No. 1 of 1998

BY virtue of the powers vested in me by Regulation 4 of the Emergency (Prohibition on Publication and Transmission of Sensitive Military Information) Regulations, No. 1 of 1998, I, Chandrika Bandaranaike Kumaratunga, President, do by this Order appoint Major General J. Nammuni, Deputy Chief of Staff of the Army as the Competent Authority for the purposes of the said Regulation.

CHANDRIKA BANDARANAIKE KUMARATUNGA,
President.

Colombo,
05th June, 1998.

06-465/1

THE PUBLIC SECURITY ORDINANCE (CHAPTER 40)

REGULATIONS made by the President under Section 5 of the Public Security Ordinance.

CHANDRIKA BANDARANAIKE KUMARATUNGA,
President.

Colombo,
05th June, 1998.

Regulations

1. These Regulations may be cited as the Emergency (Prohibition on Publication and Transmission of Sensitive Military Information) Regulations, No. 1 of 1998.

1 A

2 A 1 අනාවය : (I) අදාළ - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අති විශේෂ ගැටළු පත්‍රය - 1998.06.05
PART I : Sec. (I) - GAZETTE EXTRAORDINARY OF THE DEMOCRATIC SOCIALIST REPUBLIC OF SRI LANKA - 05.06.1998

2. No Editor or publisher of a Newspaper or any person authorised by or under law, to establish and operate a Broadcasting Station or a Television Station shall, whether in or outside Sri Lanka, print, publish, distribute or transmit, whether by means of electronic devices or otherwise, or causes to be printed, published, distributed or transmitted whether by electronic means or otherwise, any material containing any matter which pertains to any operations carried out or proposed to be carried out, by the Armed Forces or the Police Force (including the Special Task Force), the deployment of troops or personnel, or the deployment or use of equipment, including aircraft or naval vessels, by any such forces, or any statement pertaining to the official conduct or the performance of the Head or any member of any of the Armed Forces or the Police Force.

3. Where any person prints, publishes, distributes or transmits, or causes to be printed, published, distributed or transmitted, whether by electronic means or otherwise, any matter in contravention of the provisions of Regulation 2, the Competent Authority may, after issuing such directions as he considers necessary to effect compliance with the provisions of such regulation, make order that the press or equipment used for such printing, publication, distribution or transmission shall, for such period as is specified in that order not be used for the purpose of printing, publication, distribution or transmission of any matter referred to in Regulation 2 and the Competent Authority may by the same order authorise any person specified therein to take such steps as appears to the person so authorised to be necessary, for preventing the printing, publication, distribution or transmission of any such material.

4. The President may for the purpose of these regulations, appoint, by name or by office, any person or body of persons to be the Competent Authority.

5. Any person who prints, publishes, distributes or transmits, any material in contravention of the provisions of Regulation 2 shall be guilty of an offence.

06-465/2

Bilag 6**DIRECTIONS ISSUED BY HER EXCELLENCY THE PRESIDENT,
COMMANDER-IN-CHIEF OF THE ARMED FORCES AND
MINISTER OF DEFENCE**

I, Chandrika Bandaranaike Kumaratunga, President, Commander-in-Chief of the Armed Forces and Minister of Defence being of opinion that it is necessary to issue directions to the Heads of the Armed Forces and the Police Force to enable the Human Rights Commission of Sri Lanka (herein after referred to as 'the HRC') to exercise and perform its powers, functions and duties and for the purpose of ensuring that fundamental rights of persons arrested or detained are respected and such persons are treated humanely, do hereby direct, the Heads of the Armed Forces and of the Police as follows:

1. Every member of the Armed Forces and of the Police Force shall assist and facilitate the HRC and any person authorised by the HRC in the exercise of its powers, duties and functions and also ensure that the fundamental rights of persons arrested or detained are respected.
2. No person shall be arrested or detained under any Emergency Regulation or the Prevention of Terrorism Act No.48 of 1979 except in accordance with the law and proper procedure and by a person who is authorised by law to make such arrest or order such detention.
3. At or about the time of the arrest or if it is not possible in the circumstances, immediately thereafter as circumstances permit:
 - (i) the person making the arrest or detention shall identify himself to the person arrested or any relative or friend of such person upon inquiry being made, by name and rank;
 - (ii) every person arrested or detained shall be informed of the reason for the arrest;
 - (iii) the person making the arrest or detention shall issue, to the spouse, father, mother or any other close relation as the case may be a document in such form as specified by the Secretary to the Ministry of the Minister in charge of the subject of Defence, acknowledging the fact of arrest. The name and rank of the arresting officer, the time and date of arrest and the place at which the person will be detained shall also be specified. It shall be the duty of the holder of such document to return the same to, or produce the same before, the appropriate authority when the person so arrested or detained is released from custody:

- 2 -

Provided that, where any person is taken into custody and it is not possible to issue a document as set out above, it shall be the duty of the arresting officer, if such officer is a police officer, to make an entry in the Information Book giving reasons as to why it is not possible to so issue a document, and if the arresting officer is a member of the Armed Forces to report the reasons why it is not possible to issue a document to the officer in charge of the police station, whose duty it shall be to make an entry of such fact along with the reasons therefor in the Information Book.

- (iv) the person arrested shall be afforded reasonable means of communicating with a relative or friend to enable his whereabouts being known to his family.
- 4. When a child under 12 years or a woman is sought to be arrested or detained, a person of their choice should be allowed to accompany such child or woman to the place of questioning. As far as possible any such child or woman so sought to be arrested or detained should be placed in the custody of a Women's Unit of the Armed Forces or the Police Force or in the custody of another woman military or police officer.
- 5. A statement of a person arrested or detained should be recorded in the language of that person's choice who should thereafter be asked to sign the statement. A person who desires to make a statement in his or her own handwriting should be permitted to do so.
- 6.
 - (i) The members of the HRC or any person authorised by it should be permitted access to the person arrested or detained under the Prevention of Terrorism Act No.48 of 1979 or under a Regulation made under the Public Security Ordinance (Chapter 40), and should be permitted to enter at any time any place of detention, police station or any other place in which such person is detained in custody or confined.
 - (ii) Every officer who makes an arrest or order of detention as the case may be, shall forthwith, and in any case not later than forty-eight hours from the time of such arrest or detention, inform the HRC or any person specially authorised by the HRC, of such arrest or detention as the case may be, and the place at which the person so arrested or detained is being held in custody or detention.

Colombo
July 22 1997


PRESIDENT

Bilag 7**CASE UPDATE AS AT 23/11/98****EMBILIPITIYA CASE**

High Court Trial commenced in January 1996 and the prosecution case was closed in early April, 1997. Defence closed their case in November, 1997. Thereafter Counsel for the prosecution made the prosecution address for nearly 3 months and now the defence had taken nearly 8 months for their submissions.

This case is now in its final stages and most probably the case can be concluded by the end of this year.

WAVULKELE CASE

This trial is now concluded. Learned High Court Judge acquitted the accused due to lack of evidence.

MAILANTENNE CASE

Indictment is now pending in the High Court of Colombo against 21 Army soldiers. This case was originally filed in the High Court of Batticaloa and later transferred to Colombo on the request of the parties.

Whereabouts of some important witnesses are not known since they have left refugee camps. Efforts are being made to locate their present addresses. Trial is now fixed for 17th March, 1999.

KUMARAPURAM CASE

The non summary inquiry is in its final stages in the Magistrate Court of Matur.

Floating Bodies

Attorney General has already forwarded indictments to the High Court of Colombo against suspects

1. S.S.B. Madakumbura
2. A.M. Lalith
3. M.S. Marasinghe in the case of abduction of a person by the name Alageswamy Kumarasingham. The available material is insufficient to forward charges for murder.

Investigations have also disclosed evidence on the abductions of three more victims. Forwarding indictments on these matters are under consideration.

Vijith Malalgoda
Senior State Counsel
for Attorney General

Bilag 8



PARLIAMENT OF THE DEMOCRATIC
SOCIALIST REPUBLIC OF
SRI LANKA

HUMAN RIGHTS COMMISSION
OF
SRI LANKA
ACT, No. 21 OF 1996

[Certified on 21st August, 1996]

(Printed on the Order of Government)

Published as a Supplement to Part II of the Gazette of the Democratic
Socialist Republic of Sri Lanka of August 23, 1996

PRINTED AT THE DEPARTMENT OF GOVERNMENT PRINTING, SRI LANKA

TO BE PURCHASED AT THE GOVERNMENT PUBLICATIONS BUREAU, COLOMBO 01

Price: Re 1.65

Postage: Rs. 2.55

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

[Certified on 21st August, 1996]

LD.—O 12/94

AN ACT TO PROVIDE FOR THE ESTABLISHMENT OF THE HUMAN RIGHTS COMMISSION OF SRI LANKA; TO SET OUT THE POWERS AND FUNCTIONS OF SUCH COMMISSION; AND TO PROVIDE FOR MATTERS CONNECTED THEREWITH OR INCIDENTAL THERETO.

1. This Act may be cited as the Human Rights Commission of Sri Lanka Act, No. 21 of 1996 and shall come into operation on such date as the Minister may appoint by Order published in the Gazette (hereinafter referred to as the "appointed date").

Short title
and date of
operation.

PART I

ESTABLISHMENT OF THE HUMAN RIGHTS COMMISSION OF
SRI LANKA

2. (1) There shall be established a Commission which shall be called and known as the Human Rights Commission of Sri Lanka (hereinafter in this Act referred to as "the Commission").

Establishment
of Human
Rights
Commission
of Sri Lanka

(2) The Commission shall be a body corporate having perpetual succession and a common seal and may sue and be sued in its corporate name.

(3) The seal of the Commission shall be in the custody of the Secretary to the Commission and may be altered in such manner as may be determined by the Commission.

3. (1) The Commission shall consist of five members, chosen from among persons having knowledge of, or practical experience in, matters relating to human rights.

Constitution
of the
Commission
and term of
office &c.

(2) The members of the Commission shall be appointed by the President, on the recommendation of the Constitutional Council:

Provided however, that during the period commencing on the appointed date and ending on the date when the Constitutional Council is established, members of the Commission shall be appointed by the President on the recommendation of the Prime Minister in consultation with the Speaker and the Leader of the Opposition.

3 Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

(3) In making recommendations, under subsection (2), the Constitutional Council and the Prime Minister shall have regard to the necessity of the minorities being represented of the Commission.

(4) One of the members so appointed shall be nominated by the President to be the Chairman of the Commission.

(5) Every member of the Commission shall hold office for a period of three years.

(6) The office of a member shall become vacant—

- (a) upon the death of such member ;
- (b) upon such member resigning such office by writing addressed to the President ;
- (c) upon such member being removed from office on any ground specified in section 4 ; or
- (d) on the expiration of his term of office.

Grounds for
removal of
members.

4. (1) A member of the Commission may be removed from office—

(a) by the President, if he—

- (i) is adjudged an insolvent by a court of competent jurisdiction ;
- (ii) engages in any paid employment outside the duties of his office, which in the opinion of the President, formed on the recommendation of the Prime Minister in consultation with the Speaker and the Leader of the Opposition, conflicts with his duties as a member of the Commission ;
- (iii) is unfit to continue in office by reason of infirmity of mind or body ;
- (iv) is declared to be of unsound mind by a court of competent jurisdiction ;
- (v) is convicted of an offence involving moral turpitude ; or
- (vi) absents himself from three consecutive meetings without obtaining leave of the Commission ; or

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

3

- (b) by an order of the President made after an address of Parliament, supported by a majority of the total number of members of Parliament (including those not present) has been presented to the President for such removal on the ground of proved misbehavior or incapacity:

Provided however that no resolution for the presentation of such an address shall be entertained by the Speaker or placed on the Order Paper of Parliament, unless notice of such resolution is signed by not less than one-third of the total number of members of Parliament and sets out full particulars of the alleged misbehavior or incapacity.

(2) The procedure for the presentation and passing on an address of Parliament for the removal of in Judge of the Supreme Court or the Court of Appeal, shall apply in all respects to the presentation and passing of an address of Parliament for the removal of a member of the Commission.

5. Any member who vacates his office, otherwise than by removal under section 4, shall be eligible for re-appointment.

Eligibility
for
reappointment.

6. (1) The Chairman may resign from the office of Chairman by letter addressed to the President.

Resignation
etc.

(2) Subject to the provisions of subsection (1), the term of office of the Chairman shall be his period of membership of the Commission.

(3) If the Chairman of the Commission becomes by reason of illness or other infirmity, or absence from Sri Lanka temporarily unable to perform the duties of his office, the President may appoint any other member of the Commission to act in his place.

7. No act or proceeding of the Commission shall be deemed to be invalid by reason only of the existence of any vacancy among its members, or defect in the appointment of any member thereof.

Act or
proceedings
of the
Commission
deemed
not to be
invalid by
reason of
any vacancy.

8. The salaries of the members of the Commission shall be determined by Parliament and shall be charged on the Consolidated Fund and shall not be diminished during their terms of office.

Remuneration
of
members
vacancy etc.

4 *Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996*

**Meetings
of the
Commis-
sion.**

9. (1) The Chairman of the Commission shall be its Chief Executive officer and shall preside at all meetings of the Commission. In the event of his absence from any meeting, the members of the Commission present at such meeting shall elect one from amongst themselves to preside at such meeting.

(2) The Chairman of any meeting of the Commission shall, in addition to his own vote, have a casting vote.

(3) Subject to the other provisions of this Act, the Commission may regulate the procedure in regard to the conduct of meetings of the Commission, and the transaction of business at such meetings.

**Functions of
the Commis-
sion.**

10. The functions of the Commission shall be—

- (a) to inquire into, and investigate, complaints regarding procedures, with a view to ensuring compliance with the provisions of the Constitution relating to fundamental rights and to promoting respect for, and observance of, fundamental rights;
- (b) to inquire into and investigate complaints regarding infringements or imminent infringements of fundamental rights, and to provide for resolution thereof by conciliation and mediation in accordance with the provisions hereinafter provided;
- (c) to advise and assist the government in formulating legislation and administrative directives and procedures, in furtherance of, the promotion and protection of fundamental rights;
- (d) to make recommendations to the Government regarding measures which should be taken to ensure that national laws and administrative practices are in accordance with international human rights norms and standards;
- (e) to make recommendations to the Government on the need to subscribe or accede to treaties and other international instruments in the field of human rights; and
- (f) to promote awareness of, and provide education in relation to, human rights.

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

5

11. For the purpose of discharging its functions the Commission may exercise any or all of the following powers:—

*Powers of
the Commission*

- (a) investigate, any infringement or imminent infringement of fundamental rights in accordance with the succeeding provisions of this Act;
- (b) appoint such number of sub-committees at Provincial level, as it considers necessary to exercise such powers of the Commission as may be delegated to them, by the Commission, under this Act;
- (c) intervene in any proceedings relating to the infringement or imminent infringement of fundamental rights, pending before any court, with the permission of such court;
- (d) monitor the welfare of persons detained either by a judicial order or otherwise, by regular inspection of their places of detention, and to make such recommendations as may be necessary for improving their conditions of detention;
- (e) take such steps as it may be directed to take by the Supreme Court, in respect of any matter referred to it by the Supreme Court;
- (f) undertake research into, and promote awareness of, human rights, by conducting programmes, seminars and workshops and to disseminate and distribute the results of such research;
- (g) award in its absolute discretion to an aggrieved person or a person acting on behalf of an aggrieved person, such sum of money as is sufficient to meet the expenses that may have been reasonably incurred by him in making a complaint to the Commission under section 14.
- (h) do all such other things as are necessary or conducive to the discharge of its functions.

PART II

POWERS OF INVESTIGATION OF THE COMMISSION

12. (1) The Supreme Court may refer any matter arising in the course of a hearing of an application made to the Supreme Court under Article 126 of the Constitution to the Commission for inquiry and report.

*Reference
by
Supreme
Court*

8 *Human Rights Commission of Sri Lanka*
Act, No. 21 of 1996

(2) The Commission shall inquire and report to the Supreme Court on the matters referred to it under subsection (1), within the period, if any, specified in such reference.

Computation
of time
for purpose
of Article
126 of
the
Constitution.

12. (1) Where a complaint is made by an aggrieved party in terms of section 14, to the Commission, within one month of the alleged infringement or imminent infringement of a fundamental right by executive or administrative action, the period within which the inquiry into such complaint is pending before the Commission, shall not be taken into account in computing the period of one month within which an application may be made to the Supreme Court by such person in terms of Article 126(2) of the Constitution.

(2) Where the Supreme Court makes a reference in terms of section 12(1) to the Commission for inquiry or report, the period commencing from the date of such reference and ending on the date of the report of the Commission, shall not be taken into account in computing the period of two months referred to in Article 126(5) of the Constitution.

Commission
may
investigate
on own
motion or
on complaint.

14. The Commission may, on its own motion or on a complaint made to it by an aggrieved person or group of persons or a person acting on behalf of an aggrieved person or a group of persons, investigate an allegation of the infringement or imminent infringement of a fundamental right of such person or group of persons caused—

(a) by executive or administrative action; or

(b) as a result of an act which constitutes an offence under the Prevention of terrorism Act, No. 48 of 1979, committed by any person.

Human Rights Commission of Sri Lanka 7
Act, No. 21 of 1996

35. (1) Where an investigation conducted by the Commission under section 14 does not disclose the infringement or imminent infringement of a fundamental right by executive or administrative action or by any person referred to in paragraph (b) of section 14, the Commission shall record that fact, and shall accordingly inform the person making the complaint within thirty days.

Proceedings where infringement is not disclosed or is disclosed

(2) Where an investigation conducted by the Commission under section 14 discloses the infringement or imminent infringement of a fundamental right by executive or administrative action, or by any person referred to in paragraph (b) of section 14, the Commission shall have the power to refer the matter, where appropriate, for conciliation or mediation.

(3) Where an investigation conducted by the Commission under section 14 discloses the infringement or imminent infringement of a fundamental right by executive or administrative action, or by any person referred to in paragraph (b) of section 14, the Commission may where it appears to the Commission that it is not appropriate to refer such matter for conciliation or mediation, or where it appears to the Commission that it is appropriate to refer the matter for conciliation or mediation, but all or any of the parties object or objects to conciliation or mediation, or where the attempt at conciliation or mediation is not successful—

- (a) recommend to the appropriate authorities, that prosecution or other proceedings be instituted against the person or persons infringing such fundamental right;
- (b) refer the matter to any court having jurisdiction to hear and determine such matter in accordance with such rules of court as may be prescribed therefor, and within such time as is provided for invoking the jurisdiction of such court, by any person;
- (c) make such recommendations as it may think fit, to the appropriate authority or person or persons concerned, with a view to preventing or remedying such infringement, or the continuation of such infringement.

(4) Without prejudice to the generality of the recommendations that may be made under paragraph (c) of subsection (3), the Commission may—

8 *Human Rights Commission of Sri Lanka*
Act, No. 21 of 1996

- (a) recommend that the act or omission giving rise to the infringement or imminent infringement of a fundamental right be reconsidered or rectified;
- (b) recommend that the decision giving rise to the infringement or imminent infringement of a fundamental right be reconsidered or rectified;
- (c) recommend that the practice on which the decision, recommendation, act or omission giving rise to the infringement or imminent infringement of a fundamental right was based, be altered; and
- (d) recommend that reasons be given for the decision, recommendation, act or omission giving rise to the infringement or imminent infringement of a fundamental right.

(5) No recommendation shall be made by the Commission under the preceding provisions of this section in respect of the infringement or imminent infringement of a fundamental right except after affording an opportunity of being heard to the person alleged to be about to infringe or to have infringed such fundamental right.

(6) A copy of a recommendation made by the Commission under the preceding provisions of this section in respect of the infringement or imminent infringement of a fundamental right shall be sent by the Commission to the person aggrieved, the head of the institution concerned, and the Minister to whom the institution concerned has been assigned.

(7) The Commission shall require any authority or person or persons to whom a recommendation under the preceding provisions of this section is addressed to report to the Commission, within such period as may be specified in such recommendation, the action which such authority or person has taken, or proposes to take, to give effect to such recommendation and it shall be the duty of every such person to report to the Commission accordingly.

(8) Where any authority or person or persons to whom a recommendation under the preceding provisions of this section is addressed, fails to report to the Commission within the period specified in such recommendation or where such person reports to the Commission and the action taken, or proposed to be taken by him to give effect to the recommendations of the Commission, is in the view of the Commission, inadequate, the Commission shall make

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

9

a full report of the facts to the President who shall, cause a copy of such report to be placed before Parliament.

16. (1) Where the Commission refers a matter for conciliation or mediation under section 15 it shall appoint one or more persons to conciliate or mediate between the parties.

*Procedure
for
conciliation
or
mediation.*

(2) The manner of appointment and the powers and functions of conciliators or mediators shall be as prescribed.

(3) The Commission may direct the parties to appear before the conciliators or mediators for the purpose of conciliation or mediation. Sittings of the conciliators or mediators may be held in camera.

(4) In the event of the conciliation or mediation not being successful, or where one party objects to conciliation or mediation, the conciliator or mediator shall report to the Commission accordingly.

(5) Where the conciliators or mediators are successful in resolving the matter by conciliation or mediation they shall inform the Commission of the settlement arrived at.

(6) Where a matter is referred to for conciliation or mediation under this section and a settlement is arrived at, the Commission shall make such directions (including directions as to the payment of compensation) as may be necessary to give effect to such settlement.

17. Where in the course of an inquiry or investigation conducted by the Commission a question arises as to the scope or ambit of a fundamental right, the Commission may refer such question to the Supreme Court under Article 125 of the Constitution, for the determination of the Supreme Court.

*Reference
to the
Supreme
Court.*

18. (1) The Commission shall, for the purposes of an inquiry or investigations under this Act, have the power—

*Powers
relating to
inquiries.*

(a) to procure and receive all such evidence, written or oral, and to examine all such persons as witnesses, as the Commission may think it necessary or desirable to procure or examine;

(b) to require the evidence (whether written or oral) of any witness, to be given on oath or affirmation, such oath or affirmation to be that which could be required of the witness if he were giving evidence

18 *Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996*

in a court of law, and to administer and cause to be administered by an officer authorised in that behalf by the Commission an oath or affirmation to every such witness;

- (c) to summon any person residing in Sri Lanka, to attend any meeting of the Commission to give evidence or produce any document or other thing in his possession, and to examine him as a witness or require him to produce any document or other thing in his possession;
- (d) to admit notwithstanding any of the provisions of the Evidence Ordinance, any evidence, whether written or oral, which might be inadmissible in civil or criminal proceedings;
- (e) to admit or exclude the public from such inquiry or investigation or any part thereof.

Evidence
before the
Commission.

19. (1) A person who gives evidence before the Commission shall in respect of such evidence, be entitled to all the privileges to which a witness giving evidence before a court of law is entitled in respect of evidence given by him before such court.

(2) No person shall in respect of any evidence written or oral, given by that person to, or before the Commission be liable to any action, prosecution or other proceeding civil or criminal in any court.

(3) Subject as hereinafter provided, no evidence of any statement made or given by any person to, or before, the Commission, shall be admissible against that person in any action, prosecution or other proceeding, civil or criminal in any court:

Provided that, nothing in the preceding provisions of this subsection shall—

- (a) affect, or be deemed or construed to affect, any prosecution or penalty for any offence under Chapter XI of the Penal Code read with section 22 of this Act;

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

11

- (b) prohibit, or be deemed or construed to prohibit the publication or disclosure of the name, or of the evidence or any part of the evidence of any witness who gives evidence before the Commission for the purposes of the prosecution of that witness for any offence under Chapter XI of the Penal Code.

20. (1) Every summons shall be under the hand of the Chairman of the Commission.

*Service of
summons.*

(2) Any summons may be served by delivering it to the person named therein, or where that is not practicable, by leaving it at the last known place of abode of that person, or by registered post.

(3) Every person to whom a summons is served shall attend before the Commission at the time and place mentioned therein, and shall answer the questions put to him by the Commission or produce such documents or other things as are required of him and are in his possession or power, according to the tenor of the summons.

21. (1) Every offence of contempt committed against, or in disrespect of, the authority of the Commission shall be punishable by the Supreme Court as though it were an offence of contempt committed against, or in disrespect of, the authority of that Court, and the Supreme Court is hereby vested with jurisdiction to try every such offence.

*Punishment
for contempt.*

(2) An act done or omitted to be done in relation to the Commission, whether in the presence of the Commission or otherwise, shall constitute an offence of contempt against, or in disrespect of, the authority of the Commission, if such act would, if done or omitted to be done in relation to the Supreme Court, have constituted an offence of contempt against, or in disrespect of, the authority of such Court.

(3) If any person—

- (a) fails without cause, which in the opinion of the Commission is reasonable, to appear before the Commission at the time and place mentioned in the summons served under this Act; or

12 *Human Rights Commission of Sri Lanka*
 Act, No. 21 of 1996

- (b) refuses to be sworn or affirmed, or having being duly sworn or affirmed refuses or fails without cause, which in the opinion of the Commission is reasonable, to answer any question put to him touching the matters being inquired into, or investigated by, the Commission; or
- (c) refuses or fails without cause which in the opinion of the Commission is reasonable, to comply with the requirements of a notice or written order or direction issued or made to him, by the Commission; or
- (d) upon whom a summons is served under this Act, refuses or fails without cause, which in the opinion of the Commission is reasonable, to produce and show to the Commission any document or other thing, which is in his possession or control and which is in the opinion of the Commission necessary for arriving at the truth of the matters being inquired into, or investigated,

such person shall be guilty of the offence of contempt against, or in disrespect of, the authority of the Commission.

(4) Where the Commission determines that a person is guilty of an offence of contempt under subsection (2) or subsection (3), against, or in disrespect of, its authority the Commission may transmit to the Supreme Court, a Certificate setting out such determination; every such Certificate shall be signed by the Chairman of the Commission.

(5) In any proceedings for the punishment of an offence of contempt which the Supreme Court may think fit to take cognizance of, as provided in this section, any document purporting to be a Certificate signed and transmitted to the Court under subsection (4) shall—

- (a) be received in evidence, and be deemed to be such a certificate without further proof, unless the contrary is proved, and
- (b) be evidence that the determination set out in the certificate was made by the Commission and of the facts stated in the determination.

Human Rights Commission of Sri Lanka 13
Act, No. 21 of 1996

(6) In any proceeding taken as provided in this section for the punishment of any alleged offence of contempt against, or in disrespect of, the authority of the Commission, no member of the Commission shall, except with his own consent, and notwithstanding anything to the contrary in this Act, be summoned or examined as a witness.

PART III

STAFF OF THE COMMISSION

22. (1) There shall be appointed a Secretary to the Commission.

Appointment
of the
staff
of the
Commission.

(2) There may be appointed such officers and servants as may be necessary to assist the Commission in the discharge of its functions under this Act.

23. The members of the Commission and the officers and servants appointed to assist the Commission shall be deemed to be public servants within the meaning of the Penal Code and every inquiry or investigation conducted under this Act, shall be deemed to be a judicial proceeding within the meaning of that Code.

Members
of the
Commission
deemed to be
public
servants.

24. The Commission may delegate to any officer appointed to assist the Commission any of its powers, and the person to whom such powers are so delegated may exercise those powers subject to the direction of the Commission.

Delegation
of powers.

25. (1) At the request of the Commission, any officer in the public service may, with the consent of that officer and of the Secretary to the Ministry of the Minister in charge of the subject of Public Administration, be temporarily appointed to the staff of the Commission, for such period as may be determined by the Commission, with like consent, or with like consent be permanently appointed to such staff.

Appointment
of public
officers to
the staff
of the
Commission.

(2) Where any officer in the Public service is temporarily appointed to the staff of the Commission, the provisions of subsection (2) of section 14 of the National Transport Commission Act, No. 37 of 1991 shall, *mutatis mutandis*, apply to, and in relation to, such officer.

(3) Where any officer in the public service is permanently appointed to the staff of the Commission, the provisions of subsection (3) of section 14 of the National Transport Commission Act, No. 37 of 1991 shall, *mutatis mutandis*, apply to, and in relation to, such officer.

14 *Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996*

(4) Where the Commission employs a person who has agreed to serve to the Government for a specified period, any period of service to the Commission, shall be regarded as service to the Government for the purpose of discharging the obligations of that person under such agreement.

*Protection
of action.*

28. (1) No proceedings civil or criminal, shall be instituted against any member of the Commission or any officer or servant appointed to assist the Commission, other than for contempt, or against any other person assisting the Commission in any other way, for any act which in good faith is done or omitted to be done, by him, as such member or officer or servant or other person.

(2) A member of the Commission or an officer or servant appointed to assist the Commission shall not be required to produce in any court, any document received by, or to disclose to any court, any matter or thing coming to the notice of, the Commission in the course of any inquiry or investigation conducted by the Commission under this Act, except as may be necessary for the purposes of proceedings for contempt or for an offence under this Act.

(3) No proceedings civil or criminal, shall be instituted in any court against any member of the Commission in respect of any report made by the Commission under this Act or against any other person in respect of the publication by such person of a substantially true account of such report.

(4) Any expenses incurred by the Commission in any suit or prosecution brought by, or against, the Commission before any court, shall be paid out of the funds of the Commission and any costs paid to, or recovered by, the Commission in any such suit or prosecution, shall be credited to the fund of the Commission.

(5) Any expense incurred by any member of the Commission or any officer or servant thereof or any person appointed to assist the Commission, in any suit or prosecution brought against him in any court in respect of any act which is done, or purported to be done, by him under this Act or on the direction of the Commission shall, if the court holds that the act was done in good faith, be paid out of the funds of the Commission, unless such expense is recovered by him in such suit or prosecution.

Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996

18

27. The Commission shall be deemed to be a scheduled institution within the meaning of the Bribery Act, and the provisions of that Act shall be construed accordingly.

Commission
 deemed to
 be a
 scheduled
 institution
 within the
 meaning
 of the
 Bribery Act

PART IV

GENERAL

28. (1) Where a person is arrested or detained under the Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act, No. 48 of 1979 or a regulation made under the Public Security Ordinance, (Chapter 40) it shall be the duty of the person making such arrest or order of detention, as the case may be, to forthwith and in any case, not later than forty-eight hours from the time of such arrest or detention, inform the Commission of such arrest or detention as the case may be and the place at which the person so arrested or detained is being held in custody or detention. Where a person so held in custody or detention is released or transferred to another place of detention, it shall be the duty of the person making the order for such release or transfer, as the case may be, to inform the Commission of such release or transfer, as the case may be, and in the case of a transfer, to inform the Commission of the location of the new place of detention.

Duty to
 inform
 Commission
 of arrest
 &c., and
 power of
 Commission to
 inspect &
 obtain
 information

(2) Any person authorised by the Commission in writing may enter at any time, any place of detention, police station, prison or any other place in which any person is detained by a judicial order or otherwise, and make such examinations therein or make such inquiries from any person found therein, as may be necessary to ascertain the conditions of detention of the persons detained therein.

(3) Any person on whom a duty is imposed by subsection (1), and who wilfully omits to inform the Commission as required by subsection (1), or who resists or obstructs an officer authorised under subsection (1) in the exercise by that officer of the powers conferred on him by that subsection, shall be guilty of an offence and shall on conviction after summary trial by a Magistrate, be liable to imprisonment for a period not exceeding one year or to a fine not exceeding five thousand rupees, or to both such fine and imprisonment.

18 *Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996*

**Funds of the
Commission.**

29. (1) The State shall provide the Commission with adequate funds to enable the Commission to discharge the functions assigned to it by this Act.

(2) The Commission shall cause proper accounts to be kept of its income and expenditure, and assets and liabilities.

(3) The financial year of the Commission shall be the calendar year.

(4) Article 154 of the Constitution shall apply to the audit and accounts of the Commission.

**Commission
to report.**

30. The Commission shall submit an annual report to Parliament of all its activities during the year to which the report relates. Such report shall contain a list of all matters referred to it, and the action taken in respect of them along with the recommendations of the Commission in respect of each matter. The Commission may, whenever it considers it necessary to do so, submit periodic or special reports to Parliament in respect of any particular matter or matters referred to it, and the action taken in respect thereof.

Regulations.

31. (1) The Minister may make regulations for the purpose of carrying out or giving effect to the principles and provisions of this Act, or in respect of any matter which is required by this Act to be prescribed, or in respect of which regulations are required to be made.

(2) Without prejudice to the generality of the powers conferred by subsection (1), the Minister may make regulations prescribing the procedure to be followed in the conduct of investigations under this Act.

(3) Every regulation made by the Minister shall be published in the Gazette, and shall come into operation on the date of such publication, or on such later date as may be specified in the regulation.

(4) Every regulation made by the Minister shall as soon as convenient after its publication in the Gazette be brought before Parliament for approval. Any regulation which is not so approved shall be deemed to be rescinded as from the date of such disapproval, but without prejudice to anything previously done thereunder.

Human Rights Commission of Sri Lanka 17
Act, No. 21 of 1996

(5) Notification of the date of which any regulation is so deemed to be rescinded shall be published in the *Gazette*.

32. In the event of any inconsistency between the Sinhala and Tamil texts of this Act, the Sinhala text shall prevail.

Sinhala text
to prevail
in case of
inconsistency.

33. In this Act, unless the context otherwise requires—
 "fundamental right" means a fundamental right declared and recognised by the Constitution;

Interpre-
tation.

"head of the institution" in relation to—

- (a) a public officer serving in a Government department, means the head of that department, or where such public officer is the head of that department means the Secretary to the Ministry to which that department has been assigned;
- (b) a public officer who is serving in a Ministry means the Secretary to the Ministry, or where such public officer is the Secretary means the Minister in charge of that Ministry;
- (c) a scheduled public officer, means the Judicial Service Commission, appointed under Article 112 of the Constitution;
- (d) any other public officer, means the principal executive officer under whose general direction and control that public officer is serving;
- (e) an officer of a public corporation, local authority or other like institution, means the principal executive officer of that public corporation, local authority or other like institution, or where such officer is the principal executive officer of that public corporation, local authority or institution, means the Secretary to the Ministry under which such public corporation, local authority or institution functions;

"human right" means a right declared and recognised by the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights;

18 *Human Rights Commission of Sri Lanka
Act, No. 21 of 1996*

"institution" includes a Government department, public corporation, statutory board or commission, local authority, Government owned business undertaking and a company, the majority of shares of which are held by the Government;

"local authority" means any Municipal Council, Urban Council or Pradeshiya Sabha and includes any authority created or established by or under any law, to exercise, perform and discharge powers, duties and functions corresponding or similar to, the powers, duties and functions exercised, performed and discharged by any such Council or Sabha;

"public corporation" means any corporation, board or other body which was, or is established by or under any written law other than that Companies Act, No. 17 of 1982, with funds or capital wholly or partly provided by the Government, by way of grant, loan or otherwise.

Bilag 9

HUMAN RIGHTS COMMISSION OF SRI LANKA

CHAIRMAN

Mr. O.S.M. Seneviratne,
18/51, E.D Dabare Mawatha, Colombo 05.

Tel : Official - 696610, 693783, 688701
Residence - 594583

COMMISSIONERS

1. Dr. A.T. Ariyaratne,
100, Ravathawatte Road, Moratuwa.
Tel : Official & Res. - 647084, 699248, 647154
Fax - 645816, 647084
2. Prof. Arjuna Aluvihare,
132/7, Wariyapola Sri Sumangala Mawatha, Kandy.
Tel : Residence - 08 - 222586
Mobile No - 071 - 24089
Fax No - 08-389106
3. Mr. T. Suntheralingam,
40, E.S. Fernando Mawatha, Colombo 06.
Tel : Official - 694925
Residence - 589735
4. Mr. A. Javid Yusuf,
2B, 33rd Lane, Off Bagatale Road,
Colombo 03.
Tel : Official - 688701
Residence - 589833

SECRETARY

Mr.S. Wijegoonewardane,
20A, Rupasiri Mawatha,
Mirihana, Nugegoda.
Tel : Official - 694924
Residence - 811587

DEPUTY SECRETARY

Miss. T. Wimalasooriya,
E 2/9, Anderson Flat, Park Road,
Colombo 05.
Tel : Official - 693783, 696610
Residence - 594476

ASSISTANT SECRETARY

Mr. H.M. Karunasena,
500/82, Ruwanpura, Aggona.
Tel : Official - 696610, 693783
Residence - 899263

Gen. : 696610, 693783
688701
Fax : 694924

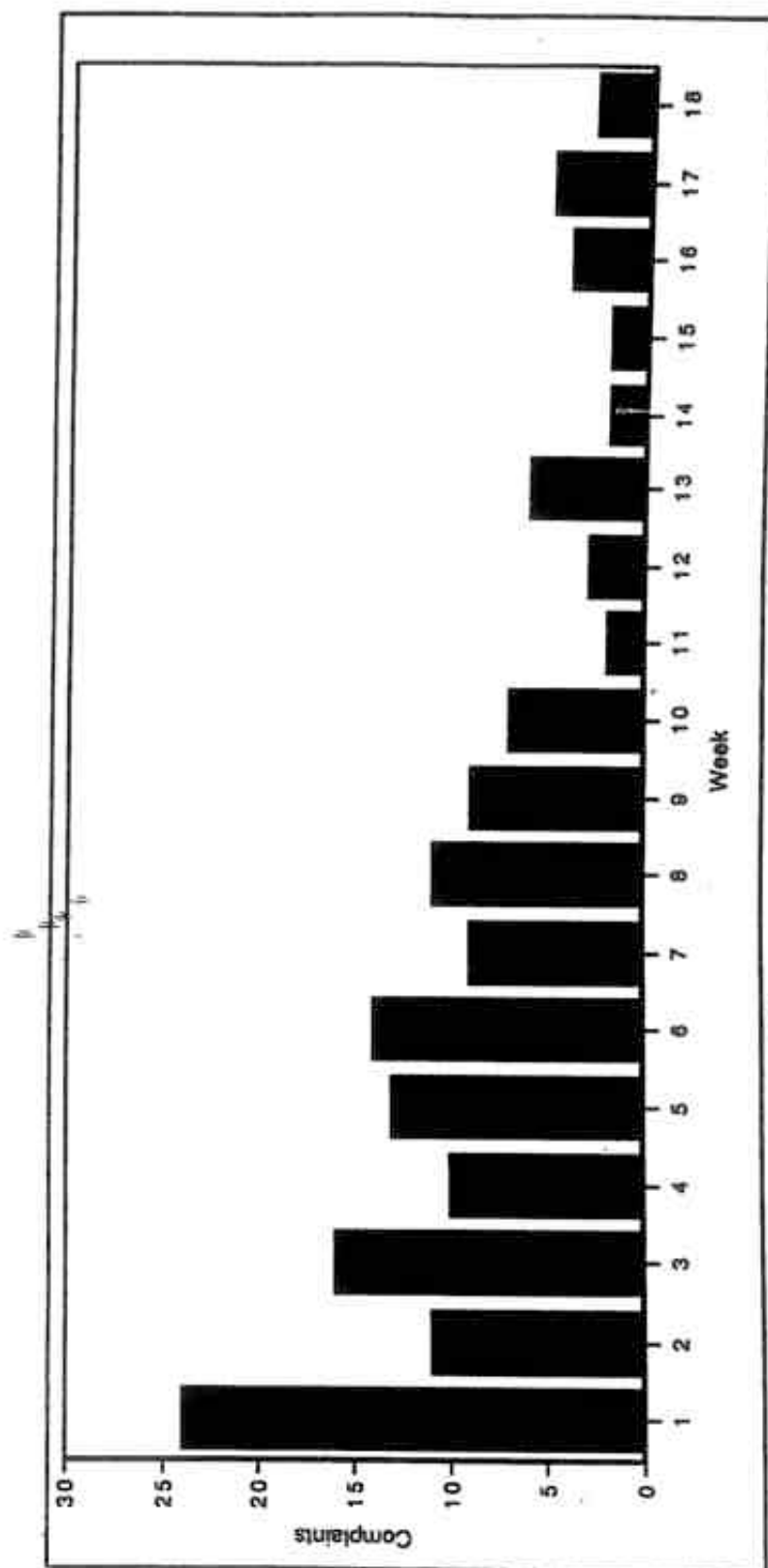
Bilag 10

REGIONAL CENTRES - HUMAN RIGHTS COMMISSION

<u>REGIONAL CENTRE</u>	<u>NAME OF THE CO-ORDINATOR</u>	<u>ADDRESS/TELEPHONE NO.</u>
01. Kandy	Mr. V. Sumannsekera	839/2A, Peradeniya Rd., Kandy. Tel: 08-222855
02. Matara	Mr. M.N. Zarook	12.42, Broadway Rd., Matara. Tel: 041-26533
03. Batticaloa	Mr. K. Barthelot	16, Govington Rd., Batticaloa. Tel: 065-24420
04. Anuradhapura	Mr. N. Wesumperuma	623/16, Godage Mw., Stage II, Anuradhapura. Tel: 025-23032
05. Trincomalee	Mrs. V.R. Mathiapparanam	97, Customs Rd., Trincomalee. Tel: 026-22607
06. Vavuniya	Mr. P. Sellaheva	82, 2nd Floor, Medical Clinic & Nursing Home Building, 2nd Cross Street, Vavuniya. Tel: 024-22029
07. Badulla	Mr. Senaka Dissanayake	218/1A, Keppetipola Rd., Badulla. Tel: 055-3268
08. Ampara	Mr. P.W. Chandrasiri	23/1, Dutugemunu Street, Ampara. Tel: 063-22340
09. Kalmunai	Mr. R. Manoharan	80, Main Street, Kalmunai. 065-4728 065-29728-10; 065-23865-1K
10. Jaffna		20, Somasundaram Avenue, Chundikuly, Jaffna. Tel: 021-2021

Bilag 11

Complaints received
during the period July 12, 1998 to November 15, 1998



NB:-1st week starting from July 12, 1998

Bilag 12

6.2 Release of inmates from the Welfare Centre

On the recommendation of the Committee appointed to suggest the ways and means to streamline the release of inmates from welfare centres, the present arrangements for release are as follows :-

01). Persons over 60 years of age

a) Release to Vavuniya

Such persons will be released to a permanent resident of Vavuniya whether he is a relative or otherwise on production of documentary proof by way of NIC, BC or any other document. The persons released will be issued with a one month pass for their stay. It will be renewable. They will not be allowed to take any other persons along with them from the welfare centres.

b) South of Vavuniya

Such persons will be released to a permanent resident of the South whether he is related or otherwise.

2). Persons below 60 years of Age

The release of persons to a family member who is a permanent resident in Vavuniya or South of Vavuniya will continue as earlier. However the definition of family members will be expanded to include unmarried sisters and brothers in addition to parents/grand parents and children/grand children.

3). Patients seeking Medical Treatment

a) Expectant Mothers

Expectant mothers in an advanced stage of pregnancy will be released to Vavuniya on the recommendation of DMO, Vavuniya and allowed to stay in Vavuniya for one month after confinement. They will be released to a permanent resident whether he is related or otherwise with a restricted pass to stay in Vavuniya. Other patients will be released on the recommendation of DMO, Vavuniya to the relatives or otherwise.

b) Patients to the South of Vavuniya

They will be released on the recommendation of DMO Vavuniya and allowed to take a helper if recommended by DMO. As for their stay in Colombo a responsible surety whether a relative or otherwise should be obtained. (suitable arrangements will have to be made in Colombo to ensure that such persons do not overstay)

4). Students proceeding for Higher Studies

The present arrangement deprives students do not have relatives to further their studies in the South. They will be allowed to travel to South on production of documentary proof from the relevant institution of learning and released with a responsible surety whether related or otherwise. This will be confined to Government Educational Institutions. Applications of the students of the Open University will be examined by the Official Committee referred to later, on a case by case basis.

5) Persons seeking Employment

This category of persons will be allowed to proceed to Colombo as at present on production of relevant documents such as letter of appointment, passport, visa and air ticket etc. Those who do not have relatives should be considered on a case by case basis by the Officials Committee

6) Public Servants

Public servants permanently working in the South will be allowed to take their family members on the recommendation of his/her Local Head of Department certified by GA Vavuniya

7) Persons appearing for Visa interviews

The present arrangement will continue. Those who do not have relatives will be considered by the Official Committee on a case by case basis on the recommendation of a responsible surety.

8) Youngsters proceeding for their weddings

Any party producing documentary proof of their impending marriage ceremony will be considered on a case by case basis by the Official Committee and will be released with a responsible surety.

9) Permanent Residents of the South

Allowed to travel after security clearance.

10) Persons seeking accommodation in welfare centres in Vavuniya

Accommodated in welfare centres will be provided at the request of IDPP.

11) Javasikuru displaced persons

Internally displaced persons due to the ongoing security operation in Wanni and residents of areas who cannot get back to their places of origin in view of this will be allowed to stay with friends and relatives who are permanent residents of Vavuniya with a one month pass which will be renewable until these persons are in a position to get back for resettlement.

Bilag 13



PARLIAMENT OF THE DEMOCRATIC
SOCIALIST REPUBLIC OF
SRI LANKA

IMMIGRANTS AND EMIGRANTS
(AMENDMENT) ACT, No. 42 OF 1998

[Certified on 28th July, 1998]

Printed on the Order of Government

Published as a Supplement to Part II of the Gazette of the Democratic
Socialist Republic of Sri Lanka of July 31, 1998

PRINTED AT THE DEPARTMENT OF GOVERNMENT PRINTING, SRI LANKA

TO BE PURCHASED AT THE GOVERNMENT PUBLICATIONS BUREAU, COLOMBO 01

Price : Rs. 3.50

Postage : Rs. 2.50

Annual subscription of English Bills and Acts of the Parliament Rs. 885 (Local), Rs. 1,180 (Foreign). Payable to the SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PUBLICATIONS BUREAU, No. 32, TRANSWORKS HOUSE, LOTUS ROAD, COLOMBO 01 before 15th December each year in respect of the year following.

Immigrants and Emigrants (Amendment)
Act, No. 42 of 1998

[Certified on 28th July, 1998]

L. D.-O 2697.

AN ACT TO AMEND THE IMMIGRANTS AND EMIGRANTS ACT
BE it enacted by the Parliament of the Democratic Socialist
Republic of Sri Lanka as follows:-

1. This Act may be cited as the Immigrants and Emigrants
(Amendment) Act, No. 42 of 1998.

Short title.

2. Section 45 of the Immigrants and Emigrants Act
(hereinafter referred to as the "principal enactment") as last
amended by act, No. 16 of 1993 is hereby further amended as
follows :-

Amendment of
section 45 of
Chapter 351.

(1) by the substitution, in subsection (1) of that
section, for all the words from "shall on conviction"
to the end of that section, of the words "shall on
conviction be liable, in the case of an offence under
paragraph (a) or paragraph (b) or paragraph (c) or
paragraph (d) or paragraph (e) or paragraph (f) or
paragraph (g), to imprisonment of either description
for a term not less than one year and not more than
five years and to a fine not less than fifty thousand
rupees and not more than two hundred thousand
rupees, and in the case of an offence under paragraph
(h) or paragraph (i) or paragraph (j) or paragraph
(k) or paragraph (l) or paragraph (m) or paragraph
(n) or paragraph (o), to imprisonment of either
description for a term not less than six months and
not more than five years and to a fine not less than
fifty thousand rupees and not more than two
hundred thousand rupees."

(2) by the addition at the end of that section, of the
following subsection :-

“(6) Notwithstanding anything in the Code of
Criminal Procedure Act, No. 15 of 1979 -

(a) the provisions of section 303 of that Act shall
not apply in the case of a person who is
convicted ;

2 *Immigrants and Emigrants (Amendment)*
Act, No. 42 of 1998

(b) the provisions of section 306 of that Act shall
not apply in the case of a person who pleads
or is found guilty,

by or before any court, of any offence under subsection
(1) or subsection (2).”

Amendment of
section 47 of the
principal
enactment.

3. Section 47 of the principal enactment is hereby
amended in subsection (1) of that section by the repeal of
paragraphs (a) and (b) of that subsection, and the substitution,
of the following paragraphs therefor :-

“(a) every offence under paragraph (a) or paragraph (b)
or paragraph (c) or paragraph (d) or paragraph (e)
or paragraph (f) or paragraph (g) of subsection (1)
of section 45.

(b) every offence under subsection (2) of section 45 in
so far as it relates to paragraph (a) or paragraph (b)
or paragraph (c) or paragraph (d) or paragraph (e)
or paragraph (f) or paragraph (g) of subsection (1)
of that section.”

Sinhala text to
prevail in case of
inconsistency.

4. In the event of any inconsistency between the Sinhala
and Tamil texts of this Act, the Sinhala text shall prevail.

